

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Komunální politika a média

Jiří Falout

© ČZU v Praze 2012

!!!

Místo této strany vložíte zadání diplomové práce.

(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)

!!!

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci Komunální politika a média jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2012

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu diplomové práce Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za poskytnuté rady, které vedly k nasměrování v náročném šetření médií a komunálního politického procesu. Děkuji mu také za trpělivost. Musím poděkovat také rodině a především dceři za to, že mi umožnili v době, kdy bych se jim měl věnovat, vytvořit takto časově náročnou práci.

Komunální politika a média

Local Politics and Media

Souhrn

Diplomová práce se věnuje uplatnitelnosti obsahové analýzy regionálně zaměřených médií na komunální politický proces. Na základě žebříčku nákladovosti v jihočeském regionu byla vybrána tři periodika, která se umístila na prvních třech místech. Jde o deník Právo, Českobudějovický deník a Mladou frontu Dnes. Jako časový úsek byl zvolen týden před komunálními volbami do českobudějovického zastupitelstva. Za sledované proměnné byly stanoveny v článcích o politickém dění v jihočeském krajském městě kandidáti či politické subjekty usilující o mandát. Na jejich základě byla sledována objektivita médií, kterou deklarují prohlášením nezávislosti. Bylo nutné najít vztahy mezi zvolenými proměnnými a způsob, jakým se informace dostávají ke čtenářům. Je ukázán také postup, který politici volí, když oslovují média.

Summary

The thesis explores the possible use of the analyses of the regional media in the municipal political process. Based on the circulation in the South Bohemian region three periodicals were selected. These are the following: Deník Právo, Českobudějovický deník and Mladá Fronta Dnes. The period of time is the week before the elections of the local government in České Budějovice. The monitored variables were set out in articles about politics in the South Bohemian regional capital of the candidates or political parties seeking a mandate. The objectivity of the media toward the variables was monitored. It was necessary to find relations between selected variables and also to explore the way in which the information is presented to the readers. The means of communication

politicians chose when addressing the media was explored as well.

Klíčová slova: komunální politika, politický proces, politická strana, kandidát, volby, média, objektivita, obsah sdělení, frekvence, propagace

Keywords: local politics political process, political party, candidate, election, media, objectivity, content of the message, propagation, rate.

Obsah

1	ÚVOD	10
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	11
2.1	CÍL PRÁCE	11
2.2	METODIKA	11
3	PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	13
3.1	LOKÁLNÍ DEMOKRACIE	13
3.1.1	<i>Demokracie v lokálním politickém prostoru</i>	13
3.1.2	<i>Lokální demokracie v českém prostoru</i>	14
3.1.3	<i>Lokální politika</i>	15
3.1.4	<i>Lokální politický proces</i>	17
3.1.5	<i>Lokální politická moc</i>	18
3.2	AKTÉŘI KOMUNÁLNÍHO POLITICKÉHO PROCESU	20
3.2.1	<i>Politická participace občanů</i>	20
3.2.2	<i>Politická socializace a politická kultura</i>	21
3.2.3	<i>Politický proces v Českých Budějovicích</i>	23
3.3	POLITIKA A MÉDIA	26
3.3.1	<i>Média a jejich vliv</i>	26
3.3.2	<i>Mediální důvěryhodnost</i>	29
3.3.3	<i>Nejen politici ovlivňují média</i>	30
3.3.4	<i>Public relations</i>	31
3.3.5	<i>Média v Jihočeském kraji</i>	32
4	PRAKTICKÁ ČÁST	34
4.1	KRITÉRIA PRO VÝBĚR MÍSTA, DOBY A TISKOVIN	34
4.2	ANALÝZA Z HLEDISKA MÍRY INFORMOVÁNÍ MÉDII	35

4.2.1.1	Struktura a míra informování - Mladá fronta Dnes	37
4.2.1.2	Struktura a míra informování Právo	42
4.2.1.3	Struktura a míra informování - Českobudějovický deník.....	45
4.2.1.4	Srovnání periodik z hlediska míry informování	50
4.2.1.5	Zhodnocení míry informování.....	55
4.3	ANALÝZA Z HLEDISKA ZAMĚŘENÍ	55
4.4	FREKVENČNÍ ANALÝZA A HODNOCENÍ SLOV	57
4.4.1.1	Frekvenční analýza a hodnocení slov – Právo	57
4.4.1.2	Frekvenční analýza a hodnocení slov – Mladá fronta Dnes	58
4.4.1.3	Frekvenční analýza a hodnocení slov – Českobudějovický deník	59
4.4.1.4	Zhodnocení frekvenční analýzy a hodnocení slov	60
4.5	ZHODNOCENÍ ZPŮSOBU INFORMOVÁNÍ VE VYBRANÝCH ČLÁNCÍCH.....	62
4.5.1.1	Zhodnocení způsobu sdělení a vztahů u Mladé fronty Dnes.....	62
4.5.1.2	Zhodnocení způsobu sdělení a vztahů u Práva	67
4.5.1.3	Zhodnocení způsobu sdělení a vztahů u Českobudějovického deníku	71
4.5.1.4	Shrnutí způsobů sdělení a vztahů	75
4.6	KOMUNIKACE POLITIKŮ S MÉDII	76
5	VÝSLEDKY A DISKUZE	78
6	ZÁVĚR	81
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	83
8	PŘÍLOHY	91

1 Úvod

Rozvoj regionů je ovlivněn z endogenního hlediska několika aspekty. Jedním z nich je participace politické reprezentace na dění v lokálním prostoru, kterou si voliči vybírají při pravidelných volbách. Do tohoto procesu, který je základem současného pojetí lokální demokracie, vstupují další aktéři, kteří se pokoušejí ovlivnit konečný výsledek přerozdělení moci ve společnosti. Velmi důležitou roli hrají média, jejichž prostřednictvím se informace dostávají k voličům. Před volbami nebo před důležitými událostmi v nich probíhají doslova slovní souboje politiků, kteří se pokoušejí legitimizovat vlastní či stranická rozhodnutí. Hlavní funkce médií tkví kromě informování především v tzv. hlídacím psu demokracie. Novináři musí upozorňovat na nesrovnalosti ve spravování věcí veřejných, které jsou hrazeny z veřejných rozpočtů či jsou pro ně využívány veřejné prostředky. Proto také většina z tištěných médií deklaruje nezávislost, aby splnila tento základní princip. V poslední době se objevují pochyby nad mediální nezávislostí. Autoři odborných publikací zmiňují například vazbu na ekonomické odvětví, média podle nich údajně ovlivňují jejich vlastníci, kteří prý rozhodují o tom, co a jakým způsobem v novinách vyjde. V neposlední řadě působí na noviny i politici. V České republice zatím neexistuje konkrétní studie, která tyto předpoklady potvrdí. Tvrzení, která se dostávají na veřejnost, vycházejí většinou pouze z laického hodnocení subjektivního pohledu reality. Diplomová práce chce přispět alespoň z části k výzkumu médií a komunální politiky v regionálním prostoru. Inspirací se stal předvolební boj v Českých Budějovicích v říjnu 2010, kdy se do médií dostávaly zprávy různého typu a novináři o nich informovali už na první pohled odlišným způsobem. Komunální volby pak krajskému městu připravily doslova šok. Poprvé v porevoluční historii nezmítla Občanská demokratická strana, ale nově vzniklé Hnutí Občané pro Budějovice, které založili bývalí politici ODS, kteří před říjnovými volbami stranu opustili. Předvolební průzkum jim přisuzoval hranici volitelnosti, která je pět procent. Mohla konečný výsledek ovlivnit i média a byla při informování skutečně objektivní a nezávislá? Tak se ptali mnozí obyvatelé Českých Budějovic. Tato diplomová práce jim částečně odpoví, i když je jejím hlavním cílem ověřit uplatnitelnost navržené metody, jak zkoumat mediální objektivitu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je ověřit uplatnitelnost navržené metody obsahové analýzy v oblasti výzkumu regionálně zaměřených médií a komunální politiky. Dílčím cílem je posoudit míru objektivitu médií v rámci informování o komunálním politickém procesu ve sledovaném období na vybraných tištěných periodikách. Dílčím cílem je zjistit, zda způsob informování mohl ovlivnit výsledek voleb do komunálního zastupitelstva v Českých Budějovicích tím, že média informovala pouze o vybraných politických kandidátech a politických subjektech. Dílčím cílem je také prověřit schopnost kandidátů využít místní média k politické propagaci, a to na základě již publikovaných článků.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. Pro první, teoretickou, je použita literární rešerše. Z dostupné literatury jsou vybrány teoretické koncepce pro politický proces či politickou participaci, a to včetně jejich lokálních forem. Stejně je postupováno i při zveřejnění teoretických rámců zaměřených na média, konkrétně na míru jejich objektivitu, ovlivnění a důvěryhodnosti. Rozpracovány jsou procesy, které probíhají na bázi vztahu politika a média. Zmíněni jsou aktéři, kteří tyto vztahy formují. Za literaturu jsou zvoleny dostupné publikace a také seminární práce z průběhu magisterského studia. Internetové zdroje jsou využité jen v minimální míře. Praktickou část tvoří případová studie, která analyzuje tři vybraná tištěná média v Jihočeském kraji z hlediska jejich obsahu, a šetřením se snaží ukázat, zda jsou v informování objektivní, a do jaké míry se podílejí jako aktéři na participaci politického procesu. Je ukázáno, jak političtí aktéři využívají média pro zprostředkování pohledu reality. Jako metodika je využit analytický postup, který představila v zimním semestru 2010 při semináři Metody a techniky sociálního výzkumu prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc. Obsahovou analýzu tvoří následující části - hodnocení struktury novin, míry informování o politickém dění, frekvenci a hodnocení slov, zaměření pro či proti politickému subjektu a způsob předávání informací. Pro obsahovou analýzu je vybráno časové období týden před říjnovými volbami do zastupitelstva v Českých Budějovicích v roce 2010. Objektem šetření se staly troje noviny Mladá fronta Dnes, deník Právo a Českobudějovický deník. Lokalizace je v Českých Budějovicích. Šetření je rozděleno do dvou částí. V rámci kvantitativní části

je zhodnocena struktura periodik, změřeny plochy regionálních stran a článků a jejich převod na procenta, aby mohlo dojít ke srovnání. To vše probíhalo mechanickým změřením novinových stran, změřená data jsou potvrzena v cenících inzerce jednotlivých deníků, které tyto údaje obsahují. Za sledované proměnné jsou nejprve stanoveny články pojednávající o předvolebním dění v Českých Budějovicích. Z každého deníku tak jsou vypsány titulky a označeny ty články, které projdou šetřením. V člancích jsou zvoleny další proměnné, a to jména kandidátů a názvy politických stran a hnutí. Po provedení analýzy četnosti proměnných ve vybraných člancích do předem vytvořených tabulek, které jsou součástí příloh, následovalo hodnocení pro každé noviny zvlášť a poté došlo ke srovnávání periodik. Na tyto kroky navazuje analýza frekvencí slov a jejich hodnocení podle pozitivního či negativního významu. Jsou vypsána slova, která se vyskytovala u politických subjektů, a na základě hodnocení jim je přiřazen pozitivní či negativní náboj. Články jsou hodnoceny z hlediska jejich zaměření informování pro daného politika či politický subjekt (+), proti danému politikovi či politickém subjektu (-) nebo zaujímající neutrální stanovisko (0). Na vybraných člancích je ukázáno, jakým způsobem zprostředkovala média informace čtenářům, a to včetně vztahů a vazeb, které existují mezi zmiňovanými politickými subjekty a médii a mezi politickými subjekty navzájem. Závěr je věnován způsobům, kterým se politici snaží ovlivňovat média. Každý dílčí krok obsahové analýzy je nejprve proveden na denících zvlášť, poté dojde ke sjednocení, hodnocení a interpretaci. V závěru jsou souhrně interpretovány výsledky a zhodnoceny situace směrem k cílům, které byly stanoveny v rámci této diplomové práce stanoveny.

3 Přehled řešené problematiky

3.1 Lokální demokracie

3.1.1 Demokracie v lokálním politickém prostoru

Pojem demokracie je starý přibližně 2500 let. Překlad ze starořečtiny hovoří o vládě lidu, moderní politologie vyžaduje komplexní přístup k demokracii. Demokracie tak není pouze způsob řízení společnosti, ale je i konceptem, u kterého je potřeba vzít v potaz nejen ideologii, ale také podmínky, podle kterých funguje. Mezi podmínky lze zařadit například ochranu lidských práv a svobod (Dočekalová, Švec, 2010, s. 97). Anthony Giddens (1999, s. 334) uvádí, že demokracie je politický systém, v němž vládne lid. Pokládá si otázku, co to znamená? Ptá se především, co je to lid? Odpověď není podle něj jednoznačná, protože za lid lze považovat zástupce celé řady sociálních skupin - mohou to být „majetní občané, bílí muži, vzdělaní muži“ (Giddens, 1999, s. 334). Stanislav Balík (2009, s. 218) upozorňuje, že demokracie vymezuje prostor, který naplňuje politika, jenž je fenoménem demokracie v moderní době. Nejde podle něj o konstrukci režimu. Zmiňuje také znaky, které demokracie obsahuje. Jedním z nich je polémos, což je „chápání života jako polemiky, sváru“ (Balík, 2009, s. 218). Jako příklad polémos v komunální politice Balík (2009, s. 222) uvádí hospodaření, dále zmiňuje bytovou politiku nebo obecná podnikání. Tímto pojmem také vysvětluje, že komunální politika není apolitická, což ovšem někdy rádi politici zdůrazňují (Balík, 2009, s. 222). Lokální demokracii lze vymezit z několika úhlů. Tím prvním je lokální politický prostor, který podle Jaroslava Čmejreka (2008, s. 15) nemůže být chápán teritoriálně. Uvádí, že jde o politický proces ve smyslu utváření politiky, který ovlivňují aktéři vstupem. Zmiňuje bohatou strukturu tohoto prostoru a podotýká, že může být dále vyvíjen a také se stát dalším politickým celkem, který společně s ním vytvoří další politický subjekt. Zato teritoriální hledisko lokální demokracie se podle něj zaměřuje na konkrétní území, kde zmíněný politický proces není tím hlavním, ale důležitější jsou vztahy k danému prostoru. Čmejrek dále (2008, s. 15) upozorňuje, že zaměření politiky na území je dáno také etymologicky. Zdůrazňuje, že politika je odvozena od slova polis, což je řecké označení pro obec, městský stát, kdy antická polis, jak zdůrazňuje, „nebyla jen souhrnem politických rozhodnutí, ale i územím“ (Čmejrek, 2008, s. 15). Lokální demokracie je tedy podle těchto aspektů soubor politických procesů, který je v rámci systému teritoriálně zaměřený, většinou na nějaké

správní území. Ačkoliv tyto procesy vycházejí z daných struktur a společenských závislostí, nelze je použít paušálně na každou lokální demokracii, na rozdíl od demokracie, která tuto obecnost splňuje. Je to dáno tím, že významnou roli v lokální demokracii hraje územní hledisko, které je více či méně prostor od prostoru odlišné, a také aktéři, kteří politickou participací tento prostor spoluvytvářejí.

3.1.2 Lokální demokracie v českém prostoru

Lokální demokracii v České republice provází i přes svoji důležitost pro studium politické participace malý zájem z řad politologů, i když moderní čeští autoři, kteří se věnují lokální demokracii a komunální politice, upozorňují, že politologie jako vědní obor je v České republice na vzestupu, a to platí i pro výzkum lokální demokracie. Čmejrek (2008, s. 13) si to vysvětluje tím, že po roce 1989 se politologové soustředili na politickou transformaci, později se začali zabývat i regionální částí tohoto oboru (Čmejrek, 2008, s. 13). Čeští politologové upozorňují, že lokální demokracie nestojí v centru pozornosti veřejnosti, protože je zastíněna nadnárodní úrovní (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 7). To velmi dobře ukázaly krajské volby z roku 2008, v nichž dominovala celostátní témata nad těmi regionálními. V Jihočeském kraji pod tíhou celostátních volebních proklamací souvisejících s bojem proti zavedeným regulačním poplatkům vyhráli sociální demokraté jako protiváha pravicové vlády, která poplatky ve zdravotnictví zavedla. Balík (2009, s. 7) proto zdůrazňuje, že se vyplatí upřít pozornost i na lokální, komunální část politického procesu, ne se jen zabývat analýzou systému na nadnárodní úrovni. Je to hlavně z toho důvodu, že komunální část politiky dokáže odhalit daleko více o systému a jeho povaze (Balík, 2009, s. 7). Podle Václava Bubeníčka (2010, s. 15) pojem lokální demokracie slouží k odlišení politického prostředí. Tento politolog podotýká, že komunální politický systém je odvozen od vyšších úrovní. Odkazuje se na Michala Illnera, který se věnoval dopadům velikosti obce na místní život. Zjistil, že v menších obcích sice usnadňuje omezený prostor kontrolu nad lokálními politickými procesy, ale jako hrozbu vidí příliš omezenou možnost volby politických aktérů, kdy dokonce může dojít k ovládnutí rodinnými klany či kandidáty s autoritativními sklony (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 15). Bubeníček (2010, s. 156) se detailně zabývá lokálními modely demokracie ve venkovských obcích České republiky, a to z hlediska sestavování kandidátních listin, což je podle něj proces, který je „předem stanoven vzorci chování a mechanismem

stranického systému v politickém prostředí. Závisí na lokálním stranickém systému a charakteru volebního boje o hlasy voličů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 156).“ Dále zmiňuje dva faktory – formát stranického systému a úroveň rivality, které u něj tvoří kritéria těchto modelů. Na úrovni rivality rozlišuje kooperativní a nekooperativní model sestavování kandidátních listin. Za kooperativní označuje centrálně koordinovaný způsob výběru. Na úrovni stranického systému lze podle něj vymezit pluralitní a nepluralitní lokální systém stran, kde je důležitější celkový počet kandidátů na kandidátce, ne pouze počet politických subjektů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 156).

3.1.3 Lokální politika

Přemysl Rosůlek (2007, s. 38) vysvětluje politiku na bázi vztahu dvou proti sobě stojících subjektů. Je to podle něj prostor, který nazývá sférou, v níž existuje napětí mezi vládnoucí a emancipační složkou. Ta druhá zmíněná představuje politický proces tvořený zdola, tedy lokální politiku. Ta je charakterizována opět vztahem dvou subjektů – komunálních politiků a občanů, kteří žijí v daném politickém prostoru. Zmiňuje také, že politika je schopnost, jak zajistit řád veřejnému životu. Připomíná i řídicí pojetí politiky Maxe Webera, která může být chápána jako filozofie určité společnosti - politika bank, školská politika a podobně (Cabada, Kubát, Rosůlek, 2007, s. 38). Blackwellova Encyklopedie politického myšlení vymezuje politiku jako proces, ve kterém se mnoho odlišných názorů různých sociálních skupin přetransformuje pomocí kolektivního rozhodnutí na závazná pravidla pro všechny. Mezi čtyři prvky politiky patří v této explikaci odlišnost názorů, způsob dosažení kolektivního rozhodnutí, který má tři fáze – přesvědčování, vyjednávání a proces rozhodnutí, dále závaznost rozhodnutí a přítomnost autority a moci (Blackwellova encyklopedie politického myšlení, 2003, s. 364). Toto vymezení lze aplikovat na komunální úroveň. Vždyť co je více specifické pro lokální politiku než odlišnost názorů. Lokální politika musí při procesu obecně závazného konsenzu vzít v úvahu kompromisy, které jsou na této úrovni častější, než na centrální, jak se o tom zmiňuje například Karel Žaloudek (1996, s. 330). Ten ještě doplňuje, že politika má čtyři základní rysy – překonání odlišnosti názorů, použití politických postupů, závaznost rozhodnutí a vynucování rozhodnutí mocí (Žaloudek, 1996, s. 330). Rosůlek (2007, s. 46) i další autoři uvádějí, že z důvodu mnohoznačného významu českého slova politika používají moderní politologové definiční koncept vycházející ze tří anglických termínů - polity, politics

a policy. Polity lze definovat jako oblast, kde dochází ke střetům idejí a ideologií, a na tomto základě dochází k tvorbě politických systémů. V polity je ukryt řád, tedy aktéři podléhají zákonům či obecně závazným řádům (Cabada, Kubát, Rosůlek, 2007, s. 46). Politics je vlastní tvorba politiky. Je to stav, kde se střetávají aktéři, bojují o moc, vliv a podobně. Aktéři jsou stejní jako v předchozím případě. Policy je pak vlastním obsahem politiky. Rosůlek (2007, s. 48) v této souvislosti zmiňuje, že pokud lidé hovoří o dobré či špatné politice, kterou vláda provádí, pak mají na mysli právě policy vlády. Jsou to vlastní politická rozhodnutí nebo opatření, se kterými se lidé nejvíce střetávají, a procházejí také největší kritikou (Cabada, Kubát, Rosůlek, 2007, s. 48). S tímto vymezením na lokální úrovni pracuje i Balík (2009, s. 8), který do dimenze polity vkládá obecné modely veřejné správy a samosprávy, zabývá se funkcemi a institucionálně vymezuje komunální politiku v čase. V části politics se věnuje volební účasti, preferenčnímu hlasování a chování voličů. Představuje i fungování radničních koalic (Balík, 2009, s. 8). Balík (2009, s. 217) ale také zdůrazňuje, že komunální policy bývá nejvíce opomíjena. Dokonce uvádí, že jednou z hlavních příčin je obtížná uchopitelnost výzkumu a nedostupnost materiálů. Z těchto důvodů proto podle něj zatím nikdo není schopen provést skutečnou analýzu komunální politiky – tedy komunální policy (Balík, 2009, s. 217). Rozhodnutí a opatření, která jsou činěna na lokální úrovni, tak zatím zůstávají bez odezvy politologů, přitom právě v nich je ukryt vlastní obsah komunální politiky – důvod, proč to aktéři dělají. Tato diplomová práce se pokusí alespoň přispět k sběru materiálů nutných k pochopení ne principů komunální politiky, které jsou jasně dané, ale k východiskům, proč se uskutečňují. Lokální politiku je potřeba zkoumat také na pozadí lokálního politického procesu, jak jej vnímá Čmejrek (2008, s. 15). Podle něj do tohoto procesu vstupují aktéři, kteří jej taktéž utvářejí a podílí se na bohaté struktuře (Čmejrek, 2008, s. 15). Tímto lze odvodit, že politické procesy na lokální úrovni mají podstatu v celém politickém systému. Proto lze vycházet na komunální úrovni stejně dobře z politologických vymezení jak na národním či nadnárodním stupni. Je ovšem potřeba vzít důrazně na zřetel regionální aspekty, které tyto procesy ovlivňují, a upozornit na nebezpečí vysvětlování lokální politiky na základě aspektů národního politického procesu, jak varují někteří politologové. Jako příklad mohou posloužit komunální volby do obecních zastupitelstev. Zatímco většinou ve velkých sídlech kopírují výsledky celostátní rezultáty, případně jsou ovlivněny trendy, které v demokratické společnosti převládají, v menších

sídlech rozhodují o konečném výsledku hlavně političtí aktéři, tedy lidé, kteří usilují o mandát. Ti mohou kandidovat buď jako nezávislí nebo na kandidátce již zavedených politických stran, ovšem nemusejí mít stejné názory, které strana hlásá. Proto také mohou v menších sídlech vznikat zcela raritní a jinak nemyslitelné koalice (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 7). Příkladem může být situace v Trhových Svinech na Českobudějovicku po komunálních volbách v roce 2010, kdy koalici vytvořily čtyři politické subjekty, mimo jiné ODS a KSČM. Naopak ČSSD zůstala v opozici. Obdobná situace nastala i po krajských volbách v roce 2008 v Jihočeském kraji. Koalici vytvořila vítězná ČSSD s ODS. Na mítinku s občany v Českých Budějovicích dne 10. 10. 2011 hejtman Jiří Zimola (ČSSD) a předseda soc. dem. v Jihočeském kraji obhajoval tuto koalici slovy: „Hledali jsme takového partnera, který nám umožní vytvořit trvalou koalici na čtyři roky, a budeme s ním moci plnit náš sociálně demokratický program. Ten plníme a ODS s námi. Jihočeští občanští demokraté jako jediní souhlasili s proplácením zdravotnických poplatků krajem a šli tak proti vlastní straně.“ Balík (2009, s. 218) ovšem namítá, že politika a lokální politika se neodlišují pouze v platnosti vztažené na území, ale mají i odlišné politické struktury a systémy. Upozorňuje na chybná vnímání komunální politiky jako apolitické a uvádí, že místní samospráva má už ze své podstaty politický charakter (Balík, 2009, s. 218).

3.1.4 Lokální politický proces

Politické procesy se odehrávají nejen na pozadí vztahu jednotlivec – jednotlivec, ale i jednotlivec – skupina a také skupina – skupina. Týkají se hlavně politické činnosti a politického poznání (Adamová, Křížkovský, 2004, s. 225). Politický proces je tak všechno, co se týká politiky a ovlivňuje jednání ve společnosti. Žaloudek (1996, s. 324) nabízí jinou definici, více konkrétní. Nevychází ze sociologie, nýbrž z historie, Politický proces popisuje jako určité časové období vztažené k historické události. Analogií mu jsou politické procesy z 50. let minulého století a soudní jednání, které probíhalo zcela v politické režii (Žaloudek, 1996, s. 324). Politický proces v obecném sociologickém významu v sobě ukrývá řadu dalších aspektů. Karolína Adamová a Ladislav Křížkovský (2004, s. 256) naopak pracují v souvislosti s politickým procesem s tzv. politickým vědomím, které podle nich zasahuje téměř celou politickou společnost. Chápu ji jako politické vyjadřování, reakci a požadavky na politickou akci či prosazování politických zájmů. Autoři dále uvádějí, že politické vědomí zasahuje i do politické morálky a kultury.

Je patrné v ideologiích politických stran. Autoři rozvádějí další pojem psychologie, a to podvědomí, které dávají do souvislosti s politikou. Zmiňují politické podvědomí, které působí na hranici „vědomých politických akcí“(Adamová, Křížkovský, 2004, s. 256). Hodnotí také politické nevědomí, jenž se projevuje jako výsledek asociativního jednání aktérů, kteří při politické interakci nepřemýšlejí, ale dělají to, co je jim blízké. Tato část politické osobnosti ovlivňuje politické vědomí. Další součástí politického procesu je politické chování jako forma účasti na politické moci (Adamová, Křížkovský, 2004, s. 256). Čmejrek (2010, s. 89) uvádí, že procesy na komunální i národní úrovni politiky mají stejný základ, odlišují se však v rysech. Ty tak formují lokální politiku. Zmiňuje, že odlišnosti vycházejí také z aktérů, kteří úroveň politiky ovlivňují, voličů a občanů. Podíl mají i politické strany (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 89).

3.1.5 Lokální politická moc

Moc jako taková je důležitým východiskem i důvodem pro zahájení sociální interakce. Využívají ji jak jedinci, tak i skupiny a uplatňuje se ve všech společenských vztazích. Navíc politickou moc vždy doprovází ideologie, která ospravedlňuje kroky, které jedinci či společnost činí (Giddens, 1999, s. 334). Mocí chápe Žaloudek (1996, s. 251) proces donucení druhého člověka provést to, co by jinak neudělal nebo nebyl schopen udělat. Je to podle něj možnost ovlivnit lidi, jejich chování a činnosti. Zamýšlí se i nad tím, že prosazení moci se může odehrávat jak za souhlasu, tak i za užití násilí (Žaloudek, 1996, s. 251). Mocí se přímo zabývá politická sociologie. David (1996, s. 47) zdůrazňuje, že již antičtí filozofové kladli důraz na to, jak moc udržet, rozvíjet ji a používat nejen ve společnosti, ale i ve státě. Podle něj se legitimní moc nazývá autorita a lidé, které ovlivňuje, ji musí akceptovat (David, 1996, s. 47). Tato myšlenka je zásadní pro demokratické vedení společnosti, kde podíl na moci je přerozdělován ve volbách. Výsledky musí aktéři respektovat. Na české politické scéně k tomu však ne vždy dochází. Výsledky jsou často zpochybňovány politiky pouze v případě, kdy jsou vůči nim nevýhodné. Vůli voličů musí nakonec vždy respektovat, pokud ovšem nebyl porušen zákon. Rosůlek (2007, s. 30) vzpomíná výrok Maxe Webera, který tvrdí, že ten, kdo se zaobírá politikou, usiluje o získání moci. Moc je podle něj ústřední kategorií politiky. Připomíná také pojetí politiky Niccoló Machiavelliho, kdy polovina jednání závisí na přízni okolností a polovina na svobodné vůli. Pak je potřeba pro to, aby se člověk stal

vládcem, koncentrovat síly na zisk a udržení moci. Rosůlek (2007, s. 30) také zdůrazňuje, že to byl Max Weber, který prohlásil, že rozhodujícím prostředkem je pro politika násilí (Cabada, Kubát, Rosůlek, 2007, s. 30). V souvislosti s uplatňováním moci na lokální úrovni je potřeba vycházet ze dvou základních podob demokracie – přímé a zastupitelské. Odlišují se nejen v technice přerozdělení moci, ale i politickým prostorem. Přímá demokracie je přímo spjata s komunálním politickým procesem a lokální demokracií v úzkém slova smyslu. Zastupitelská demokracie, která je v českých poměrech nejvíce uplatňována, přiděluje voleným zástupcům vládnutí (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 9). Také proto referendum, forma přímé demokracie, se nejčastěji používá při lokálním rozhodování, kdy je potřeba zjistit názor všech občanů, kteří jsou ochotni názor sdělit. Robert Dahl v souvislosti s těmito aspekty rozlišuje podle Čmejra (2008, s. 24) v historii tři vývoje demokratické transformace. První začala v řecko-latinských městských státech a zavedla principy přímé demokracie. Druhá začala v novověku a je charakterizována zastupitelskou demokracií jen v několika vyspělých zemích, třetí transformace spočívá v globálním rozšíření zavedení zastupitelské demokracie (Čmejrek, 2008, s. 24). Pro současnou regionální úroveň je nejdůležitější globalizační transformační pojetí. Čmejrek (2008, s. 26) se na základě tohoto dělení ptá, proč když je mezi přímou a zastupitelskou demokracií rozdíl, tedy existuje rozdíl mezi první a druhou transformací zavedenou Dahlem, tkví přerod k třetímu kroku transformace pouze v globálním rozšíření demokracie do jiných než vyspělých států? Odpověď spatřuje v lokální demokracii, v níž je kladen důraz na autonomii a odpovědné občanství. Uvádí, že moderní demokratické státy charakterizují decentralizační procesy. To jsou podle něj novinky, které jsou pro tuto dobu třetí transformace tolik charakteristické – rozvoje obcí a regionů uskutečňované na bázi lokální nebo regionální demokracie (Čmejrek, 2008, s. 26). Čmejrek (2008, s. 27) ale upozorňuje, že obce se stále více snaží hledat i jiné zdroje než ty, které jsou jim poskytovány v rámci přerozdělování z centrální na nižší úrovně. Tyto nové zdroje jim přináší paradoxně globalizace, což je sblížování světa. Příležitostí pro obce je podle politologa regionální rozvoj, podporován regionální politikou, která vychází z místních zájmů. Tímto procesem ovšem podle něj oslabují národní zájmy. Vzestup lokální moci tak může přímo ohrozit národní politiku ve všech úrovních (Čmejrek, 2008, s. 27). Význam podílu na moci, který je uskutečňovaný pomocí volených zástupců, se tak na lokální úrovni zvyšuje.

3.2 Aktéři komunálního politického procesu

3.2.1 Politická participace občanů

Čmejrek (2008, s. 15) uvádí, že do politického procesu vstupují různí aktéři. Jde o jednotlivce, skupiny, organizace, politické strany. Za hlavní aktéry jsou považováni občané, kteří v zastupitelské demokracii moc delegují a ovlivňují zásadním způsobem politický proces. Zmíněná interakce aktérů se projevuje nejen v uplatňování politické moci, ale například i v prosazování vlastních nebo veřejných zájmů, ideových střítech a podobně. Delegování moci v zastupitelské demokracii probíhá ve volbách. Jak Čmejrek (2010, s. 77) zdůrazňuje, je účast ve volbách hlavní kritérium funkční demokracie. Zamýšlí se proto nad tím, proč se systémy zastupitelské demokracie dlouhodobě potýkají s klesající volební účastí a klesajícím zájmem převzít v rámci politického procesu odpovědnost. Zmiňuje dvě rozdílné interpretace jevu. Jde podle něj buď o varování související s ohrožením demokracie, nebo naopak stabilizaci demokratické politiky s obecným souhlasem voličů. Toto dilema se nejvíce projevuje na komunální úrovni politického procesu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 77). Balík (2009, s. 165) nazývá volby volebními akty, pomocí kterých dojde k vytvoření politické reprezentace, která pak uplatňuje delegovanou moc. Právě politická reprezentace vypovídá nejen o politickém systému, ale i o kultuře, občanech, kteří v tomto případě vystupují jako voliči. Upozorňuje, že termín volební účast bývá synonymem pro participaci, ovšem přesnější je podle něj tvrzení, že volební účast je pouze součástí projevů politické participace (Balík, 2009, s. 165). Poznává, že jen na základě volební účasti nelze dovodit kvalitu demokracie. Podle něj není oním varovným znamením, a tím se shoduje částečně s Čmejkem. Balík (2009, s. 168 - 169) také nastiňuje politické procesy, které uvnitř systému probíhají. Na základě položené otázky, proč dochází k zvýšení volební účasti, vysvětluje, že tento trend lze pozorovat tam, kde dojde k náhlému zvýšení volební nabídky a k navýšení převisu kandidátů nad obsazovanými mandáty. Zmiňuje také, že k tomu dochází v důsledku určitých pohybů uvnitř politické obce. Jako příklad uvádí volební účast v obcích, kde stávající starosta neobhajuje mandát, tedy dochází k novému přerozdělení moci. Voliči také podle něj přijdou ve větším počtu k volbám v obci, kde se o mandát uchází více kandidátů (Balík, 2009, s. 168 – 169). Tím dochází k aktivaci participačních aktivit aktérů. Čmejrek (2010, s. 77) rozděluje politickou participaci do tří úrovní. První představuje účast ve volbách, tak ji zmiňuje i Balík. Čmejrek (2010, s. 77) ji nazývá

volební participací. Druhá rovina podle něj zahrnuje členství v politických stranách, zapojení se do aktivit politických stran, kontakty s politickými vůdci či účast na diskusních fórech. Třetí aspekt je zapojení občanů do veřejného života v obci (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, s. 77). Občanská participace může také nabývat protestních forem, například pomocí různých petic a podobně. Rozmanitost, která je charakteristická pro lokální politický proces, je dána participací politických aktérů, kteří mohou být nezávislí, ale zároveň kandidovat i jako straníci (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, s. 7). Politologové také uvádějí, že o aktivitě občanů rozhoduje velikost obce a počet nezávislých kandidátů, kteří jsou ve vzájemné interakci. Čím menší obec, tím více nezávislých kandidátů. Ti se ale objevují i na kandidátních listinách již zavedených politických stran, které procházejí tímto přerodem v nezávislý aspekt v místě, tedy v lokálním procesu. Příkladem může být kandidátka ČSSD do jindřichohradeckého zastupitelstva při komunálních volbách v roce 2010. Tato levicová strana tu prošla generační výměnou, což se projevilo na složení kandidátky. Do zastupitelstva se nakonec dostali čtyři nezávislí kandidáti z kandidátky ČSSD. To je pro participační snahy strany problém, protože tito bezpartajní politici nejsou vázáni rozhodnutími strany. Mohou si proto dělat, co chtějí, aniž by strana na ně měla jakýkoliv vliv. Příkladem může být TOP 09 v Bechyni ve stejných komunálních volbách, kde se dva zvolení členové zastupitelstva za tuto stranu vzeprěli třetímu stranickému zastupiteli a nezvolili jej místostarostou, i když měl podporu vedení TOP 09. Ta s tím nemohla nic dělat. Jozef Ftorek (2010, s. 119) rozlišuje v aktérech společenskou elitu, jež vnímá jako kategorii osob zaujímající vedoucí úlohu ve společnosti. Pak zmiňuje mocenskou elitu, což je skupina v rámci širší společenské elity. Její výjimečnost spočívá ve schopnosti kontrolovat společenské i politické dění. Veřejnost pak podle něj představuje skupinu osob, která se vymezuje k určitému tématu (Ftorek, 2010, s. 119).

3.2.2 Politická socializace a politická kultura

„Kulturu v nejobecnějším smyslu definují sociologové jako vzájemný způsob cítění, myšlení a konání, které si lidé osvojují procesem socializace, jehož výsledkem je sdílení kultury“ (Hudečková, Zagata, 2007, s. 20). Při aplikaci na politiku je politická kultura jedním z výsledků politických procesů, kterou ovlivňují a utvářejí aktéři. Proces sdílení politické kultury se nazývá politická socializace. Sociolog Giddens (1999, s. 39) upozorňuje, že „socializace jako taková není pouze kulturním programováním, při kterém

lidé vstřebávají vlivy, ale vytváří spojení mezi jednotlivými generacemi“ (Gidens, 1999, s. 39). Stejně funkce má politická socializace, která je chápána podle Davida (1996, s. 49) jako proces, jehož výsledkem je uvědomování si politické reality a politických jevů. U aktérů dochází k tvorbě a poznání vlastních postojů. Rozhodující je pak tzv. prvotní socializace, která má podle něj dvě zásady. „Co je naučeno nejdříve, je naučeno nejlépe; a co je naučeno nejdříve, strukturuje pozdější učení“ (David, 1996, s. 49). Podle Blanky Říchové (2000, s. 66) je pro politickou socializaci důležité, aby si politický systém dokázal uchovávat svoji identitu v čase, což je podle ní jeden z předpokladů tohoto procesu. Tím pak dochází k vstupu jedinců do politické kultury v dané společnosti (Říchová, Zagata, 2000, s. 66). Politická socializace je podle Vladimíra Proroka a Aleše Lisy (2003, s. 145) jednou z funkcí politického systému. Samo slovo socializace označují jako proces, při kterém dochází k formování stereotypů chování a vnášení hodnot do lidského vědomí. Autoři dále zmiňují, že aktéři preferují takové hodnoty, které vycházejí z jejich vlastních potřeb (Prorok, Lisa, 2003, s. 145). Bubeníček (2010, s. 149) vycházející z myšlenek Almonda a Verby se zabývá rozdělením politické kultury do tří typů. Jde o participační, poddanskou a patriarchální politickou kulturu. První dva typy se odlišují v míře vlivu občanů na reprezentanty politické moci. V participační kultuře je míra účasti občanů na politickém procesu žádoucí a účinná, v poddanské kultuře rozpoznáváme pasivitu a vědomí omezeného vlivu občanů na politická rozhodnutí. Pro patriarchální politickou kulturu je typická absence jakéhokoliv občanského politického vědomí a nezájem o politické dění obecně (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 149). Bubeníček (2010, s. 151) závěrem dodává, že komunální prostředí je rozmanité, i pokud jde o formy občanské či politické angažovanosti. Ta je součástí sociologického pojmu sociální kapitál. Sociální kapitál je všeobecně charakterizován jako souhrn sociálních vztahů na úrovni jednotlivce i společnosti, kde jsou zdroje důvěry umístěné v institucionalizovaných sociálních sítích, ne uvnitř jedinců. Bubeníček (2010, s. 151) uvádí, že sociální kapitál neovlivňuje pouze vstupy do politického systému, ale i jeho výstupy. Sociální angažovanost je důležitá jak na straně poptávky, tak i na straně nabídky (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 151).

3.2.3 Politický proces v Českých Budějovicích

Politický proces, jak byl charakterizován, ovlivňují aktéři a také lokální podmínky. České Budějovice, coby téměř stotisícové město Jihočeského kraje, patří k velkým sídlům České republiky, a tak lze předpokládat, že politická participace se bude přibližovat politické participaci národní úrovně, kde rozhoduje hlavně ideologie. Také proto jsou tu zastoupené všechny již zavedené politické strany, které mají své poslance či senátory v Parlamentu České republiky, tak i lokální politické subjekty. Velké parlamentní strany mají v krajském městě také krajská sídla a dokonce ČSSD si tu vybuodovala malý jihočeský Lidový dům a ODS vsadila na tzv. Modrý dům. V těchto objektech sídlí nejen krajské, okresní i městské orgány stran, ale i poslanci a senátoři tu mají své kanceláře (Falout, Faloutová Justová, Kolář, 2011, s. 3). Potvrzuje se tak tvrzení Čmejrk (2008, s. 60), který uvádí, že úloha politických stran ve velkých městech je identická jako na národní úrovni, a proto si většinu mandátů rozdělí právě politické strany, které se dostaly i do Parlamentu. Dále dodává, že lokální politické subjekty mají v těchto velkých městech jen minimální význam a jejich pozice je okrajová (Čmejrek, 2008, s. 60). Druhá část Čmejrkova tvrzení platila v Českých Budějovicích do voleb v roce 2010, které znamenaly doslova mocenskou revoluci v jihočeském krajském městě. Čtyři roky předtím, v roce 2006, výsledky z Českých Budějovic plně kopírovaly Čmejrkův názor o důležitosti parlamentních stran ve velkých městech při komunálních volbách. Celkem 42 mandátů ze 45 obsadily po volbách v roce 2006 strany, které ve stejném roce uspěly i při parlamentních volbách. Drtivě tehdy vyhrála ODS, která měla až do roku 2010 v Českých Budějovicích vždy dominantní zastoupení. V roce 2006 získala dokonce 23 mandátů, což je většina v zastupitelstvu. V komunálních volbách ještě uspěly parlamentní strany ČSSD se sedmi zastupiteli, KSČM, která získala šest mandátů, KDU – ČSL obdržela po přepočtu čtyři komunální poslance a dva mandáty měla Strana zelených, která vytvořila v Českých Budějovicích koalici se Stranou pro otevřenou společnost. Ta získala jeden mandát. Se ziskem dvou mandátů uspěla také strana SNK Evropští demokraté. ODS mohla vládnout stejně jako v Praze na českobudějovické radnici sama, přesto nakonec zvolila koalici s KDU – ČSL a SNK Evropští demokraté. Primátorem se stal Juraj Thoma z ODS, který vystřídal lidoveckého primátora. ODS přiřkla svým koaličním partnerům ne příliš lukrativní oblasti. KDU – ČSL získala náměstka a odbor školství a SNK Evropští demokraté měli zastoupení jen v radě a na starosti dostali kulturu (Falout, Faloutová

Justová, Kolář, 2011, s. 4). Čmejrek (2008, s. 62) vysvětluje kopírování výsledků celostátních voleb na komunální úrovni velkých sídel prostorem, v němž politický proces probíhá. Uvádí, že rozhodující je zejména vzdálenost mezi voličem a politikem. Zatímco na parlamentní, krajské úrovni a ve velkých městech je tato vzdálenost velká a překlenout ji pomáhá ideologie, bez níž by demokratický proces nefungoval, na venkově se dostávají do popředí sociální sítě ukryté v sociálním kapitálu, které jsou navzájem provázané. Tato hlediska jsou rozhodující pro tvorbu komunální politiky, ovlivňují volební chování (Čmejrek, 2008, s. 62). Tato koncepce byla narušena v roce 2010, kdy využili aktéři v Českých Budějovicích provázanosti sociálních sítí a pomocí politické participace převrátili zcela výsledky voleb. Nedošlo ke změně chování voličů, ale preferencí, a zajímavostí je, že obdobných výsledků dosahovaly téměř všechny volební okrsky v Českých Budějovicích. Změnu v podstatě odstartovaly skandály dominantní ODS, a to jak na celostátní úrovni, tak i na lokální. Ty vyvrcholily odvoláním Thomy z postu primátora několik měsíců před volbami. Na celostátní úrovni ODS tratila na úkor nového pravicového konkurenta TOP 09 a ČSSD vyhrála volby, i když pravděpodobně část voličů dala místo ní přednost nově založeným Věcem veřejným. V Českých Budějovicích se tak podle tohoto trendu dalo očekávat, že posílí ČSSD, KSČM si uchová své pozice, mírně ztratí ODS na úkor TOP 09 a Hnutí Občané pro Budějovice, které založil odvolaný Thoma. Zajímavostí je, že průzkumy týden před volbami nedávaly tomuto hnutí velké šance. Podle nich lavírovalo na pětiprocentní hranici, která je nutná pro vstup do zastupitelstva. Voliči ovšem rozhodli jinak. ODS zcela propadla a z 23 mandátů získaných v roce 2006 ztratila většinu, když získala jen osm zastupitelů. Vítězem voleb se stalo Hnutí Občané pro Budějovice, které obsadilo 15 křesel. Tento výsledek všemi otrásl, protože jej nikdo nečekal. TOP 09 získala jen šest mandátů, což bylo rozhodně zklamání, protože politologové očekávali, že voliči budou preferovat v konzervativním městě právě TOP 09 na úkor ODS. Také proto oznámil těsně před volbami tehdejší lídr TOP 09 Tomáš Bouzek, že jeho strana s ODS v žádném případě koalici po volbách nevytvoří. Ostře se tak vymezil proti svému konkurentovi a dal najevo voličům, že tato strana je nástupcem občanských demokratů. ČSSD obdržela od voličů 10 mandátů a komunisté šest křesel. Výsledky přinesly i další překvapení, protože poprvé od roku 1990 nezasedli v Českých Budějovicích na radnici lidovci. ODS byla přinucena odejít do opozice, a to hlavně kvůli předvolebnímu vyjádření TOP 09. Jiná koalice než Hnutí Občané pro Budějovice, ČSSD

a TOP 09 nebyla v podstatě ani možná. Úspěch HOPB byl dán s největší pravděpodobností tím, že z Juraje Thomy se u voličů stal obětní beránek, kterého vlastní strana vyhodila, protože bojoval proti klientelismu ODS. Že i on byl jeho součástí, nevzali voliči v potaz. Thoma také vsadil na nepoliticky angažované kandidáty. Kromě bývalé náměstkyně primátora Ivany Popelové, která ho následovala a sama odstoupila v době, kdy byl Thoma odvolán, šlo například o ředitele Jihočeského divadla Jiřího Šestáka či docenta Jihočeské univerzity Františka Váchu (Falout, Faloutová Justová, Kolář, 2011, s. 4 – 7). Lze konstatovat, že voliči v Českých Budějovicích změnili preference, ale nepřeskupili se v rámci voličských základem na základě politického spektra stran rozděleného na levici a pravici. Sice poprvé od roku 1989 nevyhrála v Českých Budějovicích parlamentní strana, ale voliči tuto změnu nevyjádřili ve změně voličského chování. Vzali Thomu jako alternativu ODS, která se jim v čistě pravicovém městě nabízela. V podstatě lze říci, že to, co ODS ztratila, Thoma získal. Nevyhrála ČSSD, nevyhrála TOP 09 ani KSČM. Z tohoto hlediska tak chování voličů zůstalo beze změn.

3.3 Politika a média

3.3.1 Média a jejich vliv

Politici mají média rádi, a kdo v nich není, v podstatě jako by nebyl. Hlavně v době, kdy jim jde o sdělení politických proklamací, nebo v době, kdy dochází k významným politickým událostem. Politici pořádají pravidelné tiskové konference, poskytují rozhovory a pronášejí politická prohlášení za účasti médií. Vlastimil Růžička (2011, s. 101) zdůrazňuje, že politici jsou schopni v rámci své popularizace udělat prakticky cokoli. Média jim to umožňují v rámci přijatých pravidel. To bylo znát i na předvolební kampani v Českých Budějovicích v roce 2010. Hlavní politické subjekty narychlo svolávaly tiskové konference, předháněly se v osočování, došlo i na hrubé výrazy. Hnutí Občané pro Budějovice pořádalo tiskové setkání u billboardu, který jim někdo přelepil plakáty politické konkurence, kandidáti se nechali u nich vyfotografovat, přestože snímky propagovaly společně s nimi i zmíněnou konkurenční stranu. ODS citovala na tiskové konferenci neslušné výrazy patřící do restauračního zařízení čtvrté cenové skupiny a VV ukázaly dokument, který se jim náhodou těsně před volbami dostal do e – mailové schránky a poukazoval na plýtvání v politickém vedení města. Růžička (2011, s. 101) v této souvislosti připomíná publikaci Televize v Evropě z roku 2005, která zveřejnila zmínku o nadměrné politizaci médií a oslabené kontrole. Ihned byla kritizována Českou televizí i Parlamentem ČR pro neobjektivní informace (Růžička, 2011, s. 101). Nesporně největší úlohu mají masová média, která Giddens (1999, s. 360) vnímá jako synonymum pro hromadné sdělovací prostředky. Ty chápe jako určité formy současné populární kultury (Giddens, 1999, s. 360). Úspěšná jsou podle tohoto sociologa zejména proto, že kromě přinášení informací zahrnují v sobě i zábavu. Lidé je nekupují, aby se vzdělali, ale aby vyplnili volný čas. Zmiňuje, jak důležitou součástí médií je schopnost vlivu na život člověka, a to především proto, že ovlivnění médii si lidé neuvědomují. Sdělovací prostředky tak formují zásadním způsobem veřejné mínění. Důležité je podle sociologa také postavení novináře ve společnosti, kterého si lidé většinou považují, a vnímají jej jako ochránce veřejného zájmu. Giddens (1999) přímo užívá slovo služebník (Giddens, 1999, s. 360). Tento pohled uplatňují lidé dokonce i u čistě komerčních žurnalistů (McNair, 2004, s. 27). Podle Denise McQuaila (2009, s. 468) jsou masová média mocným nástrojem, který dokáže ovlivnit názory i chování lidí (McQuail, 2009, s. 468). Také politologové, stejně jako sociologové, upozorňují, že úloha médií je nezastupitelná v oblasti veřejného mínění

a politiky. Lze konstatovat, že se postupně mění hlavní funkce masových médií, která byla hlídačem demokracie při spravování věcí veřejných. Tato pozice ve společnosti postupně mizí pod tlakem tvorby veřejného mínění, ziskovosti i komercializace. Média tak nyní sledují zájmy vlastníků, jimiž jsou kapitálové společnosti (Adamová, Křížkovský, 2004, s. 247). Toho jsou si vědomi také politici, a proto doslova v době předvolební kampaně pumpují do médií inzerci za desítky miliónů korun, což se musí nutně projevit negativně na nestrannosti médií, kterou většina z nich deklaruje. Jak Jan Jandourek (2003, s. 146) uvádí, politik sdělovací prostředky potřebuje. Podle něj se ukazuje, že „důležitým politikem tak není často ten, který předkládá nejdůležitější politické myšlenky, ale ten, který je nejčastěji vidět na televizní obrazovce“ (Jandourek, 2003, s. 146). Z hlediska politiky je vzestup důležitosti médií a změna jejich funkce z hlídače demokracie na formovatele veřejného mínění zásadní zejména pro konstrukci sociální reality. Pak proto přicházejí na řadu otázky, jak mocná z hlediska manipulace jsou média, jak jsou média sama manipulovatelná, či jak přicházejí s politickými tématy a zda tento proces nenesou prvky účelovosti (Adamová, Křížkovský, 2004, s. 248). Studium masové komunikace je podle McQuaila (2009, s. 468) založeno na předpokladu, že existuje vliv, který média mají. Za příklady vlivu uvádí výběr oblečení podle předpovědi počasí, výběr filmů učiněný podle rozhodovacího procesu na základě doporučení recenzí a podobně (McQuail, 2009, s. 468). Upozorňuje, že už moderní prostředí plné mediálních zvuků a obrazů tomuto vlivu nahrává. Zmiňuje, že na dosažení účinku médií se podílejí i reklama a public relations. Zdůrazňuje, že samotná média jsou přesvědčena o dosažení tohoto účinku. Jako příklad uvádí negativní kampaň mediální publicity spojenou se šízením potravin. Upozorňuje na tzv. mediální paradox, kdy vliv je daný a zřejmý, nikdo jej ale nemůže přesně změřit (McQuail, 2009, s. 469). Charakteristika důsledků žurnalistiky je, jak uvádí Brian McNair (2004, s. 40), méně přímočará. Souvisí do jisté míry s mediálním paradoxem, kdy je jasné, že účinky existují. Otázkou však je jak velké a na koho přesně. Je to dáno i vlivem, který média mají na jejich uživatele. Poznává, že otázkou skutečně není, jestli má žurnalistika účinky, ale jaké druhy vykazuje na jednotlivce, organizace a společenské procesy (McNair, 2004, s. 40). Lynette Sherdian Burnsová (2004, s. 19) se zabývá úlohou médií v procesu od přemýšlení o obecném mínění k výrobě obecného souhlasu. Je to podle ní právě úhel pohledu při procesu zprostředkování zprávy, která hraje tak důležitou roli vlivu (Burnsová, 2004, s. 19). Právě tento aspekt rozebírá diplomová práce v obsahové

analýze zvolených článků. Jako příklad slouží rozdílný pohled na tiskovou konferenci VV v Českých Budějovicích, které upozornily na plýtvání na radnici. Zatímco Českobudějovický deník a Mladá fronta Dnes informovaly o způsobu předání dokumentů a jejich úniku z magistrátu, Právo se věnovalo vlastnímu mrhání finančních prostředků. Autorka zmiňuje jiný příklad informačního procesu, v němž může být odborová akce prezentována jako obrana dělníků či nátlaková akce. „Stanoviště, odkud novinář pozoruje skutečnost, určuje jeho podání pravdy. Výsledkem je, že příběhy jsou podávány z úzce zaměřeného pohledu a alternativy jsou zamítány“ (Burnsová, 2004, s. 19). Burnsová (2004, s. 36 - 37) vidí rozpor mezi úlohou informovat společnost a úkolem zvyšovat zisk. K problémům podle ní dochází v případě, že je média informují o tom, co chtějí lidé slyšet. Zmiňuje v tomto směru tržně orientovanou žurnalistiku (Burnsová, 2004, s. 36 – 37). Tomáš Trampota (2006, s. 104) se věnuje mj. krátkodobým a dlouhodobým účinkem zpravodajství. Mezi krátkodobý účinek zařazuje informování o novinkách a zpravodajství jako primární zdroje informací. Mezi dlouhodobé účinky patří opakovatelnost určitého tématu, kdy lidé získávají dojem, že zprávy mají daleko větší význam, než ostatní informace v denících (Trampota, 2006, s. 104). Důležité je také umístění těchto zpráv v médiích a šíření upoutávek na ně. Všechny tyto detaily zvyšují vliv zprávy na posluchače, čtenáře nebo diváka. McNair (2004, s. 60) upozorňuje, že političtí aktéři nemohou dopředu vědět, jaký účinek bude mít konkrétní, přes média přenášená, informace, což souvisí s mediálním paradoxem, je ale jisté, že ovlivní více či méně veřejné mínění. Velikost účinku nelze kvantifikovat. Podle něj je při prosazování politických názorů důležitý už pouhý vstup do médií (McNair, 2004, s. 60). Tím se zabýval například kandidát na senátora v tábořském volebním obvodu Zdeněk Mládek (ČSSD) v roce 2010, který přemýšlel o tom, jak se dostat do médií. Jeho protikandidát Václav Eybert (ODS), který obhájil senátorské křeslo, měl výhodu v tom, že byl starostou Chýnova na Táborsku a předsedou jihočeského Sdružení pro výstavbu dálnice D3 a rychlostní komunikace R4. K médiím tak měl blízko i mimo volební kampaň, protože se v lokálním tisku objevoval jako komunální politik a také aktér při prosazování nepolitické výstavby dálnice. Mládkovi nepomohla ani billboardová kampaň či osobní schůzky s občany. McNair (2004, s. 61) zdůrazňuje, že politici využili možnosti ovlivnit veřejné mínění přes média a vyvinuli domyslný postup pro řízené zpravodajství v pozitivním směru vůči nim a negativním vůči soupeřům. Moderní politické události jsou podle něj řízeny jako jevištní představení.

Zavádí termín prezentační aspekt politiky, kdy se politický čin odráží ve veřejném mínění. Klíčovým faktorem je spolupráce či dokonce podpora médií (McNair, 2004, s. 61). Podpora na politice nezávislých médií je jednoznačná v politické předvolební kampani. Volební štáby utrácí za inzerci desítky miliónů korun, čímž si nakloňují média za přímého dohledu státu. Zde se projevuje ekonomický zájem vlastníků, kteří jdou proti zájmu veřejnému a inzerci přijmou. Obecně totiž platí, že se média obecně nedělají pro příjemce informací, ale pro inzerenty. Zprávy jsou z tohoto pohledu doplňkem.

3.3.2 Mediální důvěryhodnost

Václav Svoboda (2007, s. 153) připomíná tzv. mediální důvěryhodnost, která je rozhodující v míře věřit médiím. Upozorňuje, že důvěryhodnost zejména tištěných médií, televize i rozhlasu od minulého století klesá. Vychází z myšlenky, že lidé jsou o některých věcech jen nedostatečně či špatně informováni. Poznává, že sama věcná správnost informování se stává složitým problémem. Podle něj politické i hospodářské skandály a jiné negativní jevy souvisejí s nedokonalým či nesprávným informováním veřejnosti (Svoboda, 2007, s. 153). Ftorek (2010, s. 119) v této souvislosti uvádí, že politologický koncept veřejného mínění je jako jeden z projevů skupinového chování (Ftorek, 2010, s. 119). Mezi masovou komunikací a chováním politiků existuje vždy těsné spojení, a jak uvádí McQuail (2009, s. 539 - 540), nezáleží na režimu, v jakém tento proces probíhá. V demokratické společnosti probíhají složité vztahy mezi médii, zdroji moci a politickým systémem. McQuail (2009, s. 539 - 540) dále zmiňuje, že média přinášejí publiku informace, což je jejich hlavní důvod existence, ovšem slouží i jako zprostředkovatel informací stran a mocenských zájmů. Přitom by měla být média právě na státní moci nezávislá. Slouží ale i k vyjádření názorů politických stran a dalších zájmových skupin (McQuail, 2009, s. 539 - 540). Nejčastěji studovanou formou politické komunikace s médii je volební kampaň. Média jsou silně využívána politickými stranami, ale v souladu s mediálním paradoxem se neobjevují důkazy, že by změnila výsledky voleb. Ovšem upadající loajalita voličů – aktérů otevírá prostor pro zvýšení vlivu médií (McQuail, 2009, s. 540).

3.3.3 Nejen politici ovlivňují média

Podle McNaira (2004, s. 20) souvisí vliv médií s tzv. společenskými determinanty. Uvádí jich pět, nejdůležitější pro vztah s politikou jsou dvě. Ekonomický faktor, který z textů dělá zboží a má vliv na formu, obsah i styl. Druhým determinantem jsou politici a politické systémy. Ve společnosti vznikají cenzura, regulační systémy a systémy uvolňování vládních informací. Tyto faktory definují politickou kulturu (McNair, 2004, s. 20). Ta je důležitá především proto, že popisuje a utváří vztahy, které se později formují v každé společnosti mezi novináři a politiky, protože politická kultura vychází z Politického systému, a je tak méně hmatatelná (McNair, 2004, s. 90). Stejně jako média mají vliv na příjemce, potažmo aktéry politického procesu, zároveň také aktéři mohou vůči médiím vyvíjet tlak. McNair (2004, s. 94) zmiňuje nástroje, jimiž politici ovlivňují sdělovací prostředky. Mezi nejkrajnější patří užití fyzické síly. Někdy je podle něj cílem pouze zastrašit jednotlivé novináře, jindy pomocí násilí chtějí politické elity ovlivnit celé novinářské skupiny. V obou případech jde o zabránění šíření názorů. McNair (2004, 2004, s. 94) upozorňuje, že tato forma je využívána zejména totalitními režimy (McNair, 2004, s. 94). Liberální státy dávají podle něj přednost zákonným prostředkům, které mají základ v politickém systému, jež navenek reprezentuje politická kultura. Ta je ovlivňována volbami. Jako příklad zmiňuje Velkou Británii, kde je zpravodajství v době voleb a při volební kampani ovlivněno nejen nestranností, ale i zákonem, který má zajistit vyvážené zpravodajství. To ovšem znamená pro novináře omezení, protože nemohou informovat o názorech jednoho kandidáta, aniž by nezmínily názory protikandidátů. McNair (2004, s. 97) zdůrazňuje, že zákonem daná objektivita má negativní dopad v tom, že vznikají až příliš dokonalé zprávy, které zkreslují realitu (McNair, 2004, s. 97). McNair (2004, s. 99) dále zmiňuje cenzuru coby prostředek nátlaku, důležitější však v demokracii je lobbování. Zdůrazňuje, že demokratičtí politici nemohou novináře přímo ovládat zákonem či silou, i když mají stejné potřeby jako například diktátoři. Proto si politici v demokracii snaží přiklonit přízeň médií na svoji stranu a na novináře či vlastníky médií vyvíjejí v tomto směru nátlak (McNair, 2004, s. 99).

3.3.4 Public relations

Dalším způsobem, jak ovlivnit novináře, je pomocí public relations, což je záměrné vytváření událostí. Svoboda (2007, s. 111) zdůrazňuje, že politické strany užívají PR technik na všech úrovních politického procesu. Přímou zmiňuje národní, regionální i lokální úroveň vládnutí. Rozlišuje účel použití public relations. Zdůrazňuje, že například opozice využívá této techniky k zisku budoucích preferencí, nebo vyšší náklonnosti. Podotýká také, že politickým stranám je vytýkáno, že používají PR bez zpětné vazby. To znamená, že se nekoncentrují na oboustranný komunikační proces ve smyslu strana – volič (Svoboda, 2011, s. 111). Budoucností politiky a masových médií se zabývá například McQuail (2009, s. 556), který poznamenává, že demokratická politika je bez masových médií nemožná. Dokonce u něj převažuje názor, že kdyby politika existovala bez sdělovacích prostředků, nebyla by příliš demokratická (McQuail, 2009, s. 556). Správně používané PR využívá pro úspěch při tvorbě veřejného mínění podle Svobody (2007, s. 112 - 113) čtyři základní prostředky. Tím prvním je vliv na vlastní členy. Zmiňuje, že čím více spolustraníků je informováno, tím lépe lze prosazovat stranické názory uvnitř. Apeluje na péči o členskou základnu. Druhým prostředkem je informování veřejnosti, a to především tiskovinami určenými pro veřejnost. Třetím je shromáždění politických stran a posledním je získání vlivu na média. Domnívá se, že k využívání PR politickými stranami dochází zejména proto, že v době mimo volební kampaně nedisponují dostatečným množstvím finančních prostředků, aby si mohly pořídit reklamu. Používání public relations je v Čechách, jak zdůrazňuje, při nedostatku novin politických stran méně účinné. Zmiňuje, že největší problém je ovlivnit veřejnoprávní média, protože ta jsou pod kontrolou Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Snadnější je přístup do nezávislých médií. Autor poznamenává, že některé deníky se přiklánějí k určitému druhu politické orientace. Nejúčinnější je používání press relations. Tento druh komunikace zajišťují tiskoví pracovníci. Politické strany se pokoušejí na svoji stranu získat redaktory (Svoboda, 2007, s. 112 – 113). McNair (2004, s. 152) nahlíží na PR z hlediska přibarvování skutečnosti. Přímou zmiňuje termín politické PR. Uvádí, že ve 20. století mj. došlo k poptávce po přiběžích. Toho využili politici, když zjistili, že mohou být pro novináře ideálním zdrojem informací. Tím se vyvinula závislost ve vztahu politiky a médií na bázi upoutání veřejnosti (McNair, 2004, s. 152). Média Růžička (2011, s. 13) označuje za komunikační prostředky a zdůrazňuje, že ve veřejné politice hrají důležitou roli.

Zmiňuje termín mediatace společnosti, v níž hrají masová média dokonce určující roli, a to nejen v politické komunikaci. Zdůrazňuje, že vše bývá provázeno procesem ovlivňování a přizpůsobování se politickým aktérům. „Moc je podmíněna vlastnictvím informací a znalostmi cílených komunikačních praktik“ (Růžička, 2011, s. 13). Propojování médií s politikou kritizuje na české scéně Karel Hvízd'ala (2010, cit. 2012-01-24), který stejně jako většina autorů, jež se zabývají touto problematikou, připojuje k moci reprezentované politickými aktéry ještě ekonomickou složku. Používá pro tyto termíny německých výrazů Macht (moc) a Markt (trh). Na svém blogu u příležitosti konference na téma Politika, komunikace a média ze dne 5. března 2010 napsal, že Macht i Markt deformují mediální krajinu (Hvízd'ala, 2010, cit. 2012-01-24). Českou mediální scénu analyzuje z historického i společenského hlediska. Problém české mediální krajiny spatřuje ve dvou skutečnostech. K proměně mediální krajiny došlo podle něj současně s proměnou vztahu majitelů médií k podnikání, kteří začali maximalizovat zisk a opustili zažitý institucionální rámec. Upozorňuje, že média, aby oslovila co nejširší publikum, začala rychle ztrácet na kvalitě. Druhým problémem mediální scény je podle něj absence prestižních deníků a opravdového veřejnoprávního média (Hvízd'ala, 2010, cit. 2012-01-24).

3.3.5 Média v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji je rozvinutá mediální scéna. Zastoupeny jsou tu jak celostátní, tak regionální média a v poslední době se začínají rozšiřovat sdělovací prostředky čistě lokální. Zájem o komunální informace mají především tištěná média. Zastoupení tu mají jak celostátní deníky jako je Mladá fronta Dnes s mutační stránkou Jižní Čechy, tak deník Právo s regionální spojenou mutací s Plzeňským krajem nazvanou Jihozápad. Lidové noviny sice nevydávají vlastní jihočeské stránky, ale mají v kraji svého redaktora, stejně jako bulvární Blesk a Haló noviny, které ovládá KSČM. Jediné tištěné celostátní médium, které nemá v Jihočeském kraji stálé zastoupení, jsou Hospodářské noviny. Na jihu Čech plní funkci čistě regionálního deníku mutační varianty Deníku. V Jihočeském kraji vycházejí ve všech sedmi bývalých okresech – Českobudějovický, Českokrumlovský, Prachatický, Strakonický, Písecký, Tábořský a Jindřichohradecký deník. Systém těchto novin je postavený tak, že první stranu tvoří zprávy ze všech okresů s tím, že úvodní článek je vždy původní pro daný okres. Následují mutační okresní varianty dvou až tří stran, zbylé stránky jsou pro všechny shodné. Hlavně v Českých Budějovicích vznikají již

zmíněné čistě lokální tištěné periodiky. Jen za poslední dva roky to jsou Budějovický Samson, Budějcká drbna a Budějovicko, které doplnily již existující Sedmičku. Ještě výraznější nárůst o lokální zprávy projevila nová média – internetové zpravodajské servery. Je to dáno tím, že píšící novináři mají pro komunální zprávy více prostoru, než jejich kolegové z televizí či rozhlasu. Podle Falouta (2010, s. 16) nejrozšířenějšími a nejčtenějšími novinami jsou Deníky Bohemia. Čte je 115 038 čtenářů. V Českých Budějovicích to je mutační varianta nazvaná Českobudějovický deník. Druhá příčka patří Mladé frontě Dnes, která vychází celostátně, v Jihočeském kraji má jihočeskou přílohu. Čte ji 84 042 čtenářů. Třetí místo patří deníku Právo s 25 448 čtenáři. Všechny údaje jsou za jeden den (Falout, 2010, s. 16).

4 Praktická část

4.1 Kritéria pro výběr místa, doby a tiskovin

Základní kritérium pro úspěšnou politickou komunikaci v politickém procesu participace je objektivita médií, kterou drtivá většina vydavatelů novin v České republice deklaruje prohlášením nezávislosti. Je důležitá, protože tvoří mínění čtenářů, kteří v politickém procesu stojí na straně voličů. Vrcholem mediální komunikace je období volební kampaně. Pro ověření si deklarované objektivy médií a zároveň schopnosti politiků komunikovat se sdělovacími prostředky poslouží případová studie, která analyzuje volební kampaň v Českých Budějovicích pomocí obsahové analýzy tištěných médií v týdnu konání voleb do místního zastupitelstva od 11. října do 15. října 2010. Studie je lokalizována do Českých Budějovic, které jsou krajským městem Jihočeského kraje. Mají kolem 95 tisíc obyvatel. Jsou největším městem na jihu Čech a patří zároveň k největším sídlům v České republice. Jsou správním a kulturním centrem Jihočeského kraje. Sídlí zde Krajský úřad Jihočeského kraje, státní instituce jako například Krajská hygienická stanice Jihočeského kraje či krajské ředitelství Úřadu práce v České republice. Ředitelství tu mají také celostátní bezpečnostní složky, jako například Policie České republiky nebo Hasičský záchranný sbor. Sídlo tu mají také všechny politické strany a hnutí, které působí i na celostátní úrovni. Česká strana sociálně demokratická ve městě vybudovala malý Lidový dům a kanceláře v něm mají jihočeští poslanci a senátoři za tuto stranu. Stejný model zvolila i ODS, která postavila Modrý dům. V Českých Budějovicích se soustředí krajská sídla místních politických stran a hnutí. Jde například o Hnutí Občané pro Budějovice, které založil bývalý českobudějovický primátor za ODS Juraj Thoma, jehož vlastní strana jej před volbami v říjnu 2010 odvolala z funkce. V roce 2012 vznikla nová politická strana Jihočeši, která bude usilovat o mandáty v krajském zastupitelstvu na podzim stejného roku. Má sídlo opět v Českých Budějovicích. Výběr byl učiněn nejen na základě velikosti krajského sídla, ale i podle míry aktivity participace politiků, občanů a při volbách v roce 2010 i voličů na politickém procesu, která je motivována u politiků a občanů každoroční finanční částkou, jíž město disponuje na investice, a o jejímž rozdělení rozhoduje volená politická reprezentace. Jde o více než 250 miliónů korun ročně, což za čtyři roky vládnutí znamená kumulovanou sumu více než jedné miliardy korun. Do této částky nejsou započítány dotace od státu, Regionálního operačního programu Jihozápad či dalších fondů,

kteřé poskytuje Evropská unie či Evropský hospodářský prostor (například tzv. norské fondy). Pro potřeby šetření bylo zvoleno časové rozpět pět dnů v týdnu od 11. října do 15. října 2010, tedy posledním předvolebním týdnu. Volby do zastupitelstev obcí se konaly v řádném termínu v pátek 15. a sobotu 16. října. Toto období bylo vybráno záměrně, neboť se v něm odehrály podstatné kauzy spojené s volební kampaní v krajském městě. Sobota byla vynechána záměrně proto, že deník Právo v tento den nemá jihočeskou regionální mutaci. Analyzována budou tištěná média. Byla zvolena záměrně proto, že proti elektronickým či televizním sdělovacím prostředkům mají největší prostor k informování a jejich vliv je vzhledem k již fyzickému vytištění trvalý. Co je jednou vytištěné, již nelze změnit, jen následně opravit, například omluvou, či upřesňujícím článkem. Elektronická, rozhlasová a televizní média mají výhodu v tom, že zpráva proběhne v čase, v daném okamžiku, a až na výjimky v elektronickém archívu, ji již nelze dohledat. Oprava je jednodušší. Kritéria pro výběr tištěných médií byla vybrána dvě – existence lokálně zaměřené novinové strany nebo přílohy a umístění na prvních třech místech žebříčku nákladovosti periodik. Na základě těchto parametrů byly vybrány deník Právo, Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník. Právo a Mladá fronta Dnes mají přílohu zaměřenou na Jihočeský kraj a Českobudějovický deník na Českobudějovicko. Výhodou je, že rozsah jedné normované novinové strany tiskovin v cm² je přibližně stejný. Výběr událostí komunálních voleb konaných v roce 2010 byl učiněn na základě významu v politické historii Českých Budějovic. Volební výsledek byl pro krajské město průlomový, a to zejména ztrátou pozice dosavadního neotřesitelného lídra ODS, která doposud vyhrávala volby jednoznačným výsledkem, viz kapitola 4.3 Politický proces v Českých Budějovicích. V roce 2006 dokonce získala nadpoloviční většinu v zastupitelstvu. Tato ztráta voličů mohla být způsobena politickou komunikací přes média, i když vzhledem k obecně užívanému mediálnímu paradoxu nelze vliv médií konkrétně změřit.

4.2 Analýza z hlediska míry informování médií

Pro šetření je nejprve potřeba vyřešit problém rozdílností, kterými se noviny odlišují. Jde o velikost a počet stran, které mají k dispozici. Ke sjednocení lze dospět několika způsoby. Například sečíst všechny články a počty slov, které obsahují. To je vzhledem k rozsahu této práce až příliš časově i prostorově náročné. Vhodnější je sečíst plochu strany novin. Jedna novinová strana je normovaná, a to znamená, že její parametry jsou stejné pro další strany

a jsou shodné i pro další vydání. K stanovení rozměrů, tedy výšky a šířky, došlo mechanicky. Zjištěné údaje bylo potřeba si ověřit v cenících inzerce jednotlivých novin, které obsahují potřebné informace většinou v celostránkových inzerátech. Pro plochu bylo zvoleno jednotné kritérium 1 cm². Dispoziční plochu lze zjistit dvěma způsoby. Klasickým vzorem pro výpočet plochy - výška x šířka jedné normované novinové strany. Do výsledku bude ale zahrnuta mezera mezi jednotlivými sloupci i fotografiemi, a tím by došlo k odchylce při analýze, protože mezery nejsou jednotné – pohybují se u mezer mezi sloupci od 3 do 4 mm. Pro výpočet plochy byl proto zvolen druhý způsob přes sloupce, do nichž jsou strany rozděleny. Šetřená média používají na jednu stranu shodně šest sloupců, které jsou standardizované. Vzoreček pro výpočet obsahu jedné strany je následující:

$$(\text{šířka sloupce} \times \text{výška strany}) \times \text{počet sloupců}$$

U **Mladé fronty Dnes** je výška 435 mm, šířka jednoho sloupce je 45 mm a jedna strana obsahuje šest sloupců. Vyplývá to z vlastního mechanického změření i z Ceníku tištěných médií mediální skupiny Mafra s platností od 1. ledna 2012.

Výpočet: $(435 \text{ mm} \times 45 \text{ mm}) \times 6 = 117450 \text{ mm}^2$, což je po přepočtu 11745 cm².

U **Práva** je výška 429 mm, šířka jednoho sloupce 44 mm a jedna strana obsahuje šest sloupců. Výpočet: $(429 \text{ mm} \times 44 \text{ mm}) \times 6 = 113256 \text{ mm}^2$, což je po přepočtu 11325,6 cm².

U **Českobudějovického deníku** je výška 415 mm, šířka jednoho sloupce je 43 mm a jedna strana má šest sloupců, píše se v Ceníku inzerce Deníku.

Výpočet: $(415 \text{ mm} \times 43 \text{ mm}) \times 6 = 107070 \text{ mm}^2$, což je po přepočtu 10707 cm².

Údaje o ploše jsou v tabulce číslo 1.

Tabulka č. 1: **Rozsah jedné strany deníků**

Deník	Mf DNES	ČB deník	Právo
Plocha v cm ²	11745	10707	11325,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Po přepočtu jedné strany na plochu v cm^2 bude možné srovnávat, v jaké míře se jednotlivé noviny věnují lokální politice v Českých Budějovicích. Po vybrání článků nebo fotografií, které informují o politickém dění v Českých Budějovicích, dojde i u nich k přepočtu na plochu cm^2 , kterou ve vydání zaujímají. U každého článku dojde k mechanickému změření výšky a počtu sloupců, jejichž šíře je standardizována. Používaný vzorec je následující:

(Výška x šířka) x počet sloupců

Takto dojde ke zjištění plochy, kterou článek v novinách zaujímá. Pro jednodušší a přehlednější srovnání bude nutné výsledek zjištěné plochy vyjádřit následně v procentech. Protože články o českobudějovické politické sféře zaujímají jen zlomek k celkovému rozsahu novin, byly za celek u všech deníků brány regionální přílohy (100 %), ne noviny jako celek.

4.2.1.1 Struktura a míra informování - Mladá fronta Dnes

Mladá fronta Dnes je celostátní deník, který vychází od pondělí do soboty. Je rozdělen do sešitů, které jsou od sebe odlišeny písmeny. Sešit A se věnuje zpravodajství z domova, světa, názorům a komentářům. Sešit B patří regionální příloze nazvané Jižní Čechy. Sešity C a D jsou vyčleněné celostátnímu sportu a kultuře, ekonomickému zpravodajství, servisu čtenářům jako je televizní program, počasí a podobně a tematicky zaměřeným přílohám. Ve sledovaném týdnu od 11. října 2010 do pátku 15. října 2010 redaktoři napsali 11 článků, které mají přímou souvislost s volbami do českobudějovického zastupitelstva. Všechny vyšly v regionální příloze, žádný v celostátním zpravodajství. List volbám věnoval jednu speciální přílohu v úterý 12. října, kde byly dvě strany věnovány Jihočeskému kraji, konkrétně všem sedmi velkým městům, včetně Českých Budějovic. Tyto strany se staly součástí studie a je na ně nahlíženo jako na strany regionální přílohy, i když technicky takto řazeny nejsou. Ve všech dnech kromě úterý měl deník vyhrazeno pro regionální část šest stran v sešitu B. Zajímavostí je, že v pondělí 11. října nevyšel žádný článek tematicky zaměřený na volby v jihočeském krajském městě. V úterý vyšla mimořádná příloha nazvaná Volby, kde dvě strany byly věnovány pouze Jihočeskému kraji. Úterník má proto osm regionálních stran. Pro zjištění, kolik procent z celku regionální přílohy věnovali novináři dění na českobudějovické scéně, poslouží už navržený postup - výpočet plochy

jedné normované strany vynásobený počtem dispozičních stran. Došlo k mechanickému změření a výpočtu procent. Politická zpravodajství v procentech jsou ve sledovaných dnech detailně uvedeny v tabulce číslo 2, včetně dalších dat získaných při zjišťování struktury novin. Lze konstatovat, že Mladá fronta Dnes nevěnovala týden před volbami vzhledem k počtu stran a rozsahu, který měla k dispozici, příliš velkou pozornost komunální politice v Českých Budějovicích. Výsledná procenta článků nepřesahovala jedno procento. V pondělí o volebních kauzách v krajském městě list čtenáře neinformoval vůbec. Prostor dostávala jiná témata či témata z jiných částí Jihočeského kraje. Výsledky jsou zaokrouhlené a nejsou do nich započítávány ilustrační fotografie, které některé politické články doprovázely. Započteny byly pouze ty snímky, na nichž bylo na první pohled jasné, že se jedná o vyjádření politického prvku – například fotografie s politiky.

Tabulka číslo 2: **Struktura Mladé fronty Dnes**

Den	Počet stran celkem	Počet regionálních stran	Rozsah regionálních stran v cm²	Počet článků	Rozsah článků v cm²	Rozsah článků (procento)
Po 11.10	40	6	70470	0	0	0
Út 12.10	40	8	93960	3	759,6	0,8
St 13.10	46	6	70470	4	481,3	0,7
Čt 14.10	36	6	70470	2	189,9	0,3
Pá 15.10	40	6	70470	2	284,85	0,4

Zdroj: Vlastní zpracování

Po vybrání sledovaného jevu, jímž jsou volby do českobudějovického zastupitelstva, je nutné konkretizovat další proměnné, aby mohlo dojít k porovnávání a hodnocení. Za proměnné byly stanoveny kandidáti stran či hnutí, a také strany či hnutí jako takové, které se ve vybraných člancích objevují. Výběr byl učiněn opět mechanicky bez obsahové analýzy pro každý článek zvlášť a pro každý den.

Tabulka číslo 3: Četnost kandidátů v Mladé frontě Dnes v týdnu od 11. 10. do 15.10

Kandidát	Počet zveřejnění	Kandidát	Počet zveřejnění
Juraj Thoma (HOPB)	17	Jiří Kořínek (TOP 09)	2
Ivana Popelová (HOPB)	7	Martin Vítů (VV)	2
Tomáš Bouzek (TOP 09)	4	Martin Kuba (ODS)	2
Vladimír Brůha (ODS)	3	Lumír Mraček (SNK – ED)	2
Ivan Nadberežný (KSČM)	3	Jiří Šesták (HOPB)	2
Josef Průcha (ČSSD)	3		
<p>Po jednom zveřejnění: Jaromír Talíř (KDU – ČSL), Svatomír Mlčoch (Zelení a OS), František Pohanka (SPOZ), Miroslav Leština (VPM), Jaromír Pytel (DSSS), Josef Dolista (Svobodní – Piráti), Vladislav Černín (Strana soukromníků ČR), Jana Koczková (VPM), Michael Novotný (TOP 09), Joel Matějka (KDU – ČSL), František Jelen (ODS), Eva Hajerová (ČSSD).</p>			

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky číslo 3 je patrné, že Mladá fronta Dnes nejvíce informovala ve sledovaném týdnu o Juraji Thomovi, bývalému primátorovi za ODS, kterého vlastní strana sesadila za pomoci hlasů dalších zastupitelů před volbami z postu primátora. Kvůli němu poté odešlo od občanských demokratů sedm zastupitelů, kteří společně s Thomou založili Hnutí Občané pro Budějovice. Jednou ze zakládajících členek byla tehdejší náměstkyně primátora Ivana Popelová, která je druhou nejvíce zmiňovanou političkou. Čtyřikrát se v novinách objevil lídr TOP 09 Tomáš Bouzek a ve třech případech novináři zmínili jména lídra ODS Vladimíra Brůhy, lídra KSČM Ivana Nadberežného a lídra ČSSD Josefa Průchy. Všichni tři výrazně zaostávají za lídrem HOPB Jurajem Thomou. Ještě méně prostoru dostal lídr za VV Martin Vítů. Dvakrát se v novinách prosadil Martin Kuba, pravděpodobně nejmocnější muž občanských demokratů nejen v Českých Budějovicích, který byl v době voleb náměstkem jihočeského hejtmána, předsedou regionálního sdružení a koncem prosince 2011 se stal ministrem průmyslu. Oblíbený českobudějovický lékař záchranky Lumír Mraček se v Mladé frontě Dnes objevil dvakrát, stejně jako Jiří Kořínek z TOP 09 a Jiří Šesták, ředitel Jihočeského divadla, který kandidoval za HOPB. Další kandidáti měli po jednom zveřejnění. Šlo celkem o 12 politiků.

Tabulka číslo 4: **Četnost politických stran a hnutí v Mladé frontě Dnes v týdnu od 11. 10. do 15.10.**

Strana/ Hnutí	Počet zveřejnění	Strana/ Hnutí	Počet zveřejnění
ODS	28	VV	6
TOP 09	10	SPOZ	4
HOPB	9	Zelení a OS	3
ČSSD	9	SNK – ED	3
KDU – ČSL	7	VPM	2
KSČM	6	Svobodní - Piráti	2
Po jednom zveřejnění: DSSS, Volte Pravý blok, Český politický střed			

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka číslo 4 nabízí pohled na počet zveřejnění politických stran či hnutí v článcích o volbách v Českých Budějovicích. Dominantně novináři informovali o ODS, a to téměř třikrát více než na druhém místě TOP 09. Ta dostala příležitost 10krát. HOPB a ČSSD zmínili redaktoři v devíti případech. Lidovce zaznamenali redaktoři sedmkrát a KSČM a VV se objevily v novinách v šesti případech. Mladá fronta Dnes se věnovala i menším stranám, které však neměly šanci na zvolení. Výjimku tvořily SPOZ – Suvenerita (4x) a SNK – ED (3x), která tvořila koalici s ODS a KDU – ČSL ve volebním období 2006 - 2010. Ve třech případech se na stránkách objevili zelení, kteří byli v té době v opozici. VPM a Svobodní Piráti dostali příležitost dvakrát. Další tři subjekty z celkem 16 byly v novinách zaznamenány v jednom případě.

Tabulka číslo 5: **Četnost zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady v Mladé frontě Dnes v týdnu od 11. 10. do 15. 10.**

Strana, hnutí	Počet zveřejnění	Strana, hnutí	Počet zveřejnění
HOPB	35	SNK - ED	5
ODS	34	Zelení a OS	4
TOP 09	17	VPM	4
ČSSD	13	Svobodní - Piráti	3
KDU – ČSL	9	DSSS	2
KSČM	9	Volte Pravý Blok	1
VV	8	Český politický střed	1
SPOZ – Suverenita	5	Strana soukromníků	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka číslo 5 ukazuje součet počtu zmínek stran či hnutí a jejich kandidátů. Výsledky naznačují, že na stránkách Mladé fronty Dnes probíhal v rámci předvolební kampaně boj mezi ODS a HOPB. Oba politické subjekty mají přibližně stejný počet uvedení ve sledovaném období a mají více než dvojnásobný náskok před třetí TOP 09. Hnutí Občané pro Budějovice se objevilo v novinách celkem 35 krát, ODS má o jedno zveřejnění méně. TOP 09 zaostává se 17 zmínekami a ČSSD, která byla před volbami v opozici, se v novinách objevila jen v 13 případech. Lidovci a komunisté mají shodně po 9 záznamech. Nově vytvořená strana VV je zmíněna osm krát. Zajímavé je srovnat, jak Mladá fronta Dnes o ODS a HOPB informuje. Zatímco u HOPB zmiňuje hlavně jejich lídra Juraje Thomu (celkem 17 krát), lídr ODS Vladimír Brůha dostal příležitost jen třikrát. Stranu ODS zmínili redaktoři v článcích 28 krát, HOPB se objevila jen v devíti případech. Další pozoruhodností je, že u HOPB dominuje na stránkách Juraj Thoma a exnáměstkyně primátora Ivana Popelová (17 a 7 zveřejnění), Jiří Šesták, ředitel divadla má jen dvě uveřejnění. U občanských demokratů je situace téměř vyrovnaná – lídr Vladimír Brůha (3x), náměstek jihočeského hejtmana Martin Kuba (2x) a náměstek primátora František

Jelen (1x). Když sledované proměnné rozdělíme na levici a pravici, dojdeme k závěru, že Mladá fronta Dnes informuje hlavně o pravicových kandidátech. Jasně na pravicovém spektru se nacházejí ODS (34x), HOPB (35x), TOP 09 (17x). Dohromady tak Mladá fronta Dnes zmínila pravicové strany či kandidáty v 86 případech, naopak o čistě levicově orientovaných stranách či kandidátech informovala ve 22 případech (ČSSD -13x a KSČM - 9x).

4.2.1.2 Struktura a míra informování Právo

Deník Právo jsou celostátní noviny, které vycházejí od pondělí do soboty. Každý den je jejich součástí pravidelná příloha nebo magazín, které nebudou na rozdíl od Mladé fronty Dnes či Českobudějovického deníku součástí analytického šetření, protože obsahují mimořádně, byť pravidelné přílohy. List je rozdělen do domácího zpravodajství, celostátní krimi, zahraničí, názory a komentáře, ekonomika, kultura a sport. V době komunálních voleb měl deník pro Jihočeský kraj vyčleněny dvě regionální strany nazvané Jižní Čechy. Tyto regionální mutace ale vycházejí pouze od pondělí do pátku. Tabulka číslo 6 ukazuje, že v době od 11. 10 do 15.10 vyšlo v deníku Právo celkem osm článků, které mají přímou souvislost s volební kampaní v Českých Budějovicích, a na rozdíl od Mladé fronty Dnes, která používala fotografie jako ilustrační, i jeden snímek z kampaně v Českých Budějovicích. Tato fotografie byla započítána jako článek o změřených velikostech. Přílohy, které v deníku vyšly, nejsou započítány do celkového počtu stran proto, přestože jde sice o pravidelné přílohy, ale nemají se zpravodajstvím nic společného.

Tabulka číslo 6: **Struktura deníku Právo**

Den	Počet stran celkem	Počet regionálních stran	Rozsah regionálních stran v cm ²	Počet článků	Rozsah článků v cm ²	Rozsah článků v %
Po 11.10	24	2	22651,2	2	307,56	1,4
Út 12.10	24	2	22651,2	1	221,76	1
St 13.10	24	2	22651,2	1	234,96	1
Čt 14.10	20	2	22651,2	2	165,44	0,7
Pá 15.10	24	2	22651,2	2	221,32	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozsah politických článků o Českých Budějovicích neklesl v deníku Právo, až na výjimku ve čtvrtčním vydání, pod jedno procento. Nejvíce Právo informovalo čtenáře o dění v krajském městě v pondělí. V úterý, středu a pátek mají články zhruba stejné zastoupení. Postup pro výpočet byl stejný jako u Mladé fronty Dnes. Tabulka číslo 7 zaznamenává četnost proměnných – kandidátů tak, jak se jejich zmínky objevovaly v deníku.

Tabulka číslo 7: Četnost zveřejnění kandidátů v Právu v týdnu od 11. 10. do 15.10.

Kandidát	Počet zveřejnění	Kandidát	Počet zveřejnění
Tomáš Bouzek (TOP 09)	6	Martin Kuba (ODS)	2
Ivana Popelová (HOPB)	5	Petr Podhola (ČSSD)	1
Juraj Thoma (HOPB)	5	Barbora Lišková (TOP 09)	1
Jiří Kořínek (TOP 09)	4	Slavoj Dolejš (TOP 09)	1
Vladimír Brůha (ODS)	4	Martin Vítů (VV)	1
Josef Průcha (ČSSD)	4	Martin Cvach (VV)	1
Mir. Mühlböck (TOP 09)	3	Blanka Procházková (ČSSD)	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky nenaznačují, že list preferuje kandidáta, o kterém informuje častěji. Sestavený žebříček sice vede lídr TOP 09 Tomáš Bouzek, který má šest záznamů v novinách, ale rozdíly proti ostatním jsou zanedbatelné. Lídr HOPB Juraj Thoma se objevil v deníku pětkrát, lídr ODS Vladimír Brůha dostal příležitost čtyřikrát, stejně jako lídr ČSSD Josef Průcha. Zaostává lídr VV Martin Vítů, a lídr KSČM Ivan Nadberežný se v novinách neobjevil vůbec. Z tabulky je patrné, že Právo se zaměřilo při informování o kandidátech na následující strany či hnutí: TOP 09, HOPB, ODS, ČSSD a VV. Ostatní kandidáti z dalších stran usilujících o mandát do zastupitelstva příležitost ve sledovaném období nedostali. Nicméně zmínění kandidáti mají mezi sebou vyrovnanou bilanci skóre v záznamech.

Tabulka číslo 8: **Četnost zveřejnění stran či hnutí v Právu v týdnu od 11. 10. do 15.10.**

Strana, hnutí	Počet zveřejnění	Strana, hnutí	Počet zveřejnění
TOP 09	22	VV	8
ODS	22	KDU – ČSL	2
ČSSD	13	KSČM	2
HOPB	12	SNK – ED	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka číslo 8 prokazuje, že o pomyslné první místo nejvíce zmiňovaných stran v Právu soupeří dvě pravicové strany TOP 09 a ODS. Za nimi o téměř polovinu zaostávají další politické strany a hnutí. Sociální demokraté byli v článcích zmíněni 13 krát, HOPB se dočkalo 12 zveřejnění. Věci veřejné jsou na možném chvostu četnějšího uveřejňování. Ve sledovaném týdnu si o této straně mohli čtenáři přečíst v osmi případech. Naopak KSČM a KDU – ČSL se v pěti dnech objevily jen dvakrát a pouze jednou SNK – ED. Další strany a hnutí zcela chybí. Balance mezi hlavními hráči usilujícími o post primátora není v tomto případě vyrovnaná. Větší příležitost dostaly TOP 09 a ODS, nižší pak ČSSD a HOPB, nejhůře dopadli komunisté.

Tabulka číslo 9: **Četnost zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady v Právu v týdnu od 11. 10. do 15. 10.**

Strana, hnutí	Počet zveřejnění	Strana, hnutí	Počet zveřejnění
TOP 09	37	VV	10
ODS	28	KDU – ČSL	2
HOPB	22	KSČM	2
ČSSD	19	SNK – ED	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze souhrnné tabulky číslo 9, která v sobě kombinuje údaje jak za kandidáty, tak i za politické strany a hnutí, je patrné, že nejvíce informovalo Právo o TOP 09, a to konkrétně v 37 případech. Druhá ODS za ni zaostává o devět zveřejnění. Na dalších příčkách je rozdíl mezi stranami a hnutími méně výrazný. ODS má 28 záznamů, HOPB o čtyři méně a o tři méně ČSSD. Věci veřejné se v novinách objevily v deseti případech. Lidovci a komunisté jen ve dvou, SNK – ED pouze v jednom. O těchto třech stranách informovalo Právo pouze o stranách jako takových, nebyl zmíněn žádný z kandidátů. Po součtu kandidátů a politických stran a hnutí se poměr zmínek mezi jednotlivými politickými subjekty výrazně zlepšil. Sice na špici zůstala TOP 09. Zmínky o ODS, HOPB a ČSSD se přiblížily. To znamená, že tyto subjekty dostaly zhruba stejný prostor. Zajímavá je pasivita listu vůči KSČM coby jasně levicové politické straně, protože Právo se mezi čtenáři profiluje jako levicový deník. Při součtu informování o čistě levicových a pravicových stranách lze konstatovat, že Právo informuje více o pravicových stranách v Českých Budějovicích ve sledovaném období. TOP 09, ODS a HOPB mají v součtu 87 záznamů, proti ČSSD a KSČM, které se v Právu za týden objevily 21krát, což je více než čtyřikrát méně než pravicové strany. Zajímavostí je, že Právo informuje pouze o stranách, které měly šanci dostat se do zastupitelstva, či byly součástí končícího zastupitelského sboru. Kandidáti hlavně menších politických subjektů jako například SPOZ - Suvenerita, VPM či Zelení se v novinách neobjevili vůbec.

4.2.1.3 Struktura a míra informování - Českobudějovický deník

Českobudějovický deník vychází pouze na území Českobudějovicka, a to od pondělí do soboty. Je čistě regionálním deníkem a vychází jako mutace celostátních Deníků. Struktura novin je odlišná od dvou předchozích tiskovin. Českobudějovický deník je rozdělen do dvou sešitů, z nichž první je čistě věnovaný zpravodajství z Českobudějovicka a jižních Čech. První strana patří jak zprávám z Českobudějovicka, vždy v úvodním článku, tak i dalším informacím z Jihočeského kraje. Následují regionální stránky Českobudějovicko a Jižní Čechy. První strana už ze své podstaty v názvu byla zařazena jako regionální strana, i když jsou v ní informace i o dalších místech kraje. Druhý sešit se věnuje zprávám z dalších krajů České republiky a ze zahraničí. Uzavírá jej zpravodajství ze sportu. Regionálních stránek nazvaných Českobudějovicko bylo ve sledovaném týdnu vždy pět. V pátek byla celá jedna strana nazvaná Jižní Čechy

věnována českobudějovickým kandidátům na primátora, proto ji autor zařadil mezi regionální. Z tabulky číslo 10 je patrné, že v týdnu od 11. 10. do 15. 10. napsali redaktoři 11 článků a kandidátům na primátora Českých Budějovic byla v pátek, prvním dnu voleb, vyčleněna celá strana s odpověďmi na položené otázky a fotografiemi. Byla započítána i fotografie s popiskem, která dokládá přípravu na volby do zastupitelstva.

Tabulka číslo 10: **Struktura Českobudějovického deníku**

Den	Počet stran celkem	Počet regionálních stran	Rozsah regionálních stran v cm ²	Počet článků	Rozsah článků v cm ²	Rozsah článků (%)
Po 11.10	28	5	53535	0	0	0
Út 12.10	28	5	53535	3	509,98	1
St 13.10	32	5	53535	3	475,58	0,9
Čt 14.10	32	5	53535	2	114,38	0,2
Pá 15.10	32	6	64242	4 + strana	11062,18	17,2

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky číslo 10 je patrné, že v pondělí Českobudějovický deník neinformoval o předvolebním boji v Českých Budějovicích vůbec. Zpravodajství vykazuje v tomto směru značné výkyvy. Zatímco v úterý a středu se plocha článků pohybuje na jednom procentu, či se mu blíží, v pondělí nedostali čtenáři informace vůbec a v úterý pouze minimálně v 0,2 procentech z dispoziční plochy. Naopak v pátek byli volbami nasyceni, protože zpravodajství zaujímalo 17,2 procenta z celkem pěti novinových stran určených pro Českobudějovicko.

Tabulka číslo 11: **Četnost zveřejnění kandidátů v Českobudějovickém deníku v týdnu od 11. 10. do 15.10.**

Kandidát	Počet zveřejnění	Kandidát	Počet zveřejnění
Ivana Popelová (HOPB)	13	František Pohanka (SPOZ)	2
Martin Vítů (VV)	12	Vladimír Brůha (ODS)	2
Tomáš Bouzek (TOP 09)	9	Ivan Nadberežný (KSČM)	1
Juraj Thoma (HOPB)	7	Svatomír Mlčoch (Zelení a OS)	1
Lumír Mraček (SNK – ED)	3	Jaromír Talíř (KDU – ČSL)	1
Jiří Smrž (VV)	2	Josef Průcha (ČSSD)	1
Rudolf Vodička (KDU - ČSL)	2	Jiří Kořínek (TOP 09)	1
		Barbora Lišková (TOP 09)	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle tabulky číslo 11 věnoval Českobudějovický deník ve sledovaném týdnu největší pozornost kandidátce za HOPB Ivaně Popelové, bývalé náměstkyni primátora. V závěsu za ní je lídr VV Martin Vítů s 12 uveřejněními, devětkrát se v novinách objevilo jméno lídra TOP 09 Tomáše Bouzka. Juraj Thoma, lídr HOPB, zaostává za svojí stranickou kolegyní o šest zveřejnění. Na dalších místech rozdíly mezi kandidáty nejsou tak značné jako mezi prvními čtyřmi nejcitovanějšími českobudějovickými politiky. Deník nedává příliš možností k prezentaci Vladimírovi Brůhovi, lídrovi ODS, doposud nejsilnější politické strany v krajském městě. Ten se v novinách objevil pouze dvakrát. Stejná situace postihla i lídra ČSSD Josefa Průchu, který se v Českobudějovickém deníku dočkal pouze jedné citace svého jména a příjmení. Největší zastoupení, co do počtu kandidátů, má ve sledovaném období TOP 09. Deník informoval jak o lídrovi Tomáši Bouzkovi, tak i o předsedkyni českobudějovické organizace Barboře Liškové a Jiřím Kořínkovi, pátým na kandidátce této strany. Po dvou kandidátech napsali redaktoři u VV a HOPB. Pokud dojde k součtu zveřejnění stran či hnutí, které se vyskytovaly v článcích, což je patrné z tabulky číslo 12, tak nejvíce se v listě objevovali politici HOPB, a to ve 20 případech (13x Popelová + 7x Thoma). Kandidáti Věcí veřejných se objevili v listě 14 krát (12x Vítů + 2x Smrž). Na pomyslné třetí příčce je pak TOP 09 s 11 zveřejněními.

Tabulka číslo 12: Četnost zveřejnění stran či hnutí v Českobudějovickém deníku v týdnu od 11. 10. do 15.10.

Strana, hnutí	Počet zveřejnění	Strana, hnutí	Počet zveřejnění
TOP 09	8	SPOZ	2
VV	7	KSČM	1
ODS	3	Zelení a OS	1
HOPB	3	KDU – ČSL	1
SNK – ED	2	ČSSD	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Stejně jako u četnosti zmínek jednotlivých kandidátů, tak i při uveřejnění politických stran a hnutí svádí v deníku ve sledovaném období souboj TOP 09 a VV, jak ukazuje tabulka číslo 12, mají přibližně stejný počet zmínek. TOP 09 se objevila v listě osmkrát, VV má o jednu zmínku méně. Další strany a hnutí za nimi zaostávají a rozdíl mezi nimi nejsou propastné. ODS a HOPB mají po třech zmínkách, SNK – ED a SPOZ se objevily v novinách dvakrát. Českobudějovický deník zcela opomíjí obě levicové strany – ČSSD a KSČM. Tyto politické subjekty, které měly v novodobé historii českobudějovického zastupitelstva po roce 1989 vždy zastoupení, se v novinách objevily pouze v jednom případě. List je zařadil mezi zelené a lidovce, kteří mají taktéž jen jedno zveřejnění. Všechny tyto strany byly v zastupitelstvu před volbami. List naopak informoval o dvou stranách, které nebyly součástí zastupitelstva. Jde o SPOZ a HOPB. Z 16 politických subjektů, které ve volbách usilují o mandáty voličů, informoval deník o 10 z nich.

Tabulka číslo 13: Četnost zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady v Českobudějovickém deníku v týdnu od 11. 10. do 15.10.

Strana, hnutí	Počet zveřejnění	Strana, hnutí	Počet zveřejnění
HOPB	23	SPOZ	4
VV	21	KSČM	2
TOP 09	19	Zelení a OS	2
ODS	5	KDU – ČSL	2
SNK – ED	5	ČSSD	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Po součtu zveřejnění politických stran a hnutí a četnosti zmínek jejich kandidátů, zveřejněném v tabulce číslo 13, lze konstatovat, že Českobudějovický deník informoval týden před volbami hlavně o HOPB, VV a TOP 09. Z celkového počtu zmínek o politických stranách a hnutích i kandidátech připadá na tyto tři politické subjekty 63 zveřejnění, což je 74 procent. 26 procent pak přísluší sedmi zbylým stranám, o kterých deník píše. Trojlístek nejvíce citovaných má mezi sebou minimální rozdíly. Také u sedmi málo citovaných stran nejsou rozdíly veliké. Za upozornění stojí, že list informoval ve velké míře pouze o stranách a hnutích, které byly na politickém poli Českých Budějovic nováčky a oficiálně neměly zastoupení v zastupitelstvu. Výjimku tvoří HOPB, kterou založili bývalí politici z ODS už v průběhu volebního období, a HOPB se dostalo na jeho konci do zastupitelstva. Doposud nejsilnější strana v zastupitelstvu ODS se dočkala jen pěti zveřejnění stejně jako její koaliční partner SNK – ED. O jedno zveřejnění méně zaznamenala SPOZ, další z nových politických subjektů nejen v politické aréně Českých Budějovic. Naopak zavedené levicové strany jako je ČSSD a KSČM se dočkaly pouze po dvou zveřejněních a shodně se ocitly na chvostu dění, o kterém deník informoval. Propastný rozdíl je znatelný také při rozdělení četností na strany podle zaměření na politickém spektru levice – pravice. Mezi čistě pravicové strany patří ODS (5 zveřejnění), TOP 09 (19 zveřejnění) a HOPB (23 zveřejnění). Dohromady se v deníku objevily 47 krát. Čistě levicové politické subjekty, ČSSD (2 zveřejnění) a KSČM (2 zveřejnění), jsou zastoupeny pouze čtyři krát. Pravice dostala

v Českobudějovickém deníku až jedenáctinásobně více prostoru než levice. Rozdíl může být i vyšší, pokud zařadíme k pravici i VV, které se na politickém poli Českých Budějovic profilovaly spíše doprava, než doleva. I kdybychom ale VV zařadily na levice, tak by propast v informování byla stále značně velká.

4.2.1.4 Srovnání periodik z hlediska míry informování

Ve sledovaném období předvolební kampaně do českobudějovického zastupitelstva se pravidelně článkům o politickém dění v jihočeském krajském městě věnoval pouze deník Právo. Čtenářům na regionálních mutačních stránkách přinášel informace každý den a až na výjimku čtvrtěčného čísla dosáhla jejich plocha minimálně jednoho procenta. Právo také nevykazuje při porovnání s ostatními periodiky výkyvy. Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník v pondělí předvolební dění vůbec nezaznamenaly. U Mladé fronty Dnes informování od úterý s blížícími se volbami klesal počet plochy zaměřené na předvolební dění v Českých Budějovicích. Nejvýraznější výkyv zaznamenal Českobudějovický deník – v pátečním vydání věnoval českobudějovickým politikům více než 17 procent z dispoziční plochy. Za politické noviny lze označit deník Právo, který staví informování o politice jednoznačně mezi své priority. I když redaktoři mají k dispozici jen dvě regionální strany, což je třikrát méně než u Mladé fronty Dnes a téměř třikrát méně než u Českobudějovického deníku, zveřejňují politické zpravodajství pravidelně a nejvíce. Nepotvrdilo se, že nejrozšířenější zpravodajství o dění v Českých Budějovicích přináší Českobudějovický deník, který má na zpravodajství k dispozici nejvíce prostoru, protože informuje pouze o Českobudějovicku. Zvláštnost vykazuje u všech tří deníků čtvrtěční vydání, kdy je podíl politického zpravodajství o Českých Budějovicích shodně nejmenší. Pokles tu zaznamenala všechna tři periodika. Proč tomu tak je, by bylo námětem pro další diplomovou práci, protože k zjištění důvodu je nutné znát mimo jiné strukturu čtivosti jednotlivých vydání pro jednotlivé dny v týdnu, podíl inzerce, podíl čtenářů ve věkové a vzdělanostní struktuře. Jedním z možných důvodů je inzerce, která byla ve čtvrtek a pátek ve všech sledovaných novinách nejmasivnější, a proto redaktoři neměli tolik prostoru k psaní. Dalším důvodem může být již vyčerpání nosných témat na konci předvolební kampaně. Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník se v pátek věnovaly už jen představení hlavních kandidátů na primátora pomocí anket, Právo pokračovalo v klasickém politickém zpravodajství.

Tabulka číslo 14: **Plocha článků k tématu v procentech**

Den	<u>Mladá fronta Dnes</u> Plocha článků/ počet stran	<u>Právo</u> Plocha článků/ počet stran	<u>Českobudějovická deník</u> Plocha článků/ počet stran
Po 11.10.	0/6	1,4/2	0/5
Út 12.10.	0,8/8	1/2	1/5
St 13.10.	0,7/6	1/2	0,9/5
Čt 14.10.	0,3/6	0,7/2	0,2/5
Pá 15.10.	0,4/6	1/2	17,2/6

Zdroj: Vlastní zpracování

Ačkoliv Mladá fronta Dnes, která disponuje největším počtem regionálních stran, o komunální politice v porovnání s Právem příliš neinformuje, dala ze všech tří periodik největší prostor jednotlivým stranám či hnutím nebo jejich kandidátům – viz tabulka číslo 15. Její prvenství je jednoznačné. Redaktoři MfD zveřejnili informace o 16 stranách či hnutích z 16, které se o přízeň ucházely. Jmenovala jich 23, což je více než 10 procent z celkového počtu 224 kandidátů zapsaných před volbami do kandidátek jednotlivých stran a hnutí. Právo se soustředilo pouze na osm stran, což je polovina z možných a zmínilo jen 14 kandidátů. Obdobná čísla vykazuje i Českobudějovický deník, který na svých stranách zmínil deset politických stran a hnutí a 15 kandidátů. Závěrem lze konstatovat, že Mladá fronta Dnes věnovala prostor i jiným, než zažitým politickým stranám a hnutím, které mají největší potenciál získat mandát, zatímco Právo a Českobudějovický deník se omezily při informování jen na úzký počet stran, hnutí a kandidátů.

Tabulka číslo 15: **Počet politických stran a hnutí a kandidátů v novinách**

	Mladá fronta Dnes	Právo	Českobudějovický deník
Počet stran a hnutí	16	8	10
Počet kandidátů	23	14	15

Zdroj: Vlastní zpracování

Před srovnáním deníků, kterým stranám a kandidátům věnovaly největší pozornost, došlo k zúžení sledovaných proměnných. Společným hodnocením projdou pouze ty strany a hnutí, které se z hlediska nejčastější zmínky v jednotlivých denících objevily na prvních deseti místech. Ten samý postup byl zvolen i u kandidátů. Pro účely srovnání novin poslouží pouze ti politici, kteří se v jednotlivých denících objevili na prvních pěti místech v tabulkách nejčastějších zmínek. Je to z toho důvodu, že o menších politických subjektech se zmínili novináři shodně například jen jednou a tato selekce je z dalšího srovnání vyřadila.

Tabulka číslo 16: **Počet zveřejnění stran, hnutí i kandidátů za jednotlivé noviny**

Strana, hnutí	Počet zveřejnění MfD	Počet zveřejnění Právo	Počet zveřejnění ČB deník	Celkem
HOPB	35	22	23	80
TOP 09	17	37	19	73
ODS	34	28	5	67
VV	8	10	21	39
ČSSD	13	19	2	34
KDU – ČSL	9	2	2	13
KSČM	9	2	2	13
SNK – ED	5	1	5	11
SPOZ	5	0	4	9
Zelení a OS	4	0	2	6
VPM	4	0	0	4
Svobodní – Piráti	3	0	0	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky číslo 16 jednoznačně vyplývá, že sledované noviny se v předvolebním týdnu věnovaly nejvíce hnutí HOPB či jeho kandidátům. Toto hnutí bývalého primátora Juraje

Thomy dostávalo nejvíce příležitostí v Mladé frontě Dnes, a to v 35 případech. Právo a Českobudějovický deník mají v počtu četností výrazu HOPB či jeho kandidátů zhruba stejný odstup. Právo je zveřejnilo ve 22 případech, Českobudějovický deník 23 krát. Pomyslná druhá příčka patří TOP 09, a to zejména uveřejněními v deníku Právo, který tuto stranu či kandidáty zmínil v 37 případech, což je o 20 respektive 18 více než Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník. Třetí nejzmiňovanější stranou se stala ODS, a to s výrazným přispěním jednoho deníku – Mladé fronty Dnes. Ta informovala o občanských demokratech ve 34 případech, což je sice o šest více než ODS zmínilo Právo, ale o 29 více než zmínil občanské demokraty Českobudějovický deník. Ten ve zpravodajství jednoznačně preferoval HOPB, VV a TOP 09. Mladá fronta Dnes se zaměřila na HOPB a ODS a Právo nejvíce citovalo TOP 09, v závěsu byly ODS a HOPB. Zcela propadly levicové strany. ČSSD měla sice 34 záznamů, to je ale o více než polovinu méně než HOPB, TOP 09 a ODS. Sociální demokraté se mezi pěticí nejcitovanějších stran dostali jen díky 19 záznamům v deníku Právo. Mladá fronta Dnes je citovala ve 13 případech a Českobudějovický deník jen ve dvou. Ještě hůře dopadli komunisté. V novinách se objevili 13 krát, a to zásluhou pravicové Mladé fronty Dnes, která je zmínila devětkrát. Právo, které je levicovým deníkem, o komunistech psalo dvakrát stejně jako Českobudějovický deník. Z této analýzy lze vysledovat, že Mladá fronta Dnes je pravicovým deníkem, protože informovala zejména o ODS a HOPB, Českobudějovický deník lze zařadit mezi středově zaměřené, protože nejvíce zastoupení zde měla HOPB, která kombinuje čistě pravicové politiky se středově zaměřenými, reprezentovanými například Jiřím Šestákem, který původně měl být kandidátem lidovců. Druhou nejčastěji zmiňovanou stranou se staly VV. Ty se na celostátní úrovni se řadí od středu doleva, nicméně v Českých Budějovicích se strana profilovala od středu vpravo. Právo, které je levicovým deníkem, nejvíce zmínilo TOP 09, což je čistě konzervativní pravicová strana. Z těchto údajů lze konstatovat, že Právo je pravicovým deníkem, alespoň co se týče zpravodajství o volbách v Českých Budějovicích. Fakt nesnižuje ani 19 záznamů ČSSD, což je nejvíce ze tří periodik. Je nutné upozornit, že dochází k interpretaci holých proměnných bez vnitřního obsahu sdělení každého článku. U srovnávání četnosti kandidátů politických subjektů byla zvolena metodika stejná jako při výběru četnosti zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady. I zde byl výběr zúžen, a to na prvních pět nejcitovanějších politiků v každém periodiku. Z tabulky číslo 17 je patrné, že kandidátům

HOPB, lídrovi Juraji Thomovi a trojce Ivaně Popelové, se podařilo ovládnout před volbami ve sledovaném období všechny tři deníky. Jméno Thomy se objevilo celkem 29krát, jméno Ivana Popelová redaktoři napsali v 25 případech. Mladá fronta Dnes nejvíce zmiňovala politika Thomu, a to v 17 případech, čímž výrazně předčila své konkurenty – Právo Thomu zmínilo pětkrát, Českobudějovický deník sedmkrát. Pomyslným favoritem pro Českobudějovický deník je Ivana Popelová, která se v těchto novinách objevila ve 13 případech. Lídr VV Martin Vítů ji stíhá. Deník jeho jméno uveřejnil ve 12 případech a tím přispěl k největší informovanosti o něm.

Tabulka číslo 17: **Počet zveřejnění kandidátů za jednotlivé noviny**

Jméno	Počet zveřejnění MfD	Počet zveřejnění Právo	Počet zveřejnění ČB deník	Celkem
Juraj Thoma (HOPB)	17	5	7	29
Ivana Popelová (HOPB)	7	5	13	25
Tomáš Bouzek (TOP 09)	4	6	9	19
Martin Vítů (VV)	2	1	12	15
Vladimír Brůha (ODS)	3	4	2	9
Josef Průcha (ČSSD)	3	4	1	8
Jiří Kořínek (HOPB)	2	4	1	7
Lumír Mraček (SNK – ED)	2	0	3	5
Ivan Nadberežný (KSČM)	3	0	1	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejcitovanějším politikem v Právu se stal Tomáš Bouzek z TOP 09. U Práva nelze ale jednoznačně zvolit preferovaného politika. Z tabulky číslo 17 vyplývá, že tento deník neupřednostňoval politiky jako například Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník, což je patrné vyvážeností poskytnutého prostoru jednotlivým kandidátům. Je jasné, že žádný z politických aktérů v Právu nezaznamenal výkyv jako Juraj Thoma v případě Mladé fronty Dnes či Ivana Popelová a Martin Vítů v Českobudějovickém deníku.

4.2.1.5 Zhodnocení míry informování

Nelze tvrdit, že sledované deníky informují o předvolebním dění ve vybraném týdnu objektivně. Nejvíce se politickému zpravodajství věnuje Právo, Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník zaostávají. Objektivitu si zachovala Mladá fronta Dnes, co se týče informování o všech politických stranách a hnutích, které do českobudějovického zastupitelstva kandidovaly. Jako jediné periodikum věnovala prostor všem 16 politickým subjektům. Právo i Českobudějovický deník výběr stran a hnutí zúžily, někteří kandidáti a strany nedostali žádný prostor. Všechny tři deníky preferovaly jednu či více stran při politickém zpravodajství. Českobudějovický deník zmiňoval nejvíce HOPB a VV uveřejňoval ve výrazně větším počtu než ostatní deníky. Mladá fronta Dnes se zaměřila na HOPB a ODS a Právo nejvíce citovalo TOP 09, v závěsu byla ODS. Ve všech případech jde o pravicové strany. Objektivitu se snažilo Právo zachovat při informování o kandidátech, o kterých napsalo. Poměr jejich zmínění zůstává přibližně stejný. Nejsou tu velké výkyvy v informovanosti. To se ovšem nedá konstatovat u Mladé fronty Dnes, která nejvíce zmiňovala Juraje Thomu. Českobudějovický deník se zaměřil na Ivanu Popelovou a Martina Vítů. Juraj Thoma a Ivana Popelová se stali nejcitovanějšími politiky vůbec.

4.3 Analýza z hlediska zaměření

Vybrané články budou zhodnoceny podle zaměření informování - pro daného politika a politickou stranu (pozitivní, +) či proti danému politikovi nebo politické straně (negativní, -), nebo neutrální (neutrální, 0). Kritérii se staly titulky, a pokud z nich nebylo patrné, o čem článek konkrétně informuje, tak i obsah textu. Pro co možná nejúčinnější eliminaci subjektivního hodnocení byl výběr konzultován s některými dalšími redaktory. Šetření ukázalo, že Právo zveřejnilo dva neutrální články o českobudějovické politice. Dále v jednom článku informoval list pozitivně o straně VV a přitom negativně o trojce

na kandidátce HOPB Ivaně Popelové. Sociální demokracie se kladného zaměření dočkali ve dvou člancích. Proti TOP 09 byl veden jeden článek a jeden článek zmínil v pozitivním duchu ODS, naopak v negativním HOPB. V jenom případě byl článek pozitivně zaměřen na lídra ODS Vladimíra Brůhu. Na tomto místě je potřeba upozornit, že jde pouze o obsahové směřování článků, které nevypovídá nic o základním principu objektivní žurnalistiky – dát prostor protistraně. To platí i o dalších dvou médiích. Mladá fronta Dnes napsala tři neutrální články, u dalších tři nebylo možné zaměření stanovit, protože hodnotily principy a vztahy na českobudějovické radnici či v rámci českobudějovické politické scény. Bez dalších konotací nebylo možné rozhodnout ani o případné neutralitě už jen proto, že autoři v člancích žádného kandidáta či stranu nezmínili. Jeden článek ale zaměřili proti Ivaně Popelové (HOPB) a Juraji Thomovi (HOPB). V jednom článku Mladá fronta Dnes zajistila podporu čistě jen Juraji Thomovi. Všechny ankety, které zveřejnil Českobudějovický deník, jsou neutrálně zaměřeny. Nikde se v otázce, odpovědích občanů neobjevuje strana či kandidát. List vydal jeden čistě neutrální článek, jinak dva články byly namířeny proti TOP 09, v jednom článku novináři pozitivně hovoří o VV a jeho kandidátovi Martinu Vítů, naopak negativně vyznívá proti Ivaně Popelové (HOPB) a Juraji Thomovi (HOPB). Ten se naopak těší přízně v jednom článku. Při srovnání vyšlo najevo, že nejvíce neutrálních článků napsala Mladá fronta Dnes, u níž bylo ale analytické šetření neobtížnější, protože jako jediná se dopustila v čistě zpravodajských člancích vlastního hodnocení. To se rozhodně nedá říci o Právu a Českobudějovickém deníku, které kladly důraz na zpravodajství, jenž musí být bez hodnocení. Tři články u Mladé fronty Dnes nebylo možné do předem zvoleného postupu zařadit bez dalších konotací. Z výše uvedeného je patrné, že nejvíce noviny informovaly o Juraji Thomovi a Ivaně Popelové, oba jsou z HOPB. Zatímco Ivana Popelová se dočkala jen negativně zaměřených článků, Juraj Thoma se těšil v Mladé frontě Dnes a Českobudějovickém deníku pozitivních článků. Všechna média se věnovala také VV a Českobudějovický deník vydal jeden článek, který vyzněl proti lídrovi VV Michaeli Vítů. Právo naopak jeden článek zaměřilo pro lídra ODS Vladimíra Brůhu a Mladá fronta Dnes dala v jednom článku čistě pozitivní prostor Juraji Thomovi.

4.4 Frekvenční analýza a hodnocení slov

Výběr slov v článcích byl učiněn na základě jejich pozitivního či negativního sdělení. Další slova nebyla brána v potaz, protože o straně, hnutí či kandidátech nic nevyjadřují. Pro šetření byly vybrány výrazy, které jsou zmíněny v souvislosti se sledovanými proměnnými. To automaticky neznamená, že je redaktoři použili pouze v přímé souvislosti s politickými subjekty, ale mohou být i součástí citací v článcích, které vyřkl někdo jiný. Pro eliminaci subjektivity byl výběr pozitivního a negativního sdělení učiněn v součinnosti dalších pěti redaktorů nebo pedagogů českého jazyka tak, aby nezávisle na sobě přiřadili na anonymizovaných textech sestavených z analyzovaných článků stranám či hnutím slova, která jsou podle nich vůči nim pozitivní, a slova, která se v konotaci s nimi objevují v negativním smyslu. Shody byly použity pro tuto diplomovou práci.

4.4.1.1 Frekvenční analýza a hodnocení slov – Právo

U deníku Právo je patrné, že frekvence slov u jednotlivých politických subjektů či kandidátů není příliš přítomna. Opakujících se slov je v textech Práva pouze pět. U sociální demokracie redaktor použil 2x vítězství a 2x překvapení. Oba výrazy jsou zařazeny mezi slova pozitivní. Z tabulky číslo 18 je patrný příklon Práva k ČSSD. Mezi pozitivní slova u této strany patří ještě výrazy upřednostnit a těšit se. Naopak negativní výrazy nebyly u ČSSD použity. U ODS bylo využito výrazu změna, a to jednoznačně v pozitivním hodnocení v souvislosti s nadějí vzhledem k budoucnosti. Negativní slovo selhání se objevilo ve dvou případech u HOPB. Toto hnutí mělo nejvíce negativních výrazů ze všech politických konkurentů. Právo dokonce otisklo v souvislosti s tímto politickým subjektem vulgarismy, které údajně adresovali příznivci HOPB na internetových stránkách vůči politickým konkurentům a zveřejnila je ODS. Jde o slovní spojení zatrpklý hajzl, zkurvená svině, dozorce nacistických táborů. Tato slova jsou v médiích rozhodně výjimkou, a to nejen ve sledovaném období a ve vybraných médiích. HOPB se naopak v Právu dočkala jen málo pozitivně laděných slov. Jde například o hospodárnost či průhlednost. Naopak velmi pozitivní výrazy můžeme vysledovat u ODS. Jde o slova, u nichž není s rozhodováním o pozitivu či negativu pochyb – vítězství, nadšení, slib, slibovat, úsměvné. Negativní výrazy se u občanských demokratů koncentrují zejména na pověst ODS. Proto jsou také slova kmotr, či výrazy mocenský vliv a zájmové skupiny v negativní konotaci.

Tabulka číslo 18: **Frekvence slov a jejich pozitivní či negativní hodnocení (Právo)**

Strana, hnutí, kandidát	Pozitivní (frekvence)	Negativní (frekvence)
ČSSD	vítězství (2x), překvapení (2x), upřednostnit, těšit se	0
ODS	změna (2x), vítězství, nadšení, slibovat, slib, změnit, úsměvné, nezaskočit	Méně, zájmové skupiny, mocenský, vliv, kmotr, nepřipadat
HOPB	hospodárnost, průhlednost	selhání (2x), nenaplnit, bojovat, vadit, rozmařilost, nehospodárnost, neomluvitelnost, nepatřit, zatrpklý hajzl, zkurvená, svině, pitvat, ostatky, dozorce, nacistický, tábor, hrubé, nepřijatelné
TOP 09	změna, věrohodný	nevědět (3x), nebýt, nečitelní, šok
VV	0	odmítat

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4.1.2 Frekvenční analýza a hodnocení slov – Mladá fronta Dnes

Jak je patrné z tabulky číslo 19, existují pouze dvě opakující se slova, která Mladá fronta Dnes použila v článcích v souvislosti se jmenováním politických subjektů či aktérů. Jde o pozitivně laděné slovo rozesmát se, které bylo zmíněno u HOPB, a kmotr, které bylo použito při zmiňování ODS. Je uvedeno jako negativní, protože souvisí s problematikou kmotrovství u občanských demokratů. Kmotr je v této situaci míněn jako šedá eminence, která řídí stranu z pozadí a dostává se k důležitým a finančně zajímavým zakázkám. Z tabulky číslo 19 také vyplývá, že Mladá fronta Dnes použila více pozitivních slov, pokud psala o HOPB. Tyto výrazy jsou jednoznačně svým zaměřením definovatelné. Jde například o slova jako úspěch, podařit se, dobrý, pozitivní a podobně. HOPB se nevyhnula ani negativním slovům jako například ztratit (důvěru), plýtvání či opulentní. Naopak ODS, která je druhou nejzmiňovanější stranou v Mladé frontě Dnes, se dočkala jen jednoho jediného pozitivního slova, jímž se stal úspěch. Naopak negativní slova převažují. Jde o slova vztahující se zejména na zákulisí v ODS – zájmová (skupina), mocenský (vliv) a podobně. Redaktoři se nevyhnuli ani slovům jako boj, poškození či spor.

Tabulka číslo 19: **Frekvence slov a jejich pozitivní či negativní hodnocení (Mladá fronta Dnes)**

Strana, hnutí, kandidát	Pozitivní (frekvence)	Negativní (frekvence)
HOPB	rozesmát (2x), díky, pozitivní, vstřícnější, dobrý, podařit se, významný, úspěch	opulentní, plýtvání, ztratit (důvěru), špatný, nepublikovatelné
ODS	úspěch	kmotr (2x), skřípat, spor, provázanost, zájmová (skupina), mocenský (vliv), poškození
TOP 09	ambiciózní	záhada, zmizet, šok, provokace
SNK – ED	dokázat, shodnout se	0
ČSSD	úspěch	0

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4.1.3 Frekvenční analýza a zhodnocení slov – Českobudějovický deník

Z hlediska vícenásobné frekvence slov, které se objevují v rámci jedné strany či kandidáta, dominují v tomto listě výrazy s výhradně negativním zaměřením. Deník je zmiňuje jen u dvou stran, a to HOPB a VV. U HOPB noviny ve dvou případech zmínily slovo kritika a u VV se dvakrát objevily výrazy dluh a dlužit. Deník nepoužil u Věcí veřejných žádné slovo s pozitivním nábojem a negativní výrazy jsou většinou synonyma či slova příbuzná ke slovu dlužit – dluh, neplatit, viset ve smyslu dlužit. Deník používal také výraz na černo nebo problém. Pozitivní či negativní slova se objevila jen u tří politických stran nebo kandidátů, ačkoliv list zmínil 10 politických subjektů z 16. U HOPB lze nalézt slova atak nebo boj. TOP 09 se dočkala nejvíce pozitivních slov – slušný, nekrade, pravda či nevadit. Naopak mezi negativní výrazy, které se v souvislosti s touto stranou objevily, lze zařadit slova jako obrana, bránit se, nevědět nebo šok. Při porovnání pozitivních a negativních slov deník použil více negativních – 19 proti 7 výrazů s pozitivní silou.

Tabulka číslo 20: **Frekvence slov a jejich pozitivní či negativní hodnocení (Českobudějovický deník)**

Strana, hnutí, kandidát	Pozitivní (frekvence)	Negativní (frekvence)
HOPB	dobry, bilance	kritika (2x), boj, atak, nehospodárnost
TOP 09	slušný, nekrade, pravda, nevadit, (bez) problému	prý, obrana, bránit se, nesouhlasit, nevědět, šok
VV	0	dluh (2x), dlužit (2x), neplatit, viset (ve smyslu dlužit), na černo, problém, napadnout

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4.1.4 Zhodnocení frekvenční analýzy a hodnocení slov

Frekvenční analýza u sledovaných deníků ukázala, že články zaměřené na českobudějovickou politiku obsahují více slov s negativním významem, než ty pozitivní. Nejvíce negativních slov se objevilo u článků Práva, a to 34x. Českobudějovický deník a Mladá fronta Dnes jsou při zveřejňování výrazů s negativní konotací na zhruba stejné úrovni – MfD 17x a ČB deník 19x. Právo jako jediné médium publikovalo vulgarismy, které se objevily v souvislosti s HOPB. Citovalo výrazy jako zatrpklý hajzl, zkurvená svině, pitvat ostatky nebo dozorce nacistického tábora. Šlo o článek *ODS pobouřil vulgární slovník* ze čtvrtka 14. 10. 2010, kde tyto výrazy v přímé řeči uvedl kandidát ODS Martin Kuba, když citoval vulgarismy příznivců HOPB uvedených na internetu na adresu protikandidátů (Vácha, 14. 10. 2010, s. 10). Právo použilo více pozitivních slov než zbylé dva deníky. Dočkaly se jich hlavně ODS a ČSSD. U sociálních demokratů se v Právu objevuje ve dvou případech slovo vítězství, které v souvislosti s předvolebním bojem upřednostňuje tuto stranu a předjímá výsledek, nebo překvapení, což může opět znamenat předjímání výsledku. Překvapení může být i slovem negativním, v tomto případě však bylo použito v souvislosti s možným volebním výsledkem, který predikoval překvapivé vítězství. Nutno podotknout, že slovo vítězství bylo v Právu použito i u ODS. U občanských demokratů mají pozitivně laděná slova ještě větší pozitivní sílu než u ČSSD - například slovo nadšení, které vyjadřuje až euforii. Slova slibovat nebo slib zmiňují naději k budoucnosti. Právo i Mladá fronta Dnes se shodly v některých negativních slovech u ODS. Používaly výrazy jako kmotr, zájmová skupina,

mocenský vliv. Jde o slova, která směřují čtenáře ke kmotrovství, které stranu údajně ovlivňuje z pozadí přes mocenské skupiny, tzv. kmotry. Slova spojená s nevědomostí, dokonce až záhadou se shodně objevují u TOP 09. Všechna tři periodika uvedla u této strany výraz šok, Právo a Českobudějovický deník zmínil sloveso vědět v záporné formě, Právo dokonce třikrát. Mladá fronta dnes psala o záhadě i provokaci a Českobudějovický deník TOP 09 bránil slovy obrana a slovesem bránit. U HOPB se objevovaly slova s významovým odkazem na ekonomické plýtvání. Právo například zmiňuje nehospodárnost, stejně jako Českobudějovický deník. Mladá fronta Dnes přidává ještě slovo plýtvání a Právo rozmařilost. Zajímavostí také je, že Právo zmiňuje výrazy opačné k ekonomickému plýtvání. U HOPB v pozitivních slovech zmiňuje hospodárnost a průhlednost. HOPB se dočkala pozitivních slov s výraznou pozitivní konotací u Mladé fronty Dnes. Ta zmínila u tohoto hnutí přímo slovo pozitivní, dále díky, dvakrát sloveso rozesmát, které přímo vyjadřuje pozitivní emoce. Také Mladá fronta Dnes hodnotí, když píše u HOPB o významném úspěchu. Úspěch zmiňuje i u ODS a ČSSD. Nejvíce negativních slov lze v Českobudějovickém deníku nalézt u Věcí veřejných. Jde ve velké míře o synonyma ke slovu dlužit – dluh, neplatit či viset. Závěrem lze konstatovat, že deníky více používají negativních slov než pozitivních, což vede k interpretaci, že se zaměřují na informování o kauzách, při kterých je minimálně jedna strana nebo hnutí hodnocena negativně. U Českobudějovického deníku jde o VV (dluh 2x, dlužit, neplatit, problém...), u Mladé fronty Dnes o ODS (spor, skřípat, provázanost, poškození...) a u Práva o HOPB (zatrpklý hajzl, zkurvená svině, dozorce nacistických táborů...). Tyto strany se netěší zájmu zmíněných novin, protože u nich převažují negativní slova nad pozitivními. Z frekvenční analýzy lze vysledovat i náklonnost deníků k politickým stranám, a to podle pozitivních slov. U Mladé fronty Dnes to je jednoznačně HOPB (rozesmát, díky, pozitivní, úspěch...), u Práva se dělí o tuto náklonnost ČSSD (vítězství 2x, překvapení 2x, těšit se...) a ODS (změna 2x, slib, nadšení...). U Českobudějovického deníku ve sledovaném týdnu to by měla být TOP 09 (slušný, nekrade, pravda...), ale počet negativních slov tu převyšuje nad pozitivními. Nelze proto jednoznačně tvrdit, že TOP 09 je deníkem preferovanou stranou.

4.5 Zhodnocení způsobu informování ve vybraných člancích

Zhodnocením způsobu informování ve vybraných člancích dojde ke zjištění opakujícího se vztahu zkoumaných proměnných, nejen mezi sebou, ale i k listu jako takovému. Tyto vztahy už byly částečně naznačeny jak ve frekvenční analýze a hodnocení slov, tak i v analýze míry informování a zaměření. K potvrzení preferencí a non-preferencí deníků je potřeba článku detailně rozebrat z hlediska způsobu, jakým je čtenáři obsah překládán, protože sdělovaná informace může být ovlivněna již zmíněnými opakujícími se vztahy. Dosavadní šetření zatím ukázala, že Mladá fronta Dnes upřednostňuje HOPB a zavrhuje ODS. Lze také vysledovat vztah na bázi - pokud se píše o HOPB pozitivně, je ODS zmiňována negativně. Další vztah je mezi HOPB a Českobudějovickým deníkem, který toto hnutí preferuje nad ostatními. Naopak negativně se zmiňuje o VV a také TOP 09. U Práva lze vysledovat vztah mezi ODS a ČSSD. Lze konstatovat, že pokud se ODS objeví v článku pozitivně, je zmíněna pozitivně i ČSSD. Lze také uvést další vazbu – pokud se objeví ODS pozitivně, objeví se HOPB negativně. Vztah Práva k ODS a ČSSD je pozitivní, naopak HOPB patří mezi non – preferované strany.

4.5.1.1 Zhodnocení způsobu sdělení a vztahů u Mladé fronty Dnes

Článek s titulkem *Thomův bohatý oběd a letenka Popelové do USA* (Nezvalová, 12. 10. 2010, s. B1) vyšel v Mladé frontě Dnes v úterý 14. 10. 2010 v sešitě B na straně 1 jako úvodník. Patří mu prostředek první strany a jde o hlavní článek vydání. Už z titulku je patrné, že informuje o kandidátech do zastupitelstva za HOPB Juraji Thomovi, bývalém primátorovi za ODS a lídrovi tohoto hnutí, a Ivaně Popelové, exnáměstkyni primátora za ODS a trojce na kandidátce HOPB. V perexu článku se čtenář dozvídá, že Věci veřejné zveřejnily doklady o plýtvání penězi na českobudějovické radnici. Jde o velmi závažné téma, které však následující větou deník evidentně zlehčuje. „Jedná se však o rok staré záležitosti“ (Nezvalová, 12. 10. 2010, s. B1). Zlehčení přichází nejen sdělením, které má tato věta v sobě ukryté, ale i vystupňované slovo však. Deník hned vzápětí dává prostor Juraji Thomovi tím, že píše, že jej kauza rozesmála. Nejen že pokračuje ve zlehčování, ale užívá i jasně pozitivní slovo rozesmát. Čtenář se dozví, že oběd pro primátora a náměstkyni stál pět tisíc korun, jazykový kurz Ivany Popelové 50 tisíc korun a letenka do Ameriky 80 tisíc korun. Deník pokračuje v bagatelizaci. „Mohlo by se jednat o výbušné dokumenty, kdyby nešlo o záležitosti

z počátku loňského roku. Jednali dříve o nich už i zastupitelé.“ (Nezvalová, 12. 10. 2010, s. B1). MfD v článku dále připomíná, že Juraj Thoma i Ivana Popelová byli dříve členy ODS, ale Thoma byl odvolán a Popelová rezignovala. Teprve nyní zmiňuje list jimi nově založenou stranu Hnutí Občané pro Budějovice. Před tímto sdělením deník jmenoval o VV 3x a ODS 2x. List znovu zdůrazňuje, že situace Thomu rozesmála. List cituje jeho slova: „Jestli je to jediná výtka za čtyři roky mého působení, tak je to docela pozitivní zpráva.“ (Nezvalová, 12. 10. 2010, s. B1). Tímto výrokem Thoma převrací obsah článku o plýtvání ve svůj prospěch a list mu k tomu pomáhá i zveřejněním slova pozitivní, které má jednoznačně kladný náboj. Bývalý primátor tak nemusí čtenářům vysvětlovat, proč jeho oběd s náměstkyní stál pět tisíc korun. Následuje obhajoba Ivany Popelové, která už vysvětluje, proč letěla do USA a proč jí magistrát platil jazykový kurz na Maltě. V závěru zmiňuje, že o těchto dokumentech už hovořil Vladimír Brůha, jak MfD píše, jednička na kandidátce ODS (Nezvalová, 12. 10. 2010, s. B1). Prostřednictvím člena rady Martina Kuby se ODS od obou aktérů distancuje. Poté list přináší pohled politoložky Vladimíry Dvořákové, která upozorňuje, že podobné praktiky, kdy jedna strana obviní druhou, jsou běžné i ve světě.

Závěr: Tento článek je jednoznačně veden na podporu Juraje Thomy, Ivany Popelové a HOPB. Ačkoliv podstata by měla být ve vysvětlování plýtvání peněz na radnici, deník se zabývá způsobem zveřejnění inkriminovaných dokumentů. HOPB zmiňuje pouze jednu, ODS 4x, včetně lídra Vladimíra Brůhy, který nedostal prostor k vyjádření. Věci veřejné, které s kauzou přišly, se musí obhajovat, proč tak učinily. HOPB a její kandidáti jsou vykresleni v pozitivním duchu, VV a ODS v negativním. Vztah je evidentní mezi listem a HOPB, který je pozitivní (deník informuje pozitivně o kandidátech) a mezi HOPB a ODS, kdy ODS je vykreslena v negativním duchu (Je zmíněn lídr ODS Vladimír Brůha, který nemá prostor k vyjádření, opakuje se, že Thoma byl dříve v ODS, teď už není, ODS se od něj distancuje). Vztah VV a deník je naopak negativní (VV se musejí obhajovat).

Thoma má ve vydání podporu i v dalším článku, a to v Zápisníku v sešitu B na straně 2 nahoře. Ve sloupku s titulkem *Který z žaludků si vybereme, záleží jen na nás* autorka píše, že *„drahé francouzské víno, kterým primátor pohostil v restauraci své náměstkyni, se ve více než dvoumiliardovém rozpočtu budějovické radnice ztratí jako ona příslovečná kapka v moři. Stejně jako třítydenní jazykový kurz na Maltě pro náměstkyni nebo drahá letenka, aby si při desetihodinovém letu za oceán mohla natáhnout nohy.“*

(Nezvalová, 12. 10. 2010, s. B2). Je nutné uvést, že se jedná o komentář, který vyjadřuje subjektivní názor autora článku. Jde o podporu Thomy a Popelové, kteří nejsou jmenováni. Situace se nadále zlehčuje porovnáním s dvoumiliardovým rozpočtem a pohodlností při náročném, desetihodinovém letu. V další části článku vrhá autorka článku stín na toho, kdo dokumenty vynesl a nabádá voliče, aby šli k volbám.

Závěr: Ačkoliv není nikdo jmenovaný, v konotaci s úvodníkem, podporu získali Thoma, Popelová a HOPB, naopak nepřízeň vyjadřuje autor VV, které s dokumenty přišly. Potvrzen je pozitivní vztah deník – HOPB a negativní vztah deník – VV.

Úterní vydání přináší speciální přílohu v sešitě D nazvanou Volby 2010, která je z části celostátní a z části regionální. V horní liště strany D1 je napsáno: *Koho a proč jít volit v Českých Budějovicích. Kandidáti ve velkých městech vašeho kraje*. Následuje odkaz na strany D4 a D5, které jsou věnovány Jihočeskému kraji. Českým Budějovicím patří téměř dvě třetiny strany D4. Kromě článku a výčtu všech stran, které se ucházejí ve volbách o přízeň voličů, jsou v části o krajském městě k vidění i fotografie. Už na první pohled je patrné, že hlavní snímek, který sice není velikostně největší, ale je uprostřed, patří hlavičkové fotografii Juraje Thomy. Titulek *Budějovice před volbami kritizují městské zakázky* jako by zapadal do konceptu kritiky Thomy současné radnice (Mlsová, 12. 10. 2010, s. D4). List tak jednoznačně podporuje Thomu i při vizuálním pohledu. Jako jediný jihočeský politik, který v době vydání článku nebyl ve vedení města, má na dvoustraně speciální volební přílohy otištěnou fotografii. V článku o Písku je na snímku písecký starosta Miroslav Sládek, v článku o Prachaticích je starosta Prachatic Jan Bauer, v článku o Táboře je starostka Tábora Hana Randová, v článku o Strakoncích je starosta Strakonice Pavel Vondrys, v článku o Jindřichově Hradci je starosta Jindřichova Hradce Karel Matoušek a v článku o Českém Krumlově je starosta Českého Krumlova Luboš Jedlička. Samotný článek pojednává o úspěších radniční koalice, kritice i aférách. Prostor k vyjádření v textu dostal lídr za ČSSD Josef Průcha, který se vyjadřuje k úspěchu opozice, již stopla prodej pozemků za půl miliardy. List se staví na jeho stranu, neboť v přímé řeči je užito slovo rád, které je pozitivní. Následuje popis situace kolem odvolání primátora Thomy, jeho potíží v ODS, vystoupení ze strany a založení HOPB. Deník pokračuje citací Thomy, ve které se doslova píše o dobrém pocitu, že město neomezovalo investice, že se podařilo proinvestovat sedm miliard a připravily se životně důležité projekty silnic. List dále připomíná další úspěchy radnice pod vedením

Thomy (Mlsová, 12. 10. 2010, s. D4). U Thomy jsou uvedena velmi pozitivní slova a výrazy: dobrý pocit, podařit se, životně důležité spojnice, významné úspěchy, nemusejí se obávat. V závěru článku jeho autor zmiňuje anonym, který popisoval systém předražování a korupce při zakázkách. V této souvislosti jsou zde uvedeny strany ČSSD a ODS. Najednou vystupuje Thoma, zřejmě jako spasitel, který se obrátil na státní zastupitelství. Sociální demokraté, ani ODS se nemohli v tomto článku k nařčení vyjádřit. To naopak dostal Thoma tím, že list zmínil, že on podal trestní oznámení. Článek ještě zmiňuje KDU – ČSL, která byla členem koalice. Zmínka, že ji tvořila s ODS a lidovci i SNK – ED, zcela chybí.

Závěr: Článek textově i vizuálně nahrává Juraji Thomovi a HOPB, a to i počtem pozitivních slov. ČSSD sice vystupuje v prvním sloupci článku pozitivně i s kladně laděnými slovy, je ale zmíněna u možné korupce bez možnosti vyjádření, stejně jako ODS. Lidovci jsou zmíněni pouze jako člen koalice, koaliční SNK – ED list opomíjí zcela. Pozitivní vztah mezi HOPB a deníkem je ještě zesílen, stejně jako vztah HOPB (pozitivní) a ODS (negativní).

Ve středu 13. 10. 2010 věnovala Mladá fronta Dnes českobudějovickému dění dvě třetiny v listě B na straně 3. Jsou tu dvě fotografie ulic a parkoviště Českých Budějovic a tři články. Úvodník má titulky *Chlubí se Lannovkou. Stínem je zadlužení* (Mlsová, 13. 10. 2010, s. B3). Článek zmiňuje úspěchy i aféry radnice. Deník píše o ODS v souvislosti s vleklými spory, bez možnosti občanských demokratů se vyjádřit. Navíc spor je negativní slovo. Místo toho prostor dostává Lumír Mraček, lídr strany SNK – ED, která byla doposud v koalici. Vyjádření se nese v pozitivním duchu. Další část článku je uvedena podtitulkem *TOP 09 do koalice s ODS? Nikdy* (Mlsová, 13. 10. 2010, s. B3). Autor vyjmenovává současnou českobudějovickou koalici a zmiňuje Zelené a Otevřenou společnost. Prostor dostává Ivan Nadbeřezný z KSČM s neutrálním stanoviskem v podobě kritiky parkování. Zmíněny jsou další strany ČSSD, SPOZ a TOP 09. V závěru článku se autor zamýšlí nad vytvořením nové koalice a zveřejňuje výrok o tom, že TOP 09 do koalice s ODS nepůjde. Prostor dostává lídr TOP 09 Tomáš Bouzek, který vysvětluje proč. Hovoří například o *provázanosti politiků ODS se zájmovými skupinami a mocenským vlivem místních kmotrů* (Mlsová, 13. 10. 2010, s. B3).

Závěr: Článek několikrát zmiňuje ODS v negativním smyslu, ale nikde občanští demokraté nedostali prostor k obhajobě. V článku je nejvíce patrný negativní vztah listu

a ODS (deník nedává prostor ODS k obhajobě, užívá silně negativní slova a staví se proti straně i při případné pravicové koalici s TOP 09).

Pod tímto článkem je rozhovor s fotkou Juraje Thomy k situaci ve městě a jeho vizí do budoucna s titulkem *Mrzí mě, že strážníci opět prohánějí řidiče na náměstí* (Mlsová, 13. 10. 2010, s. B3). Rozhovor je veden na podporu Thomy. Otázky jako *Co se v Budějovicích za čtyři roky povedlo, nebo Mrzí vás něco, co se nepodařilo* či *Jak jste spokojen s fungováním městské policie a S čím je třeba na radnici začít po volbách?* (Mlsová, 13. 10. 2010, s. B3) jsou jednoznačně nekontroverzní.

Závěr: Rozhovor podporuje lídra HOPB Juraje Thomu, navíc je umístěn v bloku o volbách, a Thoma v něm má jako jediný hlavičkovou fotografii i text. Vztah listu a HOPB je v pozitivním směru.

V bloku o volbách je ještě jeden článek s titulkem *Chtějí na radnici v Č. Budějovicích* (Anonym, 13. 10. 2010, s. B3). Píše se v něm o zajímavostech na jednotlivých kandidátkách.

Závěr: Tento článek je zcela neutrální.

Deník zveřejnil ještě na straně B2 článek ve sloupcu v části zvané Zápisník pod titulkem *Úspory nutné jsou. Šetří se však správně?* (Brynych, 13. 10. 2010, S. B2). Tento sloupek reaguje na dění v předvolebních Českých Budějovicích ale zcela korektně. Nikoho nejmenuje a nikomu nestraní. Nenabízí žádné varianty řešení ani hodnocení.

Závěr: Tento článek je zcela neutrální.

Ve čtvrtěním vydání 14. 10. 2010 vytiskla Mladá fronta Dnes v oddíle B na straně 2 článek nazvaný *Chybí míček, ale špíny je dost* (Nezvalová, 14. 10. 2010, s. B2). Pojednává o tom, jak se jednotlivé strany předhánějí v osočování jiných. Zmíněny jsou HOPB, ODS, VV, ČSSD a TOP 09, včetně jejich kandidátů. Článek je však neutrální, jde o glosování celé situace a vyjádření, jak náročnou práci má novinář v předvolební době.

Závěr: Článek je zcela neutrální.

Na straně D4 ve čtvrtěním vydání jsou v části nazvané Fórum čtenářů otisknuty názory čtenářů. Dva z nich se věnují dění v Českých Budějovicích, ale bez jakéhokoliv zaměření na politickou stranu, hnutí či kandidáta. Nebudou proto hodnoceny.

Úvodník pátečního vydání Mladé fronty Dnes z 15. 10. 2010 patří na straně B1 anketě na jednu otázku *Proč by vás lidé v Českých Budějovicích měli volit?* (Anonym, 15. 10. 2010, s. B1). Prostor k odpovědi i s fotografiemi dostali za ODS Vladimír Brůha,

za ČSSD Josef Průcha, za KSČM Ivan Nadberežný, za HOPB Juraj Thoma a za TOP 09 Tomáš Bouzek.

Závěr: Anketa je z hlediska objektivitě zřejmě nejvhodnější formou, protože nabízí neparafrázované informace na společnou otázku. Článek je pro kandidáty zcela neutrální.

Na téže straně se nachází ve sloupku malý článek nazvaný *Z kandidátky TOP 09 byl záhadně stažen člen* (ČTK, 15. 10. 2010. S. B1). Popisuje, jak byl vyškrtnut na poslední chvíli a v souladu se zákonem kandidát za TOP 09 Jiří Kořínek. Titulek je zavádějící, protože kandidát nebyl záhadně stažen, ale podle zákona legálně vyškrtnut. List dává prostor lídrovi Jiřímu Bouzkovi, který uvádí, že jde o provokaci v souvislosti s oznámením, že TOP 09 neutvoří koalici s ODS.

Závěr: Článek informuje o situaci s kandidátkou TOP 09. Zavádějící je titulek. Prostor tu dostává lídr Jiří Bouzek. Potvrzen je opět negativní vztah listu k ODS, protože je opět zmíněna bez možnosti hájit se.

Při shrnutí týdne v Mladé frontě Dnes lze jednoznačně konstatovat, že list podporuje HOPB a jeho lídra Juraje Thomu. Například úterní vydání je kompletně věnované tomuto politikovi, i když to na první pohled nevypadá. Článek o plýtvání na radnici za jeho působení nevyznívá zcela kriticky proti HOPB, naopak strany, které na nesrovnalosti poukazují, musejí vysvětlovat, jak se dokumenty k nim dostaly. Thoma má také jako jediný politik z Českých Budějovic v úterý v novinách svoji fotografii. Také středa vyzněla pro Thomu a HOPB. Lídr tu dostal prostor opět jako jediný politik z Českých Budějovic k rozhovoru, což je výjimečné v kontextu celého sledovaného týdne. Měl opět fotografii v novinách. Společně s anketou se tak snímek Thomy v Mladé frontě Dnes objevil třikrát. Nápadná je také nepřízeň listu k ODS. Deník občanské demokraty zmiňuje ve spojení s různými aférami, ale nedává jim prostor k vyjádření. Potvrzen tu je pozitivní vztah listu a HOPB, negativní vztah listu a ODS, VV a vztah HOPB (pozitivní) a ODS (negativní). Další vztahy nebyly v závěru vyzdvihnuty, protože se jednalo o ojedinělé vazby, které se neopakovaly.

4.5.1.2 Zhodnocení způsobu sdělení a vztahů u Práva

Pondělní 11. 10. 2010 regionální stránka deníku Právo na straně 12 začíná souhrnným článkem o možném výsledku voleb v Českých Budějovicích. Titulek *Oranžoví a modří bojují o vítězství* se opírá o předvolební průzkum agentury SC&C (Vácha, 11. 10. 2010,

s. 12). Strany zveřejňuje podle výsledku a zastavuje se u hranic volitelnosti. Výsledky komentuje politolog Lubomír Pána, autor článku nehodnotí. Zajímavostí je, že průzkum přisuzoval nově založenému HOPB bývalého primátora Juraje Thomy hranici volitelnosti a stejný výsledek předvídal i Pána. Thoma přitom volby vyhrál. „*Ukazuje se, že se nenaplní ambice Občanů pro Budějovice, jejichž kandidáti budou muset ještě o překročení pětiprocentní hranice bojovat,*“ cituje deník Pánu (Vácha, 11. 10. 2010, s. 12). Závěr: Článek komentuje výsledky průzkumů, vyznívá však pozitivně pro ODS a ČSSD, a to především kladnými výrazy, naopak negativně hodnotí HOPB, a to zmínkou hranicí volitelnosti. Potvrzen tu je tak pozitivní vztah deníku k ČSSD a ODS, naopak negativní k HOPB.

Na straně 13 stejného vydání je vytištěný rozhovor s lídrem ODS Vladimírem Brůhou s titulkem *Změnit se musí hlavně doprava* (Vácha, 11. 10. 2010, s. 13). Je čistě volební a na podporu tohoto kandidáta. Tři otázky nejsou kontroverzní a ptají se na vize ODS a změnu, kterou tato strana chystá.

Závěr: Už z podstaty kladení otázek vyznívá, že je článek na podporu Vladimíra Brůhy a ODS. Je potvrzen pozitivní vztah ODS a deníku.

Úvodník úterního regionálního vydání Práva z 12. 10. 2010 je věnován aféře, s níž přišli při tiskové konferenci zástupci VV. Titulek *Věčkařům vadí rozmařilost radnice* napovídá, že článek se bude věnovat plýtvání na radnici a upozornili na něj kandidáti VV (Vácha, Orholz, 12. 10. 2010, s. 12). Podtitulek seznamuje čtenáře s kauzou jazykového kurzu bývalé náměstkyně na Maltě. Je jmenovaná až v článku – jde o Ivanu Popelovou, trojku na kandidátce HOPB a bývalou náměstkyni za ODS. Prostor dostává lídr VV Martin Vítů, který s kauzou seznamuje. V citacích hovoří negativně o HOPB, která volá po průhlednosti a hospodárném nakládání. Tento fakt dává do souvislosti s náměstkyní. Dvojka na kandidátce VV Martin Cvach vysvětluje, jak se strana k dokumentům dostala. Ve dvou odstavcích dostává prostor Popelová. Používá v přímé řeči slovo blbost, které má velmi silnou negativní konotaci. Tím, že jde o citovaný text, je vysoce pravděpodobné, že tento výraz náměstkyně skutečně užila. Její přímá řeč není dále negativně zaměřena. Ke kauze se vyjadřují i další politici. Zastupitelka za ČSSD Blanka Procházková označí chování za nehorázné, Miroslav Mühlböck z TOP 09 hovoří o rozmařilosti a neomluvitelnosti a vyvození osobních důsledků. Prostor dostal i lídr ODS Vladimír Brůha, který se od Popelové distancoval a věc označil za její osobní selhání.

Závěr: Článek je vyvážený, prostor tu dostávají všechny dotčené strany a také další ze zastupitelstva. Celkově vyznívá proti HOPB, což ovšem není problém deníku Právo, ale tématu kauzy, s nímž novináře seznámily VV. Zajímavostí je, že list nezmiňuje lídra HOPB Juraje Thomu, i když i jeho VV na tiskové konferenci jmenovali s kauzou drahého oběda. V článku je zřejmý negativní vztah deník – HOPB

a HOPB (negativní) – ODS (pozitivní), ČSSD (pozitivní) a TOP 09 (pozitivní).

Vydání ve středu 13. 10. 2010 věnuje regionální příloha deníku Právo na straně 12, což je první strana jihočeské mutace, článku o možnostech sestavení radniční koalice v Českých Budějovicích. Článek je úvodní a má titulěk *Sestavit funkční koalici bude obtížné* (Vácha, 13. 10. 2010, s. 12). Autor píše o tom, že TOP 09 se ostře vymezila vůči ODS a VV naopak odmítají koalici s HOPB. Polovina článku je věnována TOP 09 a jeho rozhodnutí, které obhajuje lídr Tomáš Bouzek. O ODS hovoří jako o straně provázané s komunálními politiky, mocenským vlivem kmotrů. Tyto výrazy jsou citovány. TOP 09 dostává i prostor pro vysvětlení. Autor článku připomíná, že někteří politici TOP 09 se ostře vymezili i proti HOPB. Uvádí znovu kauzu rozmařilosti na radnici a dodává, že ze stejného důvodu nechce do koalice s HOPB ani VV. Prostor dostává ODS, která reaguje na Bouzkova slova. Vladimír Brůha se kriticky vyjadřuje proti nařčení o propojenosti zájmových skupin a připomíná, že Bouzek sice oficiálně bydlí v Českých Budějovicích, jeho skutečný domov je na Hluboké, kam denně dojíždí. Právo také dává prostor opoziční levicové ČSSD. Její lídr Josef Průcha uvádí, že TOP 09 i HOPB jsou pro něj nečitelné subjekty a hovoří ještě o ukřivděnosti politiků HOPB (Vácha, 13. 10. 2010, s. 12).

Závěr: Článek sice rozebírá možné koalice po volbách, ale je kritický vůči HOPB, které autor nedal prostor vyjádřit se. Vzhledem k pozitivním výrazům jako je například změna, věrohodnost vyjadřuje podporu TOP 09, a to nejen prostorem, ale i významem. ODS je tu sice zmiňována s velmi negativními výrazy spojenými s klientelismem, ale zároveň dostává šanci na obhajobu, která je navíc doprovázená pozitivními slovy, jako je například úsměvné. Vztah tu je negativní ve vazbě deník – HOPB a HOPB (negativní) – TOP 09 (pozitivní) a ČSSD (pozitivní).

Ve čtvrtek 14. 10. 2010 se Právo věnuje na regionální stránce 10 dole vulgaritám při předvolební kampani. Článek je opatřen titulkem: *ODS pobouřil vulgární slovník* (Vácha, 14. 10. 2010, s. 10). Už z titulku je patrné, že občanští demokraté zveřejnili vulgarity,

s nimiž nejsou spokojeni. Konkrétně jde o výrazy, které se na internetu objevily u příznivců HOPB. ODS vyzvala všechny politické strany, aby se od tohoto stylu distancovaly. List přejímá tvrzení, že tento typ kampaně vede HOPB. Ačkoliv jsou výrazy určeny politickým soupeřům, Právo je zmiňuje v souvislosti s HOPB prostřednictvím kandidáta ODS Martina Kuby. „*Jsmo přesvědčeni, že pokud se stoupenci a zakládající členové nějakého hnutí vyjadřují o politickém soupeři například slovy: Toho zatrpklýho hajzla z kraje bych ani pitvat nechtěl. Odvezl bych ostatky na kafilérku, nebo To je asi týmová hra, o který zkurvená svině ze záchranky onehdy hovořila – pak jde o slovník, který spíše patří do úst dozorců nacistických táborů,*“ cituje Právo Kubu doslova (Vácha, 14. 10. 2010, s. 10). Dále Právo dává prostor HOPB, konkrétně Juraji Thomovi, který věc bagatelizuje, ale zmiňuje i část ze svého volebního programu. Nato hovoří Vladimír Brůha, lídr ODS, který požaduje osobní odpovědnost Thomy v kauze. Vyjadřuje se i ČSSD a TOP 09, a to kriticky vůči HOPB.

Závěr: Článek jednoznačně vyznívá proti HOPB, a naopak podporuje ODS. Z části to není ze vztahu listu k ODS, nýbrž tématem. Právo se tím, že zveřejnilo doslovné vulgarismy v souvislosti s HOPB, podílí na negativním informování o HOPB. Navíc za ODS hovoří dva kandidáti, za HOPB jen jeden. Kriticky se k HOPB vyjadřují i další strany. Je také na zvážení, zda měl deník otisknout tyto vulgární výrazy doslova, nebo se odvolat na nepublikovatelnost. Článek vyjadřuje negativní vztah deník – HOPB, pozitivní vztah deník – ODS a HOPB (negativní) – ODS (pozitivní) a TOP 09 (pozitivní) a ČSSD (pozitivní).

V pátek 15. 10. 2010 Právo na straně 12, která je vyhrazena jihočeskému zpravodajství, přináší článek o TOP 09 s titulkem *TOP 09 neví, jak přišla o pětku na kandidátce* (Vácha, 15. 10. 2010, s. 12). Už titulek naznačuje, že článek pojednává o TOP 09, která přišla o kandidáta na pátém místě. Z článku je patrné, že jde o Jiřího Koříneka, kterého vyškrtla volební zmocněnkyně strany Helena Mühlböcková. Hovoří zde lídr TOP 09 Tomáš Bouzek, krajský manažer strany Jiří Žižka i samotný Jiří Kořínek. List v článku používá velmi emotivní a také negativní slova jako šok, kuloár, zmizet, nevědět, nepochopitelné či zklamání.

Závěr: Článek jednoznačně vyznívá proti TOP 09, i když prostor k vysvětlení dostali všichni aktéři a nevyjadřují se k tomu další politické subjekty. Záporné hledisko je dáno i tématem daného článku.

Po shrnutí týdne v Právu lze konstatovat, že list se vymezuje proti HOPB. Je to dáno zejména článkem ze čtvrtka, kde Právo zmiňuje vulgarismy v souvislosti s tímto hnutím. Ačkoliv se Právo snaží zachovat si objektivitu tím, že v politických člancích dává prostor i dalším než zmiňovaným politickým subjektům či aktérům, u HOPB tomu tak není 100 procentně. V článku o možných povolebních koalicích se dotázaní vymezují vůči HOPB, samotná HOPB ale prostor k vyjádření nedostala. Naopak z článků vyplývá, že deník podporuje ČSSD a také ODS. Sociální demokraté nechyběli ve všech důležitých člancích a u ODS se objevují zase velmi pozitivní výrazy jako úspěch nebo nadšení. Je zde potvrzen negativní vztah deník – HOPB a HOPB (negativní) – ODS (pozitivní) a ČSSD (pozitivní) a TOP 09 (pozitivní).

4.5.1.3 Zhodnocení způsobu sdělení a vztahů u Českobudějovického deníku

Českobudějovický deník přináší v úterý 12. 10. na titulní straně 1 článek pod titulkem *Lídr TOP 09 nebydlí v Budějovicích* (Redaktoři deníku, 12. 10. 2010, s. 1). Už z titulku je patrné, že článek bude obsahovat informace proti TOP 09 s tím, že tento kandidát nebydlí v Českých Budějovicích, kde podle zákona musí mít trvalé bydliště, pokud tu kandiduje. V perexu autoři článku zmiňují lídra jménem – Tomáš Bouzek a v jeho souvislosti uvádějí, že *dojíždí do krajského města z nedaleké Hluboké. Prý od maminky* (Redaktoři deníku, 12. 10. 2010, s. 1). V tomto případě je zpráva velmi negativní k TOP 09 a informace na obhajobu je zpochybňována slovem prý. List dále píše, že na tuto skutečnost poukázali političtí protivníci, které ovšem nejmenuje a čtenářům zůstávají utajeni. Deník dává prostor Bouzkovi vše vysvětlit. Bouzek uvádí, že má trvalé bydliště v Českých Budějovicích, v bytě ale bydlí jeho sestra a on u matky, aby sestra nemusela dojíždět. Vysvětlení deník přijímá, nicméně čtenáře stále nechává v pochybnostech. „*V zásadě má pravdu. Zájemci o místa zastupitelů by měli bydlet v místě, kde kandidují*“ (Redaktoři deníku, 12. 10. 2010, s. 1). Použití podmiňovacího způsobu autoři článku polemizují se zákonem, který vyžaduje jen trvalé bydliště. Bouzek dostává příležitost prezentovat svoji osobu v kladném světle. V jeho přímé řeči list otiskuje slova jako slušnost, nekrást, což jsou výrazy s jednoznačně kladným nábojem. Článek je přetažený ze strany 1 na stranu 3. V jeho závěru dostávají prostor vyjádřit se ke kauze tři voliči. První v pořadí Miroslav Vojta je proti Bouzkovi a další dva - Martin Končok a Jana Žluvová, pro.

Závěr: Článek je směřován proti TOP 09 a Tomáši Bouzkovi. Kandidát sice dostává dostatečný prostor k vyjádření, na jeho obranu jsou zmíněni i dva voliči, kterým jeho činnost nevádí. Ovšem některými větami, které nejsou součástí citací, ale textu, jehož autorství je na redaktorech, dochází k ovlivňování názoru čtenářů, a to i slovy jako *prý* (zpochybnění) či používání podmiňovacího způsobu (zpochybnění). Článek vykazuje negativní vztah deníku k TOP 09.

Na straně 3 se list v úvodním článku věnuje plýtvání na českobudějovické radnici s názvem *Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání* (Otta, 12. 10. 2010, s. 3). Čtenář se dočte, že s kauzou přišly Věci veřejné a týká se bývalých představitelů Budějovic. Hned pod tímto perexem dostává bez jakéhokoliv upřesnění prostor k vyjádření Ivana Popelová. Jde o pozitivní citaci, v níž dochází k obraně. „*Malta v březnu není nic takového, aby se tam jel člověk vyřádit k moři,*“ obhajuje se (Otta, 12. 10. 2010, s. 3). Aniž by čtenář dostal předtím informace, o co v kauze jde, už ví, že se bude jednat o malichernost. List dále připomíná, že kauzu zmínily Věci veřejné. Píše o nich v negativním duchu. Strana podle deníku Popelovou napadla v rámci předvolebního boje a vyčetla jí kurz na Maltě a předraženou cestu do USA za městské peníze. Slova napadnout, boj, vyčíst mají jednoznačně negativní náboj. Ve stejném duchu list pokračuje. Popelová vysvětluje, že na angličtinu chodí v Českých Budějovicích a soukromé hodiny si platí sama. Výrok nemá s kauzou nic společného, protože kurz na Maltě byl placený z veřejného rozpočtu. Poté list kvalifikuje zveřejnění VV za atak na kandidátku HOPB. Kurz na Maltě Popelová označuje za nejlevnější z nabízených a zmiňuje jeho přínos pro výuku angličtiny. „*Samotný třítydenní kurz stál necelých 28 000 korun, ubytování zhruba 15 000 korun, na pět tisíc vyšla letenka. Bývalá náměstkyně primátora připojila, že město hradilo jen, kurz, dopravu a ubytování*“ (Otta, 12. 10. 2010, s. 3). Z této doslovné citace není na první pohled patrné, kolik kurz vlastně stál a kolik platilo město. Při detailnějším prozkoumání obsahu je jasné, že město vlastně hradilo vše podstatné. Bagatelizaci kauzy potvrzuje i následující citace Popelové: „*Nenechala jsem si proplatit ani diety.*“ (Otta, 12. 10. 2010, s. 3). Deník navozuje dojem, že město vlastně ušetřilo, protože zmiňuje, že měsíční kurz v Anglii lze pořídit za 45 tisíc korun. Až teprve nyní dostávají prostor kandidáti Věcí veřejných, kteří se musejí bránit, proč s kauzou vyšli před volbami, a jak se k dokumentům dostali. List také připomíná, že dokumenty zmiňují i drahý pracovní oběd bývalého primátora Juraje Thomy. Ve čtvrtém sloupci ze šesti se čtenář dozvídá, že Popelová jela na kurz jako

náměstkyně za ODS, ale nyní kandiduje za HOPB. Letenku do USA dražší o 55 tisíc korun vysvětluje jako, že peníze z kolonky cestovné na magistrátu byly potřeba vybrat, jinak by ke konci roku propadly. Popelová vysvětluje, proč do USA letěla na konferenci, kterou doporučuje dalším zastupitelům jako přínosnou. Thoma v reakci přechází v útok proti VV, když zmiňuje o vylepených plakátech VV načerno. Ty se k tomu nemohou v článku vyjádřit. Podstatu drahého obědu list přetáčí na pozitivní zprávu o tom, že pokud je tento oběd jediné, co Thomovi kritici vyčítají, tak to není špatná bilance. Jde o parafrázi slov Thomy (Otta, 12. 10. 2010, s. 3).

Závěr: Článek měl být sice zveřejněnými informacemi proti HOPB a jeho kandidátům. Konstrukcí ale vyznívá jednoznačně na podporu HOPB a kandidátů, a naopak VV jsou zde označovány jako strana, která atakovala a napadla kandidáty HOPB. Navíc VV nedostaly prostor vyjádřit se k obvinění z nelegálně vylepených plakátů. Pozitivní vztah deníku – HOPB je jednoznačný, stejně jako negativní vztah deníku – VV. Objevuje se i vztah HOPB (pozitivní) – ODS (negativní).

Ve středu 13. 10. se Českobudějovický deník zabývá lídrem VV na primátora Martinem Vítů, který podle listu dluží městu peníze. Titulek článku na straně 3 nahoře zní *Kandidát na primátora dluží městské kase* (Otta, Zeman, 13. 10. 2010, s. 3). Autoři zmiňují, že dluh činí 210 000 korun za nájem obecních prostor rockového klubu. Používají i nespisovná slova jako například viset ve smyslu dlužit. Ředitel Správy městských domů, který dostává prostor k vyjádření před lídrem Vítů, se nechce k celé záležitosti vyjadřovat s odkazem na ochranu osobních údajů. Vysvětluje ale, jak s dlužníky společnost obecně postupuje. To lze chápat v souvislosti se zveřejněným dluhem jako potvrzení tvrzení. Vítů dostává prostor k obhajobě až ve druhém sloupci článku, kde vysvětluje, proč k dluhu za rockový klub došlo. Má tu tři přímé řeči, které tvoří jeden blok. V závěru článku list připomíná, že v pátek jsou komunální volby a do nich by měl být dluh uhrazen.

Závěr: Článek je směřován jednoznačně proti VV a lídrovi Martinu Vítů. Potvrzen negativní vztah deník – VV.

Vedle tohoto článku se na stejné straně nachází menší článek s fotografií nazvaný *Urny už čekají ve školách* (13. 10. 2010, s. 3). Jde o pouhý popis, že volební urny jsou již připraveny. Na snímku je zobrazena situace, jak pracovníci převážejí urny.

Závěr: Článek je ke všem kandidátům i politickým subjektům naprosto neutrální.

Ve čtvrtek 14. 10. 2010 otiskl Českobudějovický deník jediný článek nazvaný *Dluhy města mě dost výrazně znepokojují* (Říčan, 14. 10. 2010, s. 10). Autor se zamýšlí nad zadlužením města a možným řešením do budoucnosti. Nikoho ovšem nejmenuje, článek není proti nikomu namířen.

Závěr: Článek je ke všem kandidátům i politickým subjektům neutrální.

V pátek 15. 10. 2010, v den voleb, zveřejnil Českobudějovický deník hned na titulu na straně 1 článek o českobudějovických kandidátech na primátora – lídrech politických stran a hnutí. Článek nazvaný *Chtějí vést město, co o něm vědí?* (Redaktoři deníku, 15. 10. 2010, s. 1) odkazuje na anketu na straně 6, v níž dostali kandidáti shodně vědomostní otázky o Českých Budějovicích, na které museli odpovědět. Článek chování politických aktérů i odpovědi shrnuje. Je spravedlivý vůči všem zmíněným kandidátům.

Závěr: Článek je neutrální.

To samé lze tvrdit i o anketě na straně 6, kde prostor dostalo deset lídrů z nejvýznamnějších stran nebo hnutí v Českých Budějovicích. Otázky jsou shodné a kandidáti mají nad odpověďmi hlavičkové fotografie.

Závěr: Článek je už z podstaty ankety neutrální. Nikoho nepreferuje, ani neztracuje.

Páteční vydání deníku na straně 3 přináší ještě dva jedno sloupkové články. V titulku *TOP 09 škrtila* kandidáta redaktor píše o tom, že tato strana těsně před lhůtou vyškrtla pětiku na kandidátce TOP 09 (15. 10. 2010, s. 3).

Závěr: Článek je sice negativní vůči TOP 09, což je dáno obsahem, ale jinak je objektivní, protože deník dává prostor všem osloveným. Druhý článek nazvaný *Exprimátor vs. extajemník* informuje o kauze, která odstartovala změnu na českobudějovické radnici. Prostor tu dostává Juraj Thoma z HOPB v pozitivním duchu, napadá kandidáta KDU – ČSL Miroslava Tettera, který nedostává šanci se vyjádřit (15. 10. 2010, s. 3).

Závěr: Článek je pozitivní k HOPB, negativní k KDU - ČSL

Po shrnutí pěti výtiscích Českobudějovického deníku týden před volbami lze konstatovat, že list podporuje HOPB a jejich kandidáty. Článek, který svým obsahem poukazoval na závažné plýtvání na českobudějovické radnici v souvislosti s kandidáty za HOPB vyzněl pozitivně pro HOPB. List se pokusil čtenáře dokonce přesvědčit, že město ušetřilo. Na podporu uvádí deník argumenty, které s případem vůbec nesouvisejí. Naopak článek vyzněl negativně vůči VV, která s kauzou přišla. Strana musela hájit postup, kterým

dokumenty zveřejnila. Navíc byla obviněna lídrem HOPB Jurajem Thomou z černého výlepu plakátů a nedostala prostor se vyjádřit. Proti VV byl veden i článek při zmiňování kauzy lídra VV Martina Vítů, který dluží městu peníze. List se ale v tomto případě nestaví na stranu kandidáta jako v případě politiků HOPB. Nebagatelizuje kauzu a nejmenuje zdroj, jak se k informacím dostal. Zajímavostí také je, že článek se objevil den poté, co vyšla informace o kauze s plýtváním, kterou zveřejnily VV. List také negativně informoval o TOP 09 a lídrovi Tomáši Bouzkovi. Také u něj se list nepostavil na jeho stranu, jako to udělal u kandidátů HOPB. Situaci nezlehčoval, naopak slovy jako prý nebo podmiňovacím způsobem stále udržoval, i když vyšlo najevo, že lídr se ničeho nedopustil. Potvrzen byl pozitivní vztah deník – HOPB, a negativní vztah deník – VV a deník – TOP 09

4.5.1.4 Shrnutí způsobů sdělení a vztahů

Formy, jakým deníky informují čtenáře, jednoznačně ukázaly, že všechny tři mají silné rezervy v objektivním informování o politickém dění týden před volbami do zastupitelstva v Českých Budějovicích. Lze jednoznačně potvrdit náklonnost k některým ze stran či hnutí, a to způsobem podávání informací. Mediální konstrukci používaly hlavně Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník, které jednoznačně preferovaly shodně HOPB a jeho kandidáty. Oba deníky například převrátily kauzu s plýtváním městských peněz, do níž byli vtaženi dva kandidáti za HOPB v jejich prospěch, a v neprospěch politiků, kteří aféru zveřejnili. Oba deníky nesledovaly podstatu, a to plýtvání peněz, ale shodně se zaměřily na způsob předání informací novinářům a paradoxně strana, která dokumenty zveřejnila, se musela shodně v periodikách obhajovat. Mladá fronta Dnes navíc zveřejnila v týdnu tři hlavičkové fotografie lídra HOPB Juraje Thomy, přičemž jeho největší političtí rivalové se dočkali jen jednoho snímku. Navíc redaktoři se za HOPB a Thomu postavili i v tzv. komentovaném Zápisníku. Mladá fronta Dnes také často zmiňovala ODS, ovšem většinou v negativní souvislosti s lídrem HOPB Jurajem Thomou, který byl dříve členem ODS. Občanští demokraté jej svrhli z postu primátora a on si založil vlastní stranu. Lze vysledovat vztah – když MfD informuje pozitivně o HOPB, zmiňuje ODS v negativním duchu. Českobudějovický deník si ODS nevšiml téměř vůbec, nebo opět v negativní konotaci s HOPB. Ostře se vymezil vůči TOP 09 a VV. Zajímavostí také je, že když ODS pořádala tiskovou konferenci, na níž napadla příznivce HOPB, Českobudějovický deník ji vůbec nezaznamenal a Mladá fronta Dnes situaci jen zmínila

v článku o perném týdnu před volbami. Právo se však tomuto tématu věnovalo tak vehementně, že zveřejnilo i vulgarismy, které se v seriózních novinách neobjevují. Výrazy jako zkurvená svině či dozorce nacistických táborů do novin nepatří, i když je citoval politik ODS. Právo preferovalo v týdnu před volbami ODS a ČSSD a do jisté míry i TOP 09, vymezilo se proti HOPB, i když ne tak zásadně jako jeho konkurenti. Především v člancích všichni zmiňovaní dostali prostor k obhajobě a deník citoval i další politické aktéry. Právo jako jediné nezmínilo u článku o aférách politiků HOPB jeho lídra Juraje Thomu, i když byl jmenován na tiskové konferenci a Českobudějovický deník i Mladá fronta Dnes jeho jméno uveřejnily. Potvrzeny byly následující vztahy: Pozitivní vztah Českobudějovický deník – HOPB, negativní vztah Českobudějovický deník – VV a negativní vztah Českobudějovický deník – TOP 09, pozitivní vztah Mladá fronta Dnes – HOPB, vztah HOPB (pozitivní) – ODS (negativní) v Mladé frontě Dnes, negativní vztah Mladá fronta Dnes – ODS, pozitivní vztah Právo – ODS, pozitivní vztah Právo – ČSSD, vztah HOPB (negativní) – ODS (pozitivní), ČSSD (pozitivní), TOP 09 (pozitivní) v deníku Právo a negativní vztah Právo – HOPB.

4.6 Komunikace politiků s médii

Z článků je patrné, že existují dva způsoby, jak političtí aktéři komunikují s médii. Buď oficiálně na tiskových konferencích, kde výsledek zveřejnění zprávy není pro ně jednoznačný. Příkladem může být tisková konference Věcí Veřejných k dokumentům o plýtvání na českobudějovické radnici, konkrétně zaměřených na kandidáty HOPB Juraje Thomu a Ivanu Popelovou. Zatímco Právo přineslo informace z tiskové konference bez hodnocení a prostor dalo i dalším kandidátům politického spektra v Českých Budějovicích, Mladá fronta Dnes a Českobudějovický deník se postavily za kandidáty HOPB, a naopak se pozastavovaly nad tím, jak se materiály dostaly k politikům a proč je zveřejnili těsně před volbami. Věci veřejné chtěly jednoznačně poukázat na dění na radnici s cílem upozornit na stranu VV. Obdobně dopadla ODS, i když ta se nemusela novinářům zpovídat, proč svolala tiskovou konferenci v týdnu před volbami a proč napadla politické konkurenty. Výstup z její tiskové konference lze nalézt pouze v Právu, které otisklo i vulgarity, jež na konferenci politici ODS citovali. Šlo o citace z internetových stránek příznivců HOPB na adresu některých politických aktérů. V Českobudějovickém deníku se tato informace neobjevila vůbec, v Mladé frontě Dnes

šlo pouze o okrajovou zprávu v rámci článku o špíně na českobudějovické politické scéně a o těžké práci redaktora si zdroje ověřovat. Druhým způsobem je poskytovat novinářům informace neoficiálně. Toho využívá především Českobudějovický deník, který zveřejnil hned dva články namířené proti jedné straně – 1x TOP 09 a 1x VV. Ani u jednoho neuvedl zdroj, od kterého se k těmto zprávám dostal. U TOP 09 hovoří o politicích, kteří na bydliště lídra mimo České Budějovice upozornili. U VV se o zdroji čtenář nedoče nic. Je velmi nepravděpodobné, že by lídr VV v předvolební době dluh vůči městu zveřejnil sám. Za zmínku rozhodně stojí fakt, že tento článek byl otisknut den poté, co VV informovaly o aféře spojené s HOPB. Tyto dva způsoby komunikace rozhodně platí jen pro již zavedené politické subjekty, nebo strany, které mají ať už z celostátního hlediska či jen regionálního koaličního potenciálu. Šetření opět potvrdilo, že menší strany mají jen minimální šanci se dostat do novin jinak než inzercí, na kterou nemají peníze. Tento jev se snaží eliminovat Mladá fronta Dnes tím, že alespoň zmínila ve sloupci všechny politické strany a hnutí, včetně jejich lídrů.

5 Výsledky a diskuze

Diplomová práce prověřila, zda navržený postup pro obsahovou analýzu má při výzkumu regionálně zaměřených médií v souvislosti s politickou komunikací a participací uplatnění při šetření daného regionu. Výsledky jednotlivých dílčích kroků ukázaly, že metoda může být velmi dobře použitelná, protože odhaluje vztahy, které jsou ukryty v textu. Výhodou je především její kvantitativní část, kdy dojde z textu ke sběru velmi hodnotných dat, která jsou cenná zejména proto, že poté odhalují vazby, které nemusí být na první pohled patrné. Při čtení novinových článků nikoho ani nenapadne, aby sledoval, kolikrát se objeví jméno politika či název strany a v jakých souvislostech, i když právě tento způsob zveřejnění může citelně ovlivnit veřejné mínění. Provedená obsahová analýza potvrdila, že ve sledovaném období, ve sledovaných denících a politických člancích nejsou tištěná média objektivní. Jednotlivé dílčí analýzy shodně ukázaly, že deníky preferují minimálně jeden politický subjekt a minimálně jeden politický subjekt znevýhodňují. Provedená šetření a následné jejich interpretace vedly ke shodným výsledkům – Mladá fronta Dnes podporovala HOPB a znevýhodňovala jednoznačně ODS, Českobudějovický deník se stavěl na stranu HOPB a znevýhodňoval jednoznačně VV a TOP 09 a Právo preferovalo ČSSD a ODS a znevýhodňovalo HOPB. Poznatky shrnuje tabulka číslo 21.

Tabulka číslo 21: **Preferované a non preferované strany v denících**

Deník	Preferovaní	Non – preferovaní
Mladá fronta Dnes	HOPB	ODS
Českobudějovický deník	HOPB	VV, TOP 09
Právo	ČSSD, ODS	HOPB

Zdroj: Vlastní zpracování

Na tomto místě je potřeba zdůraznit, že šetření probíhalo pouze v pěti dnech. K tomu, aby bylo možné s definitivní platností vyřknout, zda jsou média neobjektivní, by bylo potřeba provést obsahovou analýzu v delším časovém úseku při stanovení stejných proměnných jako v této diplomové práci. To platí i pro odhalené vazby, které byly v rámci práce

potvrzeny. Kromě již zmíněné pozitivní či negativní náklonnosti deníků k politickým subjektům se podařilo ukázat, že existují vztahy i mezi stranami ve vybraných člancích. Šlo především o vztah HOPB (pozitivně) – ODS (negativně), který se často objevoval v Mladé frontě Dnes a také částečně v Českobudějovickém deníku, i když ne v takové míře. Tento vztah lze také číst - pokud informuje Mladá fronta Dnes či Českobudějovický deník o HOPB pozitivně, informuje zároveň o ODS negativně. U Práva byla situace jiná. I když vnitřní vazby v textu mezi stranami taktéž existují. Jde ale o vztah zcela opačný a rozšířený: HOPB (negativně) – ODS (pozitivně), ČSSD (pozitivně) a TOP 09 (pozitivně). Analogicky tuto vazbu lze číst, když Právo informuje negativně o HOPB, informuje zároveň pozitivně o ODS, ČSSD a TOP 09. Obsahová analýza vedla k závěrům, že neobjektivitou deníků mohly být ovlivněny volby do českobudějovického zastupitelstva tím, že strany a kandidáti nedostávali s ohledem na jejich důležitost a případný koaliční potenciál stejný prostor. K tomuto závěru lze dospět po interpretacích dílčích kroků provedené obsahové analýzy. Už zhodnocení četnosti zmínek politických subjektů, ať kandidátů nebo stran a hnutí, ukázalo, že informování je ve značné nerovnováze. Mladá fronta Dnes sice dala prostor všem 16 politickým subjektům, které kandidovaly do českobudějovického zastupitelstva, ale poměr jejich zastoupení v člancích má značné výkyvy. Je pochopitelné, že deník nemůže informovat o všech kandidátech a stranách v jednom článku, protože by na to kapacita listu nestačila a článek by byl nečitelný. Mladá fronta Dnes se nejvíce zaměřila na informování o HOPB a ODS, další subjekty za nimi zaostávaly. Právo, které ze všech sledovaných deníků nejvíce zúžilo výběr stran na osm, zmínilo nejvíce TOP 09 a v závěsu za ní byla ODS. V Českobudějovickém deníku, který informoval o deseti stranách, se nejvíce objevovala HOPB a výrazně více než u Mladé fronty Dnes a Práva také VV. Ve všech případech jde o pravicové strany. Míru ovlivnění však nelze změřit, a to vzhledem k tzv. mediálnímu paradoxu, kdy lze konstatovat účinek, nelze jej však změřit. Frekvenční analýza a hodnocení slov podle pozitivního či negativního významu ukázala, že články zaměřené na českobudějovickou politiku obsahují ve všech denících více slov s negativním významem, než s pozitivním. To lze interpretovat tím, že deníky se zaměřují na informování o kauzách, při kterých jsou minimálně jedna strana nebo hnutí hodnoceny negativně. U Českobudějovického deníku jde o VV (dluh 2x, dlužit, neplatit, problém...), u Mladé fronty Dnes o ODS (spor, skřípat, provázanost, poškození...) a u Práva o HOPB (zatrpklý hajzl, zkurvená svině, dozorce

nacistických táborů...). Zřejmá je náklonnost deníků k politickým stranám, a to podle pozitivních slov. U Mladé fronty Dnes to je jednoznačně HOPB (rozesmát, díky, pozitivní, úspěch...), u Práva se dělí o tuto náklonnost ČSSD (vítězství 2x, překvapení 2x, těšit se...) a ODS (změna 2x, slib, nadšení...). U Českobudějovického deníku by to měla být TOP 09 (slušný, nekrade, pravda...), ale počet negativních slov tu převyšuje pozitivní. Nelze proto jednoznačně tvrdit, že TOP 09 je deníkem preferovanou stranou. Hodnocení slov přineslo velké překvapení u Práva, které jako jediné médium zveřejnilo vulgarismy, i když je citovalo v přímé řeči politika ODS. Například Mladá fronta Dnes psala o nepublikovatelných výrazech, Českobudějovický deník se tomuto tématu nevěnoval vůbec. Obsahová analýza prokázala u Mladé fronty Dnes a Českobudějovického deníku mediální manipulaci. Oba deníky, preferující HOPB, například shodně převrátily kauzu s plýtváním městských peněz, do níž byli vtaženi dva kandidáti za HOPB, v jejich prospěch a v neprospěch politiků, kteří aféru zveřejnili. Oba deníky nesledovaly podstatu, a to plýtvání penězi. Diplomová práce také nastínila, jak se pokoušejí političtí aktéři ovlivnit zpravodajství. Využívají k tomu dva způsoby – pořádání tiskových konferencí a předávání tajných informací. Výhodnější je pro ně pravděpodobně druhý způsob, kdy je více zaručena výsledná podoba zprávy potřebné k medializaci, než při tiskových konferencích, jak ukázaly některé články.

6 Závěr

Tato diplomová práce alespoň dílem přispěla k výzkumu lokálního politického procesu, který v České republice stále stojí na okraji zájmu, i když v poslední době jeho význam stoupá. Práce jednoznačně potvrdila to, co si většina obyvatel v Českých Budějovicích, která sledovala dění před volbami, myslela, a to že média neinformují o dění na českobudějovické scéně objektivně. Lze také konstatovat, že zvolenou obsahovou analýzou je možné zkoumat procesy při regionálním šetření, protože odhaluje v textu skryté vztahy a významy. Důležitým aspektem pro rozhodnutí, zda je tato metoda vhodná, byly výsledky jednotlivých kroků, které se navzájem shodovaly, ať už se jednalo o pouhé proměnné oprostěné od obsahu či již s dodaným významem. Přesto by měla navržená metoda projít dalším testováním tak, aby bylo možné dosáhnout co největší přesnosti výsledků. Tento požadavek je směřován zejména na frekvenční analýzu slov a systém jejich hodnocení z hlediska pozitivního a negativního významu. Pouze opakovaným testováním na zvolených případech v delším časovém rozmezí lze velmi precizně stanovit, která slova jsou kladná a která naopak záporná ve vztahu k obsahu. Obsahová analýza se zdokonalováním této části bude přesnější a účinnější. Zvolená metodika a její další prověřování nemusí být používána pouze při výzkumu médií, ale i v těch případech, kdy je potřeba analyzovat závislost či nezávislost jednoho subjektu na jiném. Mohla by být zavedena například při hodnocení neziskových organizací, které stejně jako média deklarují nezávislost, v jejich případě na ekonomickém sektoru, což mnohdy neodpovídá realitě. Další způsob využití je možný při zjišťování vazeb veřejného sektoru na podnikatelské lobby. Lze také ověřit, zda městský úřad informuje přes tiskové mluvčí a radniční noviny o dění na radnici objektivně. Nevýhodou této metody je, že je potřeba vždy analyzovat text. Pro vizuální či audiovizuální šetření by bylo nutné upravit metodu pro potřeby těchto technik. Dílčí výsledky diplomové práce přinesly velmi zajímavé údaje, které bude potřeba rozpracovávat a analyzovat, protože pro přesnější údaje by bylo potřeba zvolit delší časový úsek, než jen týden před významnou událostí. S prací by se měla seznámit nejen laická veřejnost, aby zjistila, jak lehce může být manipulovatelná, ale i odborníci jako například politologové nebo i regionalisté a zahrnout média mezi hlavní aktéry participace ať už v politické aréně, nebo v regionálním prostředí. Média mají bezesporu velkou moc a dokážou ovlivnit názory čtenářů už jen výběrem zveřejňovaných

informací. Bez objektivních médií nelze dospět k vyváženému rozvoji regionů, protože manipulativní tlaky může dojít k přehodnocení zvolené strategie, která vychází z vědeckého základu, je následně ovlivněna veřejným míněním pomocí médií. Důsledným zkoumáním médií a politického prostředí lze toto do budoucna eliminovat.

7 Seznam použitých zdrojů

ADAMOVIÁ, Karolina, KŘÍŽKOVSKÝ, Ladislav. *Základy politologie*. 2. dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, 365 s. ISBN 80-7179-870-3.

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

Blackwellova encyklopedie politického myšlení. Vyd. 2. Brno: Barrister a Principal, 2003. ISBN 80-859475-6-0.

BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: praktická příručka pro novináře*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 186 s. ISBN 80-7178-871-6.

CABADA, Ladislav, KUBÁT Michal, ROSŮLEK, Přemysl. *Úvod do studia politické vědy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 455 s. ISBN 978-80-7380-076-5.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK Václav, ČOPIK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, 2008, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

DAVID, Roman, KŘÍŽKOVSKÝ, Ladislav. *Politologie: základy společenských věd*. 2. opr. a rozš. vyd. Olomouc: FIN, 1996, 375 s. ISBN 80-7182-030-X.

DOČEKALOVÁ, Pavla, ŠVEC, Kamil, DANEŠ, Jaroslav. *Úvod do politologie*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2010, 263 s. ISBN 978-80-247-2940-4

FALOUT, Jiří, FALOUTOVÁ JUSTOVÁ, Blanka, KOLÁŘ, František. *Komunální volby a politický proces*. Praha, 2011. Seminární práce. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně – ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2011-05-27.

FALOUT, Jiří. *Vliv regionálních médií na činnost neziskového sektoru ve vybraném regionu (Jihočeský kraj)*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2010. Bakalářská práce. 57 s. Vedoucí práce Ing. Pavla Varvažovská.

FTOREK, Jozef. *Public relations a politika: kdo a jak řídí naše osudy s naším souhlasem*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 184 s. ISBN 978-80-247-3376-0.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999, 594 s. ISBN 80-7203-124-4.

HUDEČKOVÁ, Helena a Lukáš ZAGATA. *Sociologie a její aplikace ve veřejné správě: kdo a jak řídí naše osudy s naším souhlasem*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2007, 143 s. ISBN 978-80-213-1637-9.

JANDOUREK, Jan. *Úvod do sociologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003, 231 s. ISBN 80-7178-749-3.

MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 182 s. ISBN 80-7178-840-6.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 4. rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2009, 639 s. ISBN 978-80-7367-574-5.

PROROK, Vladimír, LISA, Aleš. *Politologie*. 1. vyd. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003, 223 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-31-7.

RŮŽIČKA, Vlastimil. *Politika a média v konzumní společnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 181 s. ISBN 978-80-247-3667-9

ŘÍCHOVÁ, Blanka, ZAGATA, Lukáš. *Přehled moderních politologických teorií: Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě*. 1.vyd. Praha: Portál, 2000, 303 s. ISBN 80-7178-461-3.

SVOBODA, Václav. *Public relations moderně a účinně*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007, 239 s. ISBN 978-80-247-2866-7.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-7367-096-8.

ŽALOUDEK, Karel. *Encyklopedie politiky*. 1. vyd. Praha: Libri, 1996, 511 s. ISBN 80-85983-11-7.

Internetové zdroje

HVÍŽDALA, Karel. Média a politika: Rizika propojování. In: *Aktualne.cz: blog.aktualne.cz* [online]. 2. 4. 2010 [cit. 2012-01-24]. Dostupné z: <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/karel-hvizdala.php?itemid=9374>

Novinové články

BRYNYCH, Ondřej. Úspory nutné jsou. Šetří se však správně?. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 238. ISSN 1210-1168.

ČTK. Z kandidátky TOP 09 byl záhadně stažen člen. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 240. ISSN 1210-1168.

Exprimátor vs. extajemník. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 240. ISSN 1802-0798.

Chtějí na radnici v Č. Budějovicích. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 238. ISSN 1210-1168.

MLSOVÁ, Ludmila. Budějovice před volbami kritizují městské zakázky. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 237. ISSN 1210-1168.

MLSOVÁ, Ludmila. Chlubí se Lannovkou. Stínem je zadlužení. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 238. ISSN 1210-1168.

MLSOVÁ, Ludmila. Mrzí mě, že strážníci opět prohánějí řidiče na náměstí. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 238. ISSN 1210-1168.

NEZVALOVÁ, Mirka. Chybí míček, ale špíny je dost. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 239. ISSN 1210-1168.

NEZVALOVÁ, Mirka. Který z žaludků si vybereme, záleží jen na nás. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 237. ISSN 1210-1168.

NEZVALOVÁ, Mirka. Thomův bohatý oběd a letenka Popelové do USA. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 237. ISSN 1210-1168.

OTTA, Edwin a Pavel ZEMAN. Kandidát na primátora dluží městské kase. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 238. ISSN 1802-0798.

OTTA, Edwin. Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 237. ISSN 1802-0798.

Proč by vás lidé v Českých Budějovicích měli volit?. *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 2010, roč. 21, č. 240. ISSN 1210-1168.

Redaktoři deníku. Chtějí vést město, co o něm vědí?. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 240. ISSN 1802-0798.

Redaktoři deníku. Lídr TOP 09 nebydlí v Budějovicích. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 237. ISSN 1802-0798.

ŘÍČAN, Jaromír. Dluhy města mě dost výrazně znepokojují. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 239. ISSN 1802-0798.

TOP 09 škrtila kandidátka. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 240. ISSN 1802-0798.

Urny už čekají ve školách. *Českobudějovický deník*. České Budějovice: Vltava – Labe – Press, a. s., 2010, roč. 19, č. 238. ISSN 1802-0798.

VÁCHA, Vladimír a Pavel ORHOLZ. Věčkařům vadí rozmařilost radnice. *Právo: Nezávislé noviny*. Praha: Borgis, a.s., 2010, roč. 20, č. 237. ISSN 1211-2119.

VÁCHA, Vladimír. ODS pobouřil vulgární slovník. *Právo: Nezávislé noviny*. Praha: Borgis, a.s., 2010, roč. 20, č. 239. ISSN 1211-2119.

VÁCHA, Vladimír. Oranžoví a modří bojují o vítězství. *Právo: Nezávislé noviny*. Praha: Borgis, a.s., 2010, roč. 20, č. 236. ISSN 1211-2119.

VÁCHA, Vladimír. Sestavit funkční koalici bude obtížné. *Právo: Nezávislé noviny*. Praha: Borgis, a.s., 2010, roč. 20, č. 238. ISSN 1211-2119.

VÁCHA, Vladimír. TOP 09 neví, jak přišla o pětku na kandidátce. *Právo: Nezávislé noviny*. Praha: Borgis, a.s., 2010, roč. 20, č. 240. ISSN 1211-2119.

VÁCHA, Vladimír. Změnit se musí hlavně doprava. *Právo: Nezávislé noviny*. Praha: Borgis, a.s., 2010, roč. 20, č. 236. ISSN 1211-2119.

Seznam zkratk

ČB deník	Českobudějovický deník
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DSSS	Dělnická strana sociální spravedlnosti
ED	Evropští demokraté
HOPB	Hnutí Občané pro Budějovice
KDU – ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
Mf Dnes	Mladá fronta Dnes
MfD	Mladá fronta Dnes
ODS	Občanská demokratická strana
OS	Otevřená společnost
PR	public relations
SNK – ED	Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté
soc. dem.	Česká strana sociálně demokratická
SPOZ	Strana Práv Občanů Zemanovci - Suvenerita
Str. soukr. ČR	Strana soukromníků České republiky
Str.	Strana
TOP 09	Tradice Odpovědnost Prosperita 09
VPM	Volba pro město
VV	Věci veřejné

Seznam příloh

- Příloha číslo 1 - **Volby v Českých Budějovicích 15. – 16. 10. 2010 podle přepočtených hlasů v % a počtu získaných mandátů**
- Příloha číslo 2 - **Volby v Českých Budějovicích 20. – 21. 10. 2006 podle přepočtených hlasů v % a počtu získaných mandátů**
- Příloha číslo 3 - **Vybrané články o politickém dění v Českobudějovickém deníku a jejich plocha v cm²**
- Příloha číslo 4 - **Vybrané články o politickém dění v Právu a jejich plocha v cm²**
- Příloha číslo 5 - **vybrané články o politickém dění v Mladé frontě Dnes a jejich plocha v cm²**
- Příloha číslo 6 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Thomův bohatý oběd a letenka do USA* (Mladá fronta Dnes, Út 12. 10. str. B1)**
- Příloha číslo 7 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Budějovice před volbami kritizují městské zakázky* (Mladá fronta Dnes, Út 12. 10. str. D4)**
- Příloha číslo 8 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chlubí se Lannovkou, stínem je zadlužení* (Mladá fronta Dnes, St 13. 10. str. B3)**
- Příloha číslo 9 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chtějí na radnici v Českých Budějovicích* (Mladá fronta Dnes, St 13. 10. str. B3)**
- Příloha číslo 10 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Mrzí mě, že strážníci opět prohánějí řidiče na náměstí* (Mladá fronta Dnes, St 13. 10. str. B3)**
- Příloha číslo 11 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chybí míček, ale špíny je dost* (Mladá fronta Dnes, Čt 14. 10. str. B2)**
- Příloha číslo 12 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Anketa: Proč by vás lidi v Českých Budějovicích měli volit?* (Mladá fronta Dnes, Pá 15. 10. str. B1)**
- Příloha číslo 13 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Anketa: Z kandidátky TOP 09 byl záhadně stažen člen* (Mladá fronta Dnes, Pá 15. 10. str. B1)**
- Příloha číslo 14 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Oranžoví a modří bojují o vítězství* (Právo, Po 11. 10. str. 12)**

- Příloha číslo 15 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Změnit se musí hlavně doprava* (Právo, Po 11. 10. str. 13)**
- Příloha číslo 16 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Věčkařům vadí rozmařilost radnice* (Právo, Út 12. 10. str. 12)**
- Příloha číslo 17 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Sestavit funkční koalici bude obtížné* (Právo, St 13. 10. str. 12)**
- Příloha číslo 18 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Poslední městský kulturní dům chátrá* (Právo, Čt 14. 10. str. 10)**
- Příloha číslo 19 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *ODS pobouřil vulgární slovník* (Právo, Čt 14. 10. str. 10)**
- Příloha číslo 20 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *TOP 09 neví, jak přišla o pětku na kandidátce* (Právo, Pá 15. 10. str. 12)**
- Příloha číslo 21 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Lídr TOP 09 nebydlí v Budějovicích* (Českobudějovický deník, Út 12. 10. str. 1)**
- Příloha číslo 22 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání* (Českobudějovický deník, Út 12. 10. str. 3)**
- Příloha číslo 23 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Kandidát na primátora dluží městské kase* (Českobudějovický deník, St 13. 10. str. 3)**
- Příloha číslo 24 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chtějí vést město, co o něm vědí? + anketa* (Českobudějovický deník, Pá 15. 10. str. 1 a 6)**
- Příloha číslo 25 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *TOP 09 škrtila kandidáta* (Českobudějovický deník, Pá 15. 10. str. 3)**
- Příloha číslo 26 - **Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Exprimátor versus extajemník* (Českobudějovický deník, Pá 15. 10. str. 3)**
- Příloha číslo 27 - **Navržený analytický postup obsahové analýzy při zkoumání médií**
- Příloha číslo 28 - **Článek *Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání*, Českobudějovický deník, 12. 10. 2010, str. 3, autor: Edwin Otta**
- Příloha číslo 29 - **Článek *Thomův bohatý oběd a letenka Popelové do USA*, Mladá fronta Dnes, 12. 10. 2010, str. B1, autor: Mirka Nezvalová**
- Příloha číslo 30 - **Článek *ODS pobouřil vulgární slovník*, deník Právo, 14. 10. 2010, str. 10, autor: Vladimír Vácha**

Seznam tabulek

- Tabulka číslo 1 - **Rozsah jedné strany deníků**
- Tabulka číslo 2 - **Struktura Mladé fronty Dnes**
- Tabulka číslo 3 - **Četnost kandidátů v Mladé frontě Dnes v týdnu od 11. 10. do 15.10**
- Tabulka číslo 4 - **Četnost politických stran a hnutí v Mladé frontě Dnes v týdnu od 11. 10. do 15.10.**
- Tabulka číslo 5 - **Četnost zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady v Mladé frontě Dnes v týdnu od 11. 10. do 15. 10.**
- Tabulka číslo 6 - **Struktura deníku Právo**
- Tabulka číslo 7 - **Četnost zveřejnění kandidátů v Právu v týdnu od 11. 10. do 15. 10.**
- Tabulka číslo 8 - **Četnost zveřejnění stran či hnutí v Právu v týdnu od 11. 10. do 15.10.**
- Tabulka číslo 9 - **Četnost zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady v Právu v týdnu od 11. 10. do 15. 10.**
- Tabulka číslo 10 - **Struktura Českobudějovického deníku**
- Tabulka číslo 11 - **Četnost zveřejnění kandidátů v Českobudějovickém deníku v týdnu od 11. 10. do 15.10.**
- Tabulka číslo 12 - **Četnost zveřejnění stran či hnutí v Českobudějovickém deníku v týdnu od 11. 10. do 15.10.**
- Tabulka číslo 13 - **Četnost zveřejnění stran a hnutí a kandidátů dohromady v Českobudějovickém deníku v týdnu od 11. 10. do 15.10.**
- Tabulka číslo 14 - **Plocha článků k tématu v procentech**
- Tabulka číslo 15 - **Počet politických stran a hnutí a kandidátů v novinách**
- Tabulka číslo 16 - **Počet zveřejnění stran, hnutí i kandidátů za jednotlivé noviny**
- Tabulka číslo 17 - **Počet zveřejnění kandidátů za jednotlivé noviny**
- Tabulka číslo 18 - **Frekvence slov a jejich pozitivní či negativní hodnocení (Právo)**
- Tabulka číslo 19: **Frekvence slov a jejich pozitivní či negativní hodnocení (Mladá fronta Dnes)**
- Tabulka číslo 20: **Frekvence slov a jejich pozitivní či negativní hodnocení (Českobudějovický deník)**
- Tabulka číslo 21: **Preferované a non preferované strany v denících**

8 Přílohy

Příloha číslo 1

Volby v Českých Budějovicích 15. – 16. 10. 2010 podle přepočtených hlasů v % a počtu získaných mandátů

Kandidátní listina	%	mandáty	Kandidátní listina	%	mandáty
SPOZ	2,20	0	Otevřená společnost a Zelení	3,61	0
Strana soukromníků ČR	0,46	0	Svobodní - Piráti	1,48	0
DSSS	0,53	0	KDU - ČSL	3,77	0
Volba pro město	3,53	0	Volte Pravý blok	1,70	0
SNK – ED	2,90	0	VV	2,82	0
TOP 09	10,33	6	ČSSD	16,79	10
KSČM	11,38	6	ODS	14,89	8
HOPB	26,27	15	Český politický střed	0,24	0

Zdroj: Vlastní zpracování podle

<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=3&xnumnuts=3101&xobec=544256&xstat=0&xvyber=0>

Příloha číslo 2

Volby v Českých Budějovicích 20. – 21. 10. 2006 podle přepočtených hlasů v % a počtu získaných mandátů

Kandidátní listina	%	mandáty	Kandidátní listina	%	mandáty
Nezávislí pro lidi, město	3,39	0	ODS	46,38	23
Pravý Blok	1,07	0	Zelení a Otevřená společnost	7,49	3
SNK – ED	5,44	2	ČSSD	15,83	7
KSČM	13,06	6	KDU - ČSL	8,32	4

Zdroj: Vlastní zpracování podle

<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=3&xnumnuts=3101&xobec=544256&xstat=0&xvyber=0>

Příloha číslo 3

Vybrané články o politickém dění v Českobudějovickém deníku a jejich plocha v cm²

Den/ strana	Titulek	Plocha v cm ²
Úterý 12. 10. / 1	<i>Lídr TOP 09 nebydlí v Budějovicích</i>	221,02
Úterý 12. 10. / 3	<i>Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání</i>	250,26
Úterý 12. 10. / 2	<i>Anketa – Zajímá vás dění na radnici? Půjdete volit?</i>	38,70
Středa 13. 10. / 3	<i>Urny už čekají ve školách</i>	268,32
Středa 13. 10. / 3	<i>Kandidát na primátora dluží městské kase</i>	475,58
Středa 13. 10. / 2	<i>Anketa - Zajímá vás dění na radnici? Půjdete volit?</i>	39,56
Čtvrtek 14. 10. / 2	<i>Anketa - Zajímá vás dění na radnici? Půjdete volit?</i>	39,56
Čtvrtek 14. 10. / 10	<i>Dluhy města mě dost výrazně znepokojují</i>	114,38
Pátek 15. 10. / 1	<i>Chtějí vést město, co o něm vědí?</i>	163,40
Pátek 15. 10. / 3	<i>Jako malí kluci</i>	68,80
Pátek 15. 10. / 3	<i>TOP 09 škrtila kandidáta</i>	56,76
Pátek 15. 10. / 3	<i>Exprimátor versus extajemník</i>	66,22
Pátek 15. 10. / 6	<i>Anketa lídři stran</i>	10707

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 4

Vybrané články o politickém dění v Právu a jejich plocha v cm²

Den/ strana	Titulek	Plocha v cm ²
Pondělí 11. 10. / 12	<i>Oranžoví a modří bojují o vítězství</i>	198
Pondělí 11. 10. / 13	<i>Změnit se musí hlavně doprava</i>	109,56
Úterý 12. 10. / 12	<i>Véčkařům vadí rozmařilost radnice</i>	221,76
Středa 13. 10. / 12	<i>Sestavit funkční koalici bude obtížné</i>	234,96
Čtvrtek 14. 10. / 10	<i>ODS pobouřil vulgární slovník</i>	127,6
Čtvrtek 14. 10. / 10	<i>Poslední městský kulturní dům chátrá</i>	37,84
Pátek 15. 10. / 12	<i>TOP 09 neví, jak přišla o pětku na kandidátce</i>	93,28
Pátek 15. 10. / 12	<i>Kuře by volilo ženy</i>	128,04

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 5

Vybrané články o politickém dění v Mladé frontě Dnes a jejich plocha v cm²

Den/ strana	Titulek	Plocha v cm ²
Úterý 12. 10. / B1	<i>Thomův bohatý oběd a letenka Popelové do USA</i>	265,95
Úterý 12. 10. / B2	<i>Který z žaludků si vybereme, záleží jen na nás</i>	72
Úterý 12. 10. / D4	<i>Budějovice před volbami kritizují městské zakázky</i>	421,65
Středa 13. 10. / B2	<i>Úspory nutné jsou. Šetří se však správně</i>	63
Středa 13. 10. / B3	<i>Chlubí se Lannovkou, stínem je zadlužení</i>	241
Středa 13. 10. / B3	<i>Mrzí mě, že strážníci opět prohánějí řidiče na náměstí</i>	100,8
Středa 13. 10. / B3	<i>Chtějí na radnici v Českých Budějovicích</i>	76,5
Čtvrtek 14. 10. / B2	<i>Chybí míček, ale špíny je dost</i>	132,3
Čtvrtek 14. 10. / B4	<i>Dluhy města mě znepokojují</i>	57,6
Pátek 15. 10. / B1	<i>Anketa – Proč by Vás lidi v Českých Budějovicích měli volit?</i>	253,8
Pátek 15. 10. / B1	<i>Z kandidátky TOP 09 byl záhadně stažen člen</i>	31,05

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 6

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Thomův bohatý oběd a letenka do USA* (Mladá fronta Dnes, Út 12. 10. str. B1)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Juraj Thoma (HOPB)	6	Martin Kuba (ODS)	1
Ivana Popelová (HOPB)	6	VV	4
Martin Vítů (VV)	1	ODS	4
Vladimír Brůha (ODS)	1	HOPB	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 7

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Budějovice před volbami kritizují městské zakázky* (Mladá fronta Dnes, Út 12. 10. str. D4)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Juraj Thoma (HOPB)	6	ODS	7
Josef Průcha (ČSSD)	2	ČSSD	4
Vladimír Brůha (ODS)	1	KDU – ČSL	3
Ivan Nadberežný (KSČM)	1	HOPB	2
Jaromír Talíř (KDU – ČSL)	1	KSČM	2
Svatomír Mlčoch (Zelení a OS)	1	Zelení a OS	2
Lumír Mraček (SNK – ED)	1	SNK – ED	2
Tomáš Bouzek (TOP 09)	1	TOP 09	1
Martin Vítů (VV)	1	VV	1
František Pohanka (SPOZ)	1	SPOZ	1
Miroslav Leština (VPM)	1	VPM	1
Jaromír Pytel (DSSS)	1	DSSS	1
Josef Dolista (Svobodní - Piráti)	1	Svobodní – Piráti	1
Vladislav Čermín (Str. soukr. ČR)	1	Strana soukromníků ČR	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 8

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chlubí se Lannovkou, stínem je zadlužení* (Mladá fronta Dnes, St 13. 10. str. B3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Lumír Mraček (SNK – ED)	1	ČSSD	2
Ivan Nadberežný (KSČM)	1	KDU – ČSL	2
Tomáš Bouzek (TOP 09)	1	KSČM	1
ODS	6	SPOZ	1
TOP	4	SNK – ED	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 9

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chťejí na radnici v Českých Budějovicích* (Mladá fronta Dnes, St 13. 10. str. B3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Jiří Šesták (HOPB)	2	KSČM	1
Lucie Šebestová (SPOZ)	1	Svobodní – Piráti	1
Jana Koczková (VPM)	1	ODS	1
Michael Novotný (TOP 09)	1	Český politický střed	1
Joel Matějka (KDU – ČSL)	1	VPM	1
Juraj Thoma (HOPB)	1	TOP 09	1
KDU – ČSL	2	Zelení a OS	1
SPOZ	2	HOPB	1
Volte Pravý Blok	1		

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 10

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Mrzí mě, že strážníci opět prohánějí řidiče na náměstí* (Mladá fronta Dnes, St 13. 10. str. B3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Juraj Thoma (HOPB)	2
ODS	2
HOPB	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 11

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chybí míček, ale špíny je dost* (Mladá fronta Dnes, Čt 14. 10. str. B2)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Juraj Thoma (HOPB)	1	Eva Hajerová (ČSSD)	1
Ivana Popelová (HOPB)	1	ODS	5
Martin Kuba (ODS)	1	HOPB	3
František Jelen (ODS)	1	VV	1
Miroslav Tetter (KDU – ČSL)	1	ČSSD	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 12

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Anketa: Proč by vás lidi v Českých Budějovicích měli volit?* (Mladá fronta Dnes, Pá 15. 10. str. B1)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Vladimír Brůha (ODS)	1	ODS	2
Josef Průcha (ČSSD)	1	ČSSD	2
Ivan Nadberežný (KSČM)	1	KSČM	2
Juraj Thoma (HOPB)	1	HOPB	1
Tomáš Bouzek (TOP 09)	1	TOP 09	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 13

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Anketa: Z kandidátky TOP 09 byl záhadně stažen člen* (Mladá fronta Dnes, Pá 15. 10. str. B1)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Jiří Kořínek (TOP 09)	2	TOP 09	3
Tomáš Bouzek (TOP 09)	1	ODS	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 14

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Oranžoví a modří bojují o vítězství* (Právo, Po 11. 10. str. 12)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
ČSSD	5	KSČM	1
ODS	2	VV	1
HOPB	2	KDU – ČSL	1
TOP 09	1	SNK – ED	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 15

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Změnit se musí hlavně doprava* (Právo, Po 11. 10. str. 13)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Vladimír Brůha (ODS)	1
ODS	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 16

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Věčkařům vadí rozmařilost radnice* (Právo, Út 12. 10. str. 12)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Ivana Popelová (HOPB)	4	Vladimír Brůha (ODS)	1
Miroslav Mühlböck (HOPB)	2	VV	4
Martin Cvach (VV)	1	ODS	3
Martin Vítů (VV)	1	ČSSD	2
Blanka Procházková (ČSSD)	1	TOP 09	1
Juraj Thoma (HOPB)	1	HOPB	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 17

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Sestavit funkční koalici bude obtížné* (Právo, St 13. 10. str. 12)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Tomáš Bouzek (TOP 09)	4	Vladimír Brůha (ODS)	1
Juraj Thoma (HOPB)	2	TOP 09	13
Josef Průcha (ČSSD)	2	ODS	9
Barbora Lišková (TOP 09)	1	HOPB	5
Slavoj Dolejš (TOP 09)	1	VV	3
Ivana Popelová (HOPB)	1	ČSSD	2
Martin Kuba (ODS)	1		

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 18

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Poslední městský kulturní dům chátrá* (Právo, Čt 14. 10. str. 10)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Petr Podhola (ČSSD)	1
ČSSD	2
TOP 09	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 19

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *ODS pobouřil vulgární slovník* (Právo, Čt 14. 10. str. 10)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Juraj Thoma (HOPB)	2	HOPB	4
Josef Průcha (ČSSD)	2	ČSSD	2
Martin Kuba (ODS)	1	KDU – ČSL	1
Vladimír Brůha (ODS)	1	KSČM	1
Miroslav Mühlböck (TOP 09)	1	TOP 09	1
ODS	6		

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 20

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *TOP 09 neví, jak přišla o pětku na kandidátce* (Právo, Pá 15. 10. str. 12)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Jiří Kořínek (TOP 09)	4	TOP 09	5
Tomáš Bouzek (TOP 09)	2	ODS	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 21

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Lídr TOP 09 nebydlí v Budějovicích* (Českobudějovický deník, Út 12. 10. str. 1)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Tomáš Bouzek (TOP 09)	6
TOP 09	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 22

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Bývalému vedení radnice vyčtli plýtvání* (Českobudějovický deník, Út 12. 10. str. 3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Ivana Popelová (HOPB)	13	Rudolf Vodička (KDU – ČSL)	1
Martin Vítů (VV)	5	VV	3
Juraj Thoma (HOPB)	4	HOPB	1
Jiří Smrž (VV)	2	ODS	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 23

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Kandidát na primátora dluží městské kase* (Českobudějovický deník, St 13. 10. str. 3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Martin Vítů (VV)	7
Rudolf Vodička (KDU – ČSL)	1
VV	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 24

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Chťejí vést město, co o něm vědí?* + anketa (Českobudějovický deník, Pá 15. 10. str. 1 a 6)

Strana, hnutí, kandidát	Počet	Strana, hnutí, kandidát	Počet
Lumír Mraček (SNK – ED)	3	SNK – ED	2
Tomáš Bouzek (TOP 09)	3	TOP 09	2
František Pohanka (SPOZ)	2	SPOZ	2
Juraj Thoma (HOPB)	2	HOPB	2
Vladimír Brůha (ODS)	2	ODS	2
Martin Vítů (VV)	2	VV	2
Ivan Nadberežný (KSČM)	1	KSČM	1
Svatomír Mlčoch (Zelení a OS)	1	Zelení a OS	1
Jaromír Talíř (KDU – ČSL)	1	KDU – ČSL	1
Josef Průcha (ČSSD)	1	ČSSD	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 25

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *TOP 09 škrtila kandidáta* (Českobudějovický deník, Pá 15. 10. str. 3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Jiří Kořínek (TOP 09)	1
Barbora Lišková (TOP 09)	1
TOP 09	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha číslo 26

Zmínky kandidátů, politických stran a hnutí v článku *Exprimátor versus extajemník* (Českobudějovický deník, Pá 15. 10. str. 3)

Strana, hnutí, kandidát	Počet
Juraj Thoma (HOPB)	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Navržený analytický postup obsahové analýzy při zkoumání médií

Metody ve výzkumu sociálních věd

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

E-mail: majerova@pef.czu.cz

Analytický postup – první krok

Rozsah jednotlivých článků lze zjistit dvojitým způsobem:

- 1) Z elektronického nebo naskenovaného originálu pomocí Word zjistit počet slov,
- 2) Mechanicky změřit výšku a šířku sloupců jednotlivých článků a spočítat plochu v cm² (sloupce v novinách jsou standardizované).

Analytický postup - pokračování

- Plošné srovnávání rozsahu sledovaných témat pokračuje hlubším zaměřením se na obsah sdělení.
- Je vhodné vypsát si titulky jednotlivých článků, protože dalším krokem bude analýza jejich obsahu.
- V obsahu bude sledována nejprve frekvence slov, charakterizujících nejdůležitější rysy sledovaného jevu (např. mládež, facebook, útok, posměch, kritika atd.).
- V dalším analytickém kroku bude sledována síla pozitivního či negativního vyjádření, např. neutrální postoj (0), lhostejnost (-), nechuť(-), nenávisť (---) nebo akceptování (+), obdiv (++), bezvýhradné nadšení (+++).

Analytický postup - pokračování

1. Vypsání si jednotlivých okruhů v novinách (např. úvodník, domov, svět, kultura, názory, zajímavosti, sport);
2. Změření plochy jednotlivých okruhů a vyjádření v cm² nebo v % (pro analytické srovnání je vhodnější převést cm² na procenta);
3. Výběr sledovaného jevu (v našem případě „volby do EP“) a zaměření se na články s tímto obsahem;
4. Vymezení a vyjasnění sledovaných proměnných (v našem případě „opozičních stran“ - ČSSD a KSČM a „koaličních stran“ - ODS, KDU-ČSL a SZ);
5. Porovnání rozsahu sledovaného jevu ve vybraných výtiscích novin - v našem případě mají LN zhruba dvojnásobný počet stran než HN, ale rozsah článků (plocha článků vydělená počtem stran) k volbám do EP je jen o málo vyšší než v HN (47,2 cm² ku 40,3 cm²). V LN zaujímají informace o volbách do EP 3,96 %, v HN 3,19 % z celkové plochy novin.

Zdroj: Přednášky prof. PhDr. Ing. Věry Majerové, CSc.

Článek *Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání*, Českobudějovický deník, 12. 10. 2010, str. 3, autor: Edwin Otta

Bývalému vedení radnice vyčetli plýtvání

Věci veřejné nařkly některé bývalé představitele Budějovic z nešetřivosti. České Budějovice – „Malta v březnu není nic takového, aby se tam jel člověk vyřádit k moři,“ říká bývalá náměstkyně českobudějovického primátora Ivana Popelová. Odpovídá tak na kritiku, že si za městské peníze jela k moři na třítydenní jazykový kurz. V rámci předvolebního boje nyní napadli Popelovou kandidáti za Věci veřejné. Vyčetli jí například zmíněný kurz nebo cestu do Portlandu na konferenci o územním plánování. „Na angličtinu chodím v Českých Budějovicích soukromě, hodiny si platím sama,“ zdůrazňuje k atakům Popelová. Na Maltě absolvovala intenzivní kurz s 30 hodinami každý týden. „Malta byla z nabízených kurzů nejlevnější,“ říká Popelová a dodává, že učit se v Českých Budějovicích anebo být někde, kde se hovoří jen anglicky, je velký rozdíl. Samotný třítydenní kurz stál necelých 28 000 korun, ubytování zhruba 15 000 korun, na pět tisíc vyšla letenka. Bývalá náměstkyně primátora připojila, že město hradilo jen kurz, dopravu a ubytování. „Nenechala jsem si proplatit ani diety,“ říká Popelová. Například měsíční kurz obdobných parametrů lze nyní pořídit v Anglii za 45 000 korun. Podle Martina Vítů z Věci veřejných je ale zmíněný kurz Popelové důkazem, že si českobudějovická radnice počíná nešetrně. Dokumenty ke dvěma služebním cestám náměstkyně Popelové a k jednomu pracovnímu obědu bývalého primátora Juraje Thomy dostal Vítů do rukou anonymně, v obálce do poštovní schránky. „Dostal jsem je v sobotu večer,“ uvedl Vítů. „Nechtěli jsme, aby to vypadalo, že bychom zametali věci pod koberec. Materiály dokazují nešetrné nakládání s majetkem města,“ vysvětlil zveřejnění materiálů těsně před volbami Jiří Smrž, další kandidát Věci veřejných do zastupitelstva. Popelová letěla na Maltu na intenzivní jazykový kurz na jaře, ještě jako náměstkyně primátora za ODS. Teď kandiduje v komunálních volbách za Hnutí občané pro Budějovice. Kromě jazykového třítydenního kurzu jí Smrž vyčetl i letenku do Portlandu. V USA se Popelová účastnila konference o územním plánování. Cestovka jí nabídla let ekonomickou třídou, ale radnice potvrdila původní letenku pro business class. Rozdíl činil asi 55 000 korun. Podle Popelové ale bylo při jednání o cestě řečeno, že peníze pochází z kolonky „cestovné“ a zůstaly by jinak před koncem roku nevybrané. Popelová následně zdůraznila, že samotná konference o územním plánování a udržitelném rozvoji měst pak byla spojena s vložitelnými pouze ve výši několik tisíc korun a i další náklady byly obdobné, jako kdyby se

akce konala v České republice.

Popelová k tomu také poznamenala, že účast na konferenci by doporučila i dalším radním a zastupitelům, protože se podle ní českobudějovičtí zastupitelé často rozhodují o územním plánování, ale bez vnímání významu podobných kroků pro město.

Stranický kolega Popelové Juraj Thoma zase reagoval na kritiku pracovního oběda za pět tisíc korun. V lednu jej absolvoval ještě v pozici primátora s tehdejší náměstkyní Ivanou Popelovou a s náměstkem Rudolfem Vodičkou (KDU – ČSL). Thoma si povzdechl nad tím, že hospodárnost vyžaduje po radnici strana, která má v centru Budějovic vyvěšeno plno plakátů na černo. K samotnému obědu, jehož nejvyšší položkou za necelých 1900 korun byla láhev francouzského vína, Thoma řekl, že pokud je oběd za 5000 všechno, co mu jeho kritici vyčítají za čtyři roky primátorování, pak to není špatná bilance.

Zdroj: Vlastní přepis článku

Příloha číslo 29

Článek *Thomův bohatý oběd a letenka Popelové do USA*, Mladá fronta Dnes, 12. 10. 2010, str. B1, autor: Mirka Nezvalová

Thomův bohatý oběd a letenka Popelové do USA

Doklady o plýtvání penězi na českobudějovické radnici včera zveřejnila strana Věci veřejné. Jedná se však o rok staré záležitosti. Bývalého primátora Juraje Thomu to rozesmálo. Podle politoložky jsou takové praktiky před volbami běžné.

ČESKÉ BUDĚJOVICE Opulentní oběd pro budějovického primátora a jeho dva náměstky za pět tisíc korun, při němž nechybělo drahé francouzské víno. Jazykový kurz angličtiny na Maltě pro náměstkyni Ivanu Popelovou za téměř 50 tisíc korun. A do třetice letenka pro ni do Ameriky za 80 tisíc korun. Doklady o plýtvání penězi na budějovické radnici včera předložili novinářům zástupci Věcí veřejných (VV).

Mohlo by se jednat o výbušné dokumenty, kdyby nešlo o záležitosti z počátku loňského roku. Jednali o nich dříve už i zastupitelé.

„Možná nás někdo zkouší, jestli nezatajíme tak důležité informace,“ konstatovala jednička VV na budějovické kandidátce Martin Vítů. Obálka s kopiemi faktur z radnice mu totiž přišla poštou do práce v sobotu dopoledne.

Juraj Thoma i Ivana Popelová (dříve ODS) už na radnici nejsou. Thoma byl v létě i díky hlasům své mateřské ODS odvolán, a Popelová proto rezignovala. Dnes oba figuruji na kandidátce hnutí Občané pro Budějovice.

Thomu připomínka oběda z počátku ledna 2009 rozesmála. „Jestli je to jediná výtka za čtyři roky mého působení ve funkci primátora, tak je to docela pozitivní zpráva,“ uvedl exprimátor s tím, že měl na pohoštění v rozpočtu vyčleněno půl milionu korun a dalších sto tisíc pro zahraniční návštěvy.

Popelová byla mnohem vstřícnější. „Každý zaměstnanec magistrátu by se měl vzdělávat. Kurz angličtiny v Budějovicích si platím sama, z těch zahraničních byla Malta nejlevnější,“ vysvětlila Popelová. Konzultovala to prý i s bývalým tajemníkem Zdeňkem Řeřábkem.

Na letence do amerického Portlandu na seminář o územním plánování mohla ale podle VV letět levnější třídou. „Letenka se kupovala koncem roku 2008, odbor vnitra i tajemník Řeřábek mi řekli, že peněz je ve fondu na zahraniční cesty dost,“ doplnila Popelová.

Právě ona tvrdí, že o podobných dokumentech už dříve hovořil Vladimír Brůha, nynější jednička kandidátky ODS. Strana včera vydala prohlášení, že se od jednání Thomy a Popelové distancuje. „Stalo se to v době, kdy jsme museli na radnici šetřit každou korunou. I proto ztratili důvěru zastupitelů za ODS,“ píše se v dopise, který podepsal člen rady města Martin Kuba. Zároveň požadují, aby zahraniční cesty do budoucna schvalovala rada města. Ta za ně má nést i politickou odpovědnost.

Politoložka Vladimíra Dvořáková tvrdí, že před volbami se vždy vytahují věci, které jsou pro některou ze stran nepříjemné. „Já to nepovažuji za nic špatného. Politici musí tušit, že některé věci se mohou na veřejnost dostat,“ míní Dvořáková.

Podle ní je to běžná předvolební strategie a záleží na voličích, jak si tato sdělení vyloží. „Velmi často se ale vytáhnou věci už známé, které se tváří jako obrovská novinka,“ naznačuje. Takové postupy jsou běžné i ve světě.

Zdroj: Vlastní přepis článku

Článek *ODS pobouřil vulgární slovník*, deník Právo, 14. 10. 2010, str. 10, autor: Vladimír Vácha

ODS pobouřil vulgární slovník

Českobudějovičtí občanští demokraté se ve středu ostře ohradili proti výrokům a formě předvolební diskuse, kterou vedou na facebookových stránkách příznivci hnutí Občané pro Budějovice a jeho lídr Juraj Thoma.

Vyzvali všechny politické strany ve městě, které cítí, že politika má být o střetu idejí, a ne o nenávisti, vulgaritě a agresivitě, aby se od politického stylu, který vedou Občané pro město, distancovaly.

„Jsme přesvědčeni, že pokud se stoupenci a zakládající členové nějakého hnutí vyjadřují o politickém soupeři například slovy: Toho zákrpného hajzla z kraje bych ani pitvat nechtěl. Odvezl bych ostatky na kafilérku, nebo To je asi týmová hra, o který zkurvená svině ze záchranky onehdy hovořila – pak jde o slovník, který spíše patří do úst dozorců nacistických vyhlazovacích táborů,“ glosoval přesné citáty příznivců Občané pro město předseda regionálního sdružení ODS Martin Kuba.

Připomněl, že hrubé, v seriózním tisku nepublikovatelné výrazy směřují i na adresu dalších politiků nejen z ODS, ale i ČSSD, KDU-ČSL a KSČM.

„Na rozdíl od občanských demokratů se nedomníváme, že nejzásadnějším tématem letošních voleb budou příspěvky jednoho z pěti set dvaceti příspěvovatelů na Facebooku, který navíc ani není kandidátem Občanů pro Budějovice pro volby do zastupitelstva. Tím hlavním tématem nadcházejících voleb bude vymýcení korupce,“ reagoval na tiskové prohlášení Thoma, který byl téměř čtyři roky primátorem Budějovic. Dodal, že zmíněné příspěvky jsou již vymazány.

Českobudějovická jednička občanských demokratů Vladimír Brůha je přesvědčen, že pokud je ale taková diskuse vedena na oficiální veřejně přístupné sociální síti politického hnutí i na osobních stránkách jeho lídra, pak za ni nese jako lídr plnou politickou a osobní odpovědnost.

První z politiků, který se od takového vedení předvolebního boje distancoval, byl lídr

ČSSD Josef Průcha.

„Pokud někdo na svých stránkách takovou diskusi připouští, je pro mě jako politik naprosto nepřijatelný a myslím, že s ním nelze vést ani jakoukoliv diskusi,“ uvedl Průcha. Obdobně reagoval i kandidát TOP 09 Miroslav Mühlböck.

Zdroj: Vlastní přepis článku